

ГАЗЕТА
ВЕРХОВНОЇ РАДИ
УКРАЇНИ

Голос України

Село

Хто скаламутив воду у «Хмельницьк-рибгоспі»?

► СТОР. 12—13

Людяність

Переламати долю

► СТОР. 19

Пам'ять

До 30-річчя введення військ в Афганістан

► СТОР. 22

№ 248 (4748)

ВІВТОРОК, 29 ГРУДНЯ 2009 РОКУ

WWW.GOLOS.COM.UA

У НОМЕР

Роботу парламенту знов заблоковано

Саме цією фразою найчастіше розпочиналися репортажі із Верховної Ради у 2009 році. І хоч цього року до такого методу боротьби здебільшого вдавалася опозиційна фракція Партії регіонів, проте іноді свої навички з опанування парламентських висот демонстрували й представники владної коаліції на чолі з БЮТ. Не перераховуючи всіх приводів для блокування, згадаємо про найголовніші.

► СТОР. 3

Кожному восьмому українцю доходів вистачає тільки на їжу

Лічені дні залишаються до нового року, а тим часом експерти намагаються підбити підсумки 2009-го. Так, за даними Володимира Паніотто, генерального директора Київського міжнародного інституту соціології, абсолютна більшість українців у році, що минає, відчували на собі прояви кризи, і майже 11 відсотків із них — втратили свої робочі місця.

— Рівень бідності в 2009-му зріс. Але зараз ситуація стабілізувалася за певними показниками. І сьогодні показники погані, але стабільні, — розповів на вчорашній прес-конференції пан Паніотто.

► СТОР. 14

Політикам насушили сухарів

У Дніпропетровську активісти Народної армії порятунку організували пікет під девізом «Сухарі — політикам». Люди втомилися від порожніх обіцянок, публічних з'ясувань стосунків, безвідповідальності — всього того, чим характеризується український політикум сьогодні. Керівникам-невдахам запропонували: «Беріть сухарі — і змуйте!»

Фото Миколи МЯКШИКОВА (Укрінформ).

Я ВАМ ПИШУ...

Громада краще знає

Про розширення ролі і місця органів місцевого самоврядування можна почути тільки тоді, коли збирають сільських голів. Не знайшов цього і в програмах кандидатів у Президенти. Тим часом органи місцевого самоврядування стурбовані втратою права погоджувати надання земельних ділянок за межами населених пунктів — це тепер належить до прерогативи держадміністрацій. На мою думку, це неправильно. Бо тільки сільська громада має визначати, скажімо, надавати земельну ділянку під індивідуальне селянське господарство чи ні. Так само й з погодженням відведення землі під кар'єри тощо.

Олександр ДЕХТЯРЧУК,
голова Дубенської районної ради.
Рівненська область.

Роз'яснення

Центральній виборчій комісії щодо заборони надання виборцям грошей чи безоплатно або на пільгових умовах товарів, послуг, робіт, цінних паперів, кредитів, лотерей під час виборчого процесу з виборів Президента України 17 січня 2010 року

Центральна виборча комісія звертає увагу суб'єктів виборчого процесу з виборів Президента України 17 січня 2010 року, що відповідно до Закону України «Про вибори Президента України» передвиборна агітація може здійснюватися у будь-яких формах і будь-якими засобами, що не суперечать Конституції України та законам України.

Проте згідно з частиною шостою статті 64 Закону України «Про вибори Президента України» забороняється проводити передвиборну агітацію, що супроводжується наданням виборцям грошей чи безоплатно або на пільгових умовах товарів, послуг, робіт, цінних паперів, кредитів, лотерей. Така передвиборна агітація або надання виборцям грошей чи бе-

зоплатно або на пільгових умовах товарів, послуг, робіт, цінних паперів, кредитів, лотерей, що супроводжується закликами або пропозиціями голосувати чи не голосувати за певного кандидата або згадуванням його імені, вважається підкупом виборців.

З метою забезпечення реалізації і захисту конституційних виборчих прав громадян під час виборчого процесу з виборів Президента України 17 січня 2010 року, дотримання рівності прав і можливостей участі в ньому для всіх кандидатів на пост Президента України та політичних партій (виборчих блоків політичних партій) — суб'єктів виборчого процесу Центральною виборчою комісією роз'яснює, що встановлення судом факту підкупу виборців канди-

датом на пост Президента України, його довіреною особою, посадовою особою політичної партії (виборчого блоку політичних партій), яка висунула кандидата на пост Президента України, а також на прохання кандидата або за дорученням кандидата або політичної партії (виборчого блоку політичних партій), яка його висунула, — іншою особою тягне за собою оголошення попередження кандидату на пост Президента України та політичній партії (виборчого блоку політичних партій), яка його висунула.

Особи, винні в порушенні законодавства про вибори Президента України, притягаються до кримінальної, адміністративної або іншої відповідальності в порядку, встановленому законом.

КОРОТКО

□ У зв'язку з підняттям рівня та переливом води в річці Латориця на Закарпатті закрито рух автотранспорту на 18-му—19-му кілометрі автомобільної дороги Ужгород—Демечі між селами Великі Гешці та Тисагтслек Ужгородського району (Укрінформ).

□ У столиці міська електричка за маршрутом «Троещина—Київ—Петрівка» не працюватиме в період з 1 по 10 січня 2010 року, а курсуватиме по суботах, у які кияни відпрацьовуватимуть перенесені робочі дні, повідомляє прес-служба Держадміністрації залізничного транспорту.

□ Чернігів одержав понад 9 мільйонів гривень державної субвенції (Укрінформ).

З 1 січня 2010 року уряд вводить доплату за стаж працівникам медичної галузі

У НОМЕР

«Якість ухвалених законів, а не їх кількість, має стати мірилом ефективності роботи українського парламенту»

Про це заявив Перший заступник Голови Верховної Ради України Олександр Лавринович журналістам 24-го телеканала, коментуючи результативність роботи єдиного законодавчого органу України.

О. Лавринович зупинився на деяких моментах останнього пленарного дня роботи Верховної Ради, 23 грудня 2009 року, коли у сесійній залі, зокрема, розглядалися питання боротьби з корупцією. На його переконання, на жаль, назва законів з точністю до напівки відображає їхній зміст.

«З 1 січня (2010 року. — Ред.) можуть набуті чинності три закони в новій редакції про боротьбу з корупцією в Україні. Красива назва, всім подобається. А коли зазирнути в середину цих законів, то виявляється, що закони ухвалили з назвою про боротьбу з корупцією, а по суті, їх можна було б назвати законами про заохочення корупції в Україні і обмеження прав громадян на забезпечення своєю працею і своїм розумом свого життя», — наголосив О. Лавринович. «Це є велика проблема, коли закони ухвалюються поспіхом, без вивчення законодавчих актів. Від таких законів потім може страждати вся країна», — застеріг Перший заступник Голови Верховної Ради. На підтвердження своїх слів він поставив риторичне запитання, що відповідає змісту законів у частині заборони на виконання певної роботи: «Як можна заборонити судді, який працює в суді, читати лекцію в університеті?»

Ще однією проблемою є ухвалення питання про автоматичний розподіл судових справ, вважає О. Лавринович. «Технічного забезпечення виконання прописаних норм немає, програмного забезпечення немає, 0 цілих 0 десятків гривні фінансування цього питання є. І судді запитують: нам зупиняти взагалі судочинство в зв'язку з тим, що ми не можемо виконати вимоги закону чи порушувати закон?» — навів Перший заступник Голови Верховної Ради слова суддів, що збиралися днями на конференцію з питань судоустрою.

Прес-служба Першого заступника Голови Верховної Ради України.

Володимир Литвин: «Своїм життям, своїм терпінням люди зберегли країну»

Учора Голова Верховної Ради Володимир Литвин у Дніпропетровську провів телефонну пряму лінію з читачами «Комсомольської правди».

Підбиваючи підсумки нинішнього року, він зазначив, що головний його позитив у тому, що країна вижила. Не завдяки, а всупереч владі. Що люди, не проголошуючи палких фраз, своїм життям і своїм терпінням зберегли країну. «Вдалося зберегти, і я це частково відношу до результатів своєї діяльності, від остаточного розвалу систему управління країною», — зазначив В. Литвин. І, нарешті, позитив ще й у тому, що світ з нами ще розмовляє, зокрема, Україні залишили такий шанс, як Євро-2012.

На жаль, більше можна сказати про негативні моменти цього року, зауважив Голова Верховної Ради. І насамперед про те, що Україна повністю вичерпала ресурси і резерви розвитку на базі попередніх накопичень і сьогодні може розраховувати тільки на себе. Тому її майбутнє залежить від нинішнього вибору людей. «Якщо країну віддадуть на відкуп одного з кланів, нас очікує черговий перерозподіл власності, причому кривавий. Бо цього разу будуть перерозподіляти вже не державну, а приватну власність. Нас очікують візити в гості на бронетранспортерах і танках, які ще можна завести, нас очікують видовища замість хліба. Щоб відволікти увагу людей, один клан буде атакувати інший. Цього допустити не можна. І я хочу, щоб люди, які власною працею створили себе, усвідомлювали ці ризики і зробили все, щоб їх мінімізувати», — заявив В. Литвин.

Для нього особисто, зізнався, цей рік був надзвичайно важким. «Прийнявши нелегке рішення очолити Верховну Раду, я втратив у рейтингу, — сказав він. — Тому що всі проблеми влади концентруються на публічному інституті — Верховній Раді, а відтак, весь негатив лягає на мене. Якби я стартував у президентській кампанії з позиції ректора Київського національного університету, то переміг би у першому турі спокійно. Але для мене не було вибору, оскільки я бачив, що треба зупинити руйнівні процеси, і мені це вдалося».

Вдалося зберегти країну, у тім числі й завдяки прийнятим рішенням для підтримки

визначальних галузей в умовах кризи. Вдалося не допустити ринку землі. Вдалося прийняти один із визначальних законів — закон про погодинну оплату праці, який набирає чинності з 1 січня 2010 року і який дозволить не тільки виплачувати людям більш-менш справедливую зарплату, а й частково виведе її з тіні. Водночас інший важливий «зарплатний» закон — про частку заробітної плати в собівартості продукції — поки що не прийнято. Сьогодні ця частка становить лише 8 відсотків (замість тридцяти). З його прийняттям, впевнений Литвин, у нас запрацює внутрішній ринок, і тоді ми не будемо залежати, як залежимо сьогодні, від зовнішньоекономічної кон'юнктури. За експертними даними, весь метал, який виробляється в Україні, може тут і споживатися, зауважив він, але за умови, що у нас буде розвинутий внутрішній ринок. А сьогодні ми використовуємо лише 30 відсотків вітчизняного металу.

Жодних переговорів зі своїми опонентами він не веде, — запевнив читачів «Комсомолки». «А якщо ви станете Президентом України, ким будуть Тимошенко, Янукович?» — запитали його. — «Законослухняними громадянами, — була відповідь. — Вони — реальні політики, мають реальну підтримку, але дяті будуть в межах Конституції і законів».

Сам він не збирається переписувати Конституцію і головне завдання Президента бачить у тому, щоб самому безумовно дотриму-

ватися Конституції і привести всю владу в конституційне поле. Повернути владу народу — через скасування виборів за партійними списками. «Люди мають формувати владу персонально і мати можливість і контролювати. Не повинно бути роздвоєння виконавчої влади, коли Президент вносить кандидатури двох міністрів, а прем'єр — решти. Це справа виконавчої влади, — вважає В. Литвин, — а Президент має бути гарантом свобод людини і громадянина. Він має акумулювати позицію людей і формулювати завдання, від яких не «відвертілися» б ні уряд, ні парламент».

У разі обрання на посаду Президента першим його указом буде «акт про приймання — передачу країни», в якому буде чітко зафіксовано економічно-фінансовий стан. Без цього, впевнений Володимир Литвин, неможливо визначити наступних реальних дій, неможливо визначити, що ми можемо виробляти самі, а що — тільки імпортувати. Має бути проведена інвентаризація по кожному населеному пункту, по кожному підприємству. Зовнішня політика має базуватися на нашому національному державному інтересі і визначатися внутрішніми потребами країни, а не намаганням комусь сподобатися.

Тетяна КОЛЯДИНСЬКА.

На знімку: під час прямої лінії — Володимир Литвин і Павло Дінець, редактор дніпропетровської редакції «Комсомолки».

Фото автора.

ВИБОРИ-2010

КВУ не зафіксував порушень прав виборців

Найбільшою загрозою проведенню демократичних виборів є відсутність фінансування перегонів у 2009 році та бюджету на 2010 рік. Будь-які інші, не передбачені законодавством способи фінансування виборів, взагалі поставлять під сумнів легітимність виборчого процесу, вважають в Комітеті виборців України.

Крім того, занепокоєння КВУ спричинено низкою суперечливих рішень Центральної виборчої комісії, деякі з них були скасовані в судовому порядку, а в окремих випадках, на думку комітету, ЦВК перевищила свої повноваження і діяла щодо кандидатів упереджено.

Зокрема, за словами голови комітету Олександра Черненка, упередженням і безпідставним воли вважають попередження кандидатів на пост Президента Юлії Тимошенко.

Проблемним, на думку КВУ, є також і формування дільничних виборчих комісій. Бо кандидати безвідповідально поставилися до подання своїх представників. Водночас у комітеті зафіксували низку фактів, які можна трактувати як підготовку до підкупу виборців. А агітаційна кампанія, яка активізувалася в грудні, подекуди супроводжувалася використанням службового становища, негрошовим підкупом виборців і поширенням «чорного піару».

ФОТОФАКТ

Вчора представники ЗМІ ознайомилися з процесом навчання членів виборчих комісій на прикладі ОБК територіального виборчого округу № 220.

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

Однак КВУ не зафіксував грубих фактів тиску на виборців та порушень їх прав.

Робота на дільницях активізується в останню ніч

Щоб не програти виборний «фініш», цього разу «Свобода» випробовуватиме нові методи. Зокрема, активізує роботу на дільницях, особливо в останню ніч виборчого процесу. Про це у Дніпропетровську повідомив кандидат на пост Президента України Олег Тягнибок.

Те, що відбувається у ЦВК, те, як формуються дільничні виборчі комісії, свідчить, що фальсифікація немінуча, вважає О. Тягнибок, передає наш власний кореспондент Тетяна КОЛЯДИНСЬКА. «Українська виборча система дійшла до абсурду. Зараз людині, яка не зареєстрована на даній території, дозволено проголосувати без довідки із жеку чи міліції, яка б засвідчувала, що ця особа певний час тут проживає. Достатньо прийти з паспортом, і дільнична комісія проголосує за те, щоб ця людина отримала бюлетень. У такий спосіб кожний зможе в один день проголосувати у різних місцях», — сказав він.

Протидія піратству

Кандидат на посаду Президента, голова парламентського Комітету з питань національної безпеки і оборони Анатолій Гриценко пропонує надати Президенту України право оперативно застосовувати Збройні Сили за межами держави. Відповідний законопроект він вніс до Верховної Ради.

Законопроект передбачає можливість оперативно застосо-

вувати Збройні Сили за межами території України у відповідності до загальновизначених принципів і норм міжнародного права, міжнародних договорів України. Право на застосування військ за кордоном матиме Президент України, після схвалення такого рішення у Верховній Раді.

Гриценко підкреслив, що цей законопроект є вкрай актуальним, адже йдеться про «рішучу протидію піратству, запобігання актів тероризму та недопущення будь-яких провокацій і силових дій щодо українських військовослужбовців, які перебувають за кордоном».

Захистити державну власність

У проекті нової Конституції, яку після виборів запропонує ухвалити кандидат у Президенти від об'єднаних лівих Петро Симоненко, обов'язково буде норма про захист державної власності. Про це він повідомив в ефірі Одеського обласного телебачення.

«У нас сьогодні під охороною закону, під охороною Конституції перебуває лише приватна власність. Це парадокс. Держава навіть не може захистити свої права. У результаті маємо рейдерські атаки на державні та комунальні підприємства, що залишилися, а також незаконну приватизацію держвласності», — зазначив Петро Симоненко.

Лідер комуністів переконаний, що для України оптимальною є модель парламентської республіки, і пообіцяв, що за його керівництва Президент та глава уряду представлятимуть ліві сили та провадитимуть соціальну політику, яка захистить інтереси трудового народу, повідомляє прес-служба КПУ.

Роботу парламенту знов заблоковано

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Вже на початку квітня регіонали заявили, що облога сесійної зали триватиме, аж поки уряд не подасть до Верховної Ради антикоризову програму та проект змін до держбюджету на 2009 рік. У травні, після скандалу в аеропорту Франкфурта, цей перелік поповнився вимогою про відставку міністра внутрішніх справ Юрія Луценка, а пізніше, на початку липня, регіонали сконцентрували свої зусилля на ухваленні законопроекту про підвищення соціальних стандартів. Апогею блокування сягнуло 16 липня, коли мало відбутися позачергове засідання Верховної Ради, скликане на вимогу фракції БЮТ, — цього дня вже бютівцям удалося випередити своїх конкурентів та опанувати стратегічні позиції в сесійній залі. Свої дії вони пояснювали тим, що «заблокували парламентську трибуну, щоб завадити регіоналам заблокувати роботу парламенту», адже саме через позицію Партії регіонів попереднє позачергове засідання не відбулося. У відповідь регіонали заблокували двері кабінету Голови Верховної Ради Володимира Литвина, щоб не дати йому можливості прийти до сесійної зали та розпочати засідання. Не дивно, що представники коаліції розцінили ці дії як намагання створити Президенту підстави для розпуску парламенту. Врешті-решт весняно-літня «блокувальна кампанія» заверши-

лася хитким компромісом: 24 липня регіонали погодилися розблокувати роботу Верховної Ради у відповідь на домовленість лідерів фракцій, що законопроект про підвищення соціальних стандартів буде поставлено першим питанням під час наступної сесії. Та 1 вересня події розвивалися за старим сценарієм — після того як Верховна Рада відхилила законопроект про підвищення

місцевого самоврядування за порушення вимог Закону «Про боротьбу з корупцією» та присяги посадовій особі місцевого самоврядування. Решту часу було присвячено дискусіям про підвищення розміру прожиткового мінімуму та розміру мінімальної заробітної плати. Проте у жовтні парламентаріям таки вдалося ухвалити 11 законів, серед яких закон про встановлення прожитко-

жава мала гарантувати громадянам нові, підвищені, соціальні виплати: прожитковий мінімум з 625 гривень збільшувався до 701 гривні та до 1 грудня 2010 року мав сягнути 875 гривень на місяць, а мінімальна зарплата з 1 листопада мала становити 744 гривні (проте залишається на рівні 669 гривень) та станом на 1 грудня наступного року мала становити 922 гривні на місяць. Та, як відомо, поки що це підвищення гарантоване лише на папері, оскільки уряд відмовився виконувати цей закон до рішення Конституційного Суду. Тобто, в даному разі йдеться про блокування закону, який набрав чинності.

Ще туманнішими є перспективи ухвалення держбюджету на 2010 рік. Адже після того як проект державного кошторису було повернуто на доопрацювання в Кабмін, стало зрозуміло, що цей документ повернеться до парламенту вже після президентських виборів. Причому, схоже, що в такому розвитку подій зацікавлені дві найбільші парламентські політичні сили, адже кожна з них сподівається, що саме її кандидат стане переможцем президентських перегонів. Однак уже сьогодні очевидно, що соціальна складова бюджету, ухваленого після президентських виборів, буде значно гіршою, ніж можна було б очікувати в разі його ухвалення до завершення виборчої кампанії.

Сергій ЛАВРЕНЮК.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

20 жовтня 2009 р. Верховна Рада України ухвалила Закон «Про встановлення прожиткового мінімуму та мінімальної зарплати у 2010 році».

соціальних стандартів, Партія регіонів повернулася до перевірених дій. Як наслідок, у вересні 2009 року було ухвалено лише один закон — про внесення змін до Закону «Про службу в органах місцевого самоврядування», який передбачає підвищення відповідальності посадових осіб

всього мінімуму та мінімальної зарплати у 2009—2010 році. Це сталося після того, як на підтримку законопроекту про підвищення соціальних стандартів висловився блок Литвина.

За цим, підписаним Президентом та офіційно опублікованим законом, вже з 1 листопада дер-

заблокувати роботу парламенту та уряду. Ми були свідками цього важкого вересня—жовтня, блокувань трибуни. Але кінець року дає оптимістичні надії. Безумовно, всі чекають перемирення. Маємо надію і впевненість, що на них переможе справжній демократичний кандидат і ніяких дострокових виборів до парламенту, якими лякають, не буде. Тому що коаліція існуватиме і надалі, а парламент працюватиме. У мене немає в цьому жодних сумнівів.

Водночас через блокування єдиного законодавчого органу не було розглянуто законопроекти, вкрай потрібні нашому суспільству. Два надзвичайно важливі дні викреслено з парламентського графіку під надуманими приводами.

Головні події, які викликають у мене позитивні емоції, — розгляд і затвердження урядових ініціатив.

Вадим КОЛЕСНІЧЕНКО (фракція ПР):

— Більшість питань у парламенті вирішити не вдалося. Це по-перше. По-друге, потрібно констатувати: ухвалення цього річного держбюджету було зроблено неправильно. І коли ми говорили, що цього робити не можна, нас не почули. Протягом року всі учасники, які агітували за ухвалення бюджету, тільки й робили, що його критикували. Але по суті так його і не змінили. Спроба Тимошенко зробити те саме й на наступний рік, за принципом «якщо ви не ухвалюєте бюджет, то шкодите країні», змушує лише дивуватися: чому при владі досі перебувають популісти, які вміють маніпулювати словом, але не вміють працювати із цифрами, документами й забезпечувати власного виробника майбутнім?

Хорошого й приємного за весь рік у парламенті, власне кажучи, мало чого відбулося. За винятком ухвалення багатотрагедального питання про підвищення мінімальних пенсій і заробітних плат, який був дискредитований і заблокований урядом Тимошенко. Це образ всьому українському народові.

Що ж стосується дострокових парламентських виборів, то вони, скоріш за все, будуть. Щодо бюджету, то нас намагаються загнати в пастку: не ухвалите бюджет — не буде фінансування виборчої кампанії. А якщо його зробити об'єктивним, то це дорівнює смертному вироку для Тимошенко. Найімовірніше бюджетом доведеться займатися новому уряду. Як представник Партії регіонів, який займається гуманітарним блоком питань, сподіваюся, що в наступному році ми зможемо вирішити велику кількість гуманітарних питань. Оскільки нині в країні не лише фінансова, а й гуманітарна криза, яка може обернутися більш серйозними наслідками, ніж відсутність коштів.

Валерій БАРАНОВ (Блок Литвина):

— З радикальних перетворень нашому політикуму не вдалося нічого. Економічна криза ще погіршила ситуацію. Таким чином, нашого пораненого бійця переїхав танк. Не було ніяких змін у керуванні, не почалися ніякі реформи. Винуватий Президент, Кабінет Міністрів і опозиція, які весь цей рік, як і попередні, боролися за владу. На жаль, парламент нічого не зміг створити, крім конфліктів, дискусій та інтриг, усіляких викриттів. А суспільство чекає змін в економіці, політиці й у всьому іншому, що неможливо без реформ. Надія на наступний рік е! Вибори Президента — це новий шанс для нас. Новий глава держави повинен усвідомити всю ситуацію й об'єднати парламент, сформувати новий уряд із професіоналів. А Кабінет Міністрів, у свою чергу, — підготувати програму дій, яку ніколи жоден уряд в Україні не готував (я маю на увазі професіональну програму, а не набір казок і гасел). Крім того, депутати повинні внести зміну в законодавство й затвердити відкриті списки. Це логічний підхід — про це говорять усі політики. Але практика говорить про протилежне: лідери після закінчення виборів продовжують займатися централізацією влади, фінансів, зачіпають інтереси самоврядування.

Олександр ГОЛУБ (КПУ):

— Рік, що минає, можна назвати роком втрачених можливостей і розчарувань. Деякі політики дуже довго з'ясовували стосунки й вирішували власні питання. Але є й позитивний момент: країна отримала певне щеплення від тієї політики, яка нав'язувалася останні 15 років. Тому в мене є сподівання, що все-таки буде зроблено крок до справжнього народовладдя, до зміни політичної, економічної та соціальної сфери в державі. Навряд чи і в новому році депутати внесуть зміни до виборчого законодавства, зокрема ухвалить відкриті списки. Оскільки найбільші фракції зацікавлені в тому, щоб залишилася та система, яка є. Більшість у цьому складі Верховної Ради настільки гнучка, що здатна створити більшість під будь-якого Президента. Тому, ймовірно, дострокових виборів до парламенту не буде. Але якщо президентські вибори не відбудуться, то виникне велика ймовірність проведення парламентських перегонів. На початку року парламент затвердить державний бюджет. Крім того, актуальним залишається і виконання соціальних програм (а їх 59!), які держава взяла на себе. Уряд, на жаль, намагається фактично відмовитися від виконання 40 з цих програм. З огляду на це комуністи вважають, що одне з головних завдань Верховної Ради — збереження соціальних гарантій.

У НОМЕР

Подвійний тест для глави держави

Заступник Голови Верховної Ради України **Микола Томенко** поінформував, що ухвалений парламентом проект закону про внесення змін до деяких законів України щодо запобігання та протидії корупції 24 грудня було відправлено Президентові України.

Як відомо, з 1 січня 2010 року мали набуті чинності закони України «Про засади запобігання та протидії корупції», «Про відповідальність юридичних осіб за вчинення корупційних правопорушень», «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відповідальності за корупційні правопорушення» і відповідно втратити чинність нині діючий Закон України «Про боротьбу з корупцією». Водночас 23 грудня 2009 року Верховна Рада України ухвалила за основу та в цілому проект закону про внесення змін до деяких законів України щодо запобігання та протидії корупції, передбачивши відкладення набрання чинності трьома вищезазначеними антикорупційними законами до 1 квітня 2010 року. «Отже, рішення, за яке проголосували Партія регіонів, блок Литвина та значна частина «НУ—НС», призвело до того, що на три місяці реальна боротьба з корупцією відкладається», — наголосив М. Томенко.

Заступник глави парламенту також нагадав, що внаслідок такого голосування з 1 січня не наберуть чинності такі норми: обмеження щодо роботи «близьких осіб»; обмеження стосовно отримання подарунків; запровадження спеціальної перевірки осіб, які претендують на зайняття посад, пов'язаних із виконанням функцій держави; розширення кола посадових осіб, до яких застосовуються засоби фінансового контролю (щорічне декларування майна, доходів та витрат, завчасне повідомлення про намір відкрити рахунок у закордонному банку); запровадження жорсткіших кримінальних та адміністративних стягнень за корупційні дії посадових осіб тощо.

Микола Томенко переконаний, що цей закон стане подвійним тестом для Президента Віктора Юшенка. «З одного боку, це тест на готовність боротися з корупцією, а з другого — тест на те, чи справді Президент системно працює з командою Віктора Януковича. Адже, як відомо, саме Партія регіонів найактивніше відстоювала прийняття законопроекту», — зауважив він.

Заступник Голови Верховної Ради також нагадав, що фракція БЮТ наполягала на введенні в дію антикорупційних законів з 1 січня, а Кабінет Міністрів запропонував Президенту накласти вето на закон, що відкладає боротьбу з корупцією до 1 квітня.

Прес-служба М. ТОМЕНКА.

Схоже, що в такому розвитку подій зацікавлені дві найбільші парламентські політичні сили

Для простого українця медицина стає недоступною

Аналіз функціонування системи охорони здоров'я в Україні та шляхи її реформування

На сьогодні результатами роботи системи охорони здоров'я невдоволені ані саме суспільство, ані працівники самої системи. На всіх щаблях влади політики, чиновники визнають необхідність реформування цієї соціальної сфери. Практично єдиним варіантом реформи визнано створення страхової медицини. Затримка із реформою пояснюється відсутністю достатнього фінансування. Та чи справді суспільство повинно чекати на достатнє фінансування, щоб нарешті створити це «диво» — страхову медицину, яка одразу вирішить всі наші проблеми?

Кожна соціально-економічна система має свої структурні вузли, функціонування яких у цілому визначає параметри діяльності цієї системи. Внутрішньосистемні зв'язки цих структурних вузлів детермінують виходи із самої системи. Які виходи потребує суспільство для системи охорони здоров'я?

Іх записано в 49 ст. Конституції України: медицина повинна бути доступною та ефективною. Чим визначається категорія доступності? Враховуючи, що в Україні немає національних, расових, класових чи ще якихось інших перешкод для вступу в систему охорони здоров'я, єдиним чинником залишається вартість медичних послуг для кожного члена суспільства. Фінансові витрати на медичні послуги для кожного українця визначаються Конституцією України.

Категорія ефективності перебуває у зв'язку із досягненнями практичної медицини в цивілізованому світі.

Досягнення ефективної медицини може бути здійснено через оптимальне функціонування таких структурних вузлів системи: інфраструктура, медикаментозне забезпечення, технічне оснащення та кадровий фактор (фахова підготовка та форми оплати праці).

Отже, схематично система охорони здоров'я має такий вигляд:

Проведемо аналіз роботи сьогоднішньої системи охорони здоров'я.

Фінансові витрати для члена українського суспільства не визначено на законодавчому рівні. Їх замінено брехливим постулатом: у нас безкоштовна медицина, яка за своєю суттю взагалі бути не може, і здебільшого проблема фінансових затрат перебуває на самому пацієнті чи його родині. Пацієнт повинен сам у багатьох випадках оплачувати вартість лікування, включаючи роботу медиків. Особливо важко для пересічного українця вирішувати питання спеціалізованої медичної допомоги (операції при захворюваннях серця, пересадка суглобів, трансплантація органів), де вартість лікування може доходити до астрономічних сум у порівнянні із доходами самого пацієнта. І тому дуже часто для простого українця система охорони здоров'я стає просто недоступною. Конституційна норма просто не виконується.

А як же почують себе медики в цій системі?

Лікар офіційно за одного вилікуваного терапевтичного хворого в стаціонарі отримує близько 15 гривень. За оперативне лікування навіть вищої категорії складності держава заплатить лікарів-хірургів близько 20 гривень. За амбулаторний прийом пацієнта лікар отримує від держави аж 80 копійок (платні туалети починаються з 1 гривні). Щоб заробити, медики повинні забути принципи медичної етики і деонтології і перейти в категорію далеко не благочестиву з позиції моралі. Більшість медичної громадськості абсолютно не задоволена самою системою. Багато з них залишає медицину. Вже можна говорити про гостру проблему нестачі медичних кадрів, особливо в сільській місцевості, гострий брак певних медичних професій. Система охорони здоров'я за крок до прірви! Водночас можна зрозуміти почуття

простого українця, якому держава «гарантує безпечну медицину», оцінивши роботу на його органах — серці, печінці, нирках аж у 20 гривень!

А яка ж у нас інфраструктура медичних закладів — водопостачання, очисні споруди, самі будівлі? Для громадян України це не потребує деталізації.

Медикаментозне забезпечення в декілька гривень на одного жителя є прикладом цинічного ставлення можновладців до здоров'я своїх громадян.

Технічне оснащення більшості лікарень викликає гіркоту і біль за нашу недбайливість. Тож яка ефективність роботи цієї системи? Незадовільна інфраструктура, морально і фізично зношена медична техніка, незадовільне медикаментозне забезпечення, цинічно мала офіційна платня медиків, які просто змушені шукати нові шляхи доходів, робить цю систему неефективною і в багатьох випадках недоступною. І найстрашніше тут у тому, що дана система практично працює в автономному режимі, де не контролюються вхід і вихід із даної системи, які б повинні жорстко регламентуватися законодавчою базою для забезпечення реалізації 49 статті Конституції України. Система управляється окриками та директивами МОЗ, які практично не впливають на ефективність роботи системи, а лише привносять суєту та нервозність. Ситуацію можна порівняти зі старим горбатим «запорожцем», якого підфарбували і виставили на участь в гонках «Формула-1», а після гонок проводили розбірки з пілотами за провал у змаганнях.

Для ефективного функціонування системи потрібні оптимальні зв'язки між структурними вузлами в самій системі. Вони повинні бути визначені законодавчо і не можуть змінюватися стихійно під впливом будь-яких інших факторів, у тому числі директивних документів МОЗ. Тому що це виконавча структура влади, і вона повинна лише реалізувати можливість системи, створеної вищим законодавчим органом.

Єдиним органом, який може змінити (і має право змінити) параметри структурних вузлів системи і взаємовідносини всередині системи, є вищий законодавчий орган — Верховна Рада. Парламент повинен визначити стандарти структурних вузлів системи охорони здоров'я і встановити оптимальні взаємозв'язки між ними.

Передовсім Верховна Рада визначить величину фінансових затрат для пересічного українця за медичні послуги і стандарти ефективності лікувально-діagnostич-

них та профілактичних заходів. Парламент також визначить форми надходження фінансів у систему охорони здоров'я. На сьогодні відомо три основні шляхи надходження фінансів у систему: приватний, державний, страховий.

Таким чином, страхова медицина — це не форма організації самої системи, а лише шлях надходження фінансів у саму систему, хоча у багатьох випадках оптимальний. Окрім того, ніде немає чистого фінансування через страхові компанії. Є значна частина державних коштів у системі охорони всіх розвинутих країн. Для страхової медицини повинні стабільно функціонувати страхові компанії. Для України це нереально, а медицину треба реформувати вже сьогодні. Враховуючи, що приватний шлях фінансування лише для багатих, то для України зараз єдиний шлях розвитку — державний. Але державна форма системи охорони здоров'я — це не сьогоднішня форма ані за організацією, ані за методами управління. Система охорони здоров'я перебуває у повному розпорядженні чиновників МОЗ України, які визначають параметри роботи системи. Практично система підвладна МОЗ. Функція Верховної Ради практично закінчується після формування бюджету.

Реформа полягатиме в тому, що вищий законодавчий орган визначить параметри структурних вузлів і встановить оптимальні взаємозв'язки між ними. Реформа не потребує додаткових ресурсів за рахунок очікуваного зростання економіки, а може відбуватися вже сьогодні. Гарантії на фінансове забезпечення будуть здійснені за рахунок окремої податкової статті на охорону здоров'я, яку визначить Верховна Рада.

Перші успіхи реформ можна отримати вже через декілька місяців за рахунок встановлення фінансового стандарту (затрат пацієнтів на медичні послуги) на законодавчому рівні, отримання гарантій на медикаментозне забезпечення та зміни форм оплати роботи медиків, яка приведе до зростання заробітної плати в декілька разів. Розвиток інфраструктури, технічного оснащення медичних закладів потребує декілька років, але вони почнуть розвиватися бурхливими темпами.

Народна партія знає, як це зробити і готова розпочати цю роботу негайно насамперед для блага народу України, по-друге, гідно оцінивши роботу самих медиків.

Михайло СЯТИНЯ,
доктор фармацевтичних наук,
професор,
заслужений працівник охорони здоров'я.

Чи перевіряти підприємців, вирішуватиме суд

ГОТУЄТЬСЯ ЗАКОНОПРОЕКТ

В апараті Верховної Ради зареєстровано проект закону про проведення перевірок суб'єктів підприємницької діяльності винятково на підставі рішення суду. Його автори Олександр Фельдман та Олег Гейман наголошують, що останнім часом проведення перевірок стало широко використовуватися для боротьби з конкурентами на ринку. Це створило додаткові умови для поширення корупції.

Парламентарії звертають увагу на те, що безпідставні перевірки негативно позначаються на підприємницькому кліматі загалом, тоді як в умовах кризи підприємництво, навпаки, має стимулюватися та всіляко підтримуватися.

Проектом закону пропонується зробити так, щоб будь-яка перевірка суб'єктів підприємницької діяльності, окрім тих, що проводяться в рамках

закону про оперативно-розшукову діяльність та Кримінально-процесуального кодексу, має підтверджуватися обґрунтованим рішенням суду.

На думку ініціаторів, ухвалення закону унеможливить проведення безпідставних перевірок та створить більш прозорі та рівні умови ведення підприємницької діяльності й поліпшить цей клімат загалом, а відтак сприятиме розвитку нашої еконо-

міки. Для цього із закону про Державну податкову службу пропонується вилучити частину, в якій передбачається, що «позапланова виїзна перевірка здійснюється на підставі виникнення обставин, викладених у цій статті (авт: 11-1), за рішенням керівника податкового органу, яке оформляється наказом».

Отже, якщо законопроект підтримають у парламенті, ініціатор проведення перевірки буде зобов'язаний подати до суду письмове обґрунтування підстав для неї, документи, які свідчитимуть про виникнення цих підстав та інші відомості, передбачені законом, на вимогу суду. Відтак посадовці отримають право здійснювати перевірку лише за умови надання суб'єкту підприємницької діяльності під розписку копії рішення суду про проведення перевірки, в якому зазначено підстави її проведення, дата початку та завершення.

Лєся ВИСОЧАНЬСКА.

ДОВІДКА ДЛЯ ПІДПРИЄМЦІВ

- будь-яка перевірка проводиться за наявності направлення;
- планова перевірка проводиться із завчасним попередженням;
- частота перевірок залежить від ступеня ризику підприємницької діяльності;
- тривалість здійснення перевірок обмежена;
- розпорядження про застосування санкцій за порушення підприємцем законодавства видається виключно керівництвом органу контролю;
- право зупиняти підприємницьку діяльність встановлюється виключно законами;
- існує чітка процедура відбору зразків продукції на експертизу;
- планові перевірки здійснюються за переліком питань;
- підприємець має право залучати до перевірки третіх осіб.

Корупції не буде тоді, коли люди самі боротимуться з цим явищем

«При будь-якому державному устрої найголовніше влаштувати справу так, щоб посадовим особам неможливо було наживатися».

АРИСТОТЕЛЬ.

В Україні масово ошукуються громадяни, які безоплатно приватизують землю. За інформацією, отриманої з п'ятнадцяти областей країни, в масштабні тенети спритних комбінаторів потрапили вже близько 130 тисяч громадян, а з їхніх кишень витягнуто щонайменше 17 мільйонів гривень. Шахрайська схема з обдурення українців реалізується за допомогою Державного підприємства «Центр ДЗК» та з повного і усвідомленого відома керівництва Держкомзему України. Проте кожен ошуканий громадянин не тільки може повернути зідрані з нього гроші, але й повинен це зробити. Корупції не буде тоді, коли люди самі боротимуться з цим явищем, а оскільки корупціонер живиться грошима, то з припиненням грошового потоку втратить смисл і вчинення корупційний дій. Корупція є найбільшою перешкодою до економічного зростання і розвитку будь-якої держави. Вона створює конфлікт між діями виборної особи та інтересами суспільства. Фактично корупція аналогічна шахрайству, що скоюється посадовою особою та відноситься до злочинів проти державної влади. Саме тому одним з основних напрямів моєї депутатської діяльності та очолюваної мною партії «Християнсько-Демократичний Союз» є виявлення і боротьба з корупцією.

Шахраї на державних посадах

За роки незалежності вже традиційно одним з основних шляхів корупційного збагачення для української бюрократії є різного роду незаконні збори та платежі на позабюджетні рахунки і до всіляких фондів. Пригадаймо історію із запровадженням Державтоінспекцією в 1996 році вимоги щодо наклеювання на кожен автомобіль спеціальних світловідбивних наклеюнок, платежі за які надходили на рахунки якоїсь ізраїльської фірми. Ця корупційна схема була незабаром викрита, проте й досі у чиновників не зник інтерес до збагачення за рахунок застосування подібних шахрайських схем. Зокрема, вже тривалий час подібним корупційним шляхом крокує Держкомзем та його структурні підрозділи. Цей державний орган цілковито перетворився на інструмент для отримання економічного прибутку його керівництвом, пов'язаного із використанням владних повноважень. Мине ще чимало часу, перш ніж буде розкрито весь об'єм корупційних схем та кричущих посадових злочинів керівників цього відомства. Проте вже сьогодні можна говорити про серйозні корупційні діяння в структурі цього державного органу, які надають їм рис організованої злочинності. Держкомзем, використовуючи владні повноваження для отримання незаконного прибутку, керівництвом Держкомзему та чиновниками вищезгаданого підприємства було розроблено схему по викачуванню з кишень громадян, що приватизують свої земельні ділянки, грошових коштів за видачу довідки про те, що раніше вони не скористалися своїм правом на безкоштовну приватизацію. Фактично ця плата стягується з громадян в обмін на цю безглузду і незаконну довідку. Порушення полягає у тому, що регіональні структури Держкомзему, філії державного підприємства ЦДЗК, всупереч законодавству, ухвалюють зобов'язальні приписи для громадян в експертизах, протоколах, рішеннях отримувати так звану довідку про підтвердження відсутності реалізації громадянином права на безоплатну приватизацію земельної ділянки. За цю довідку й стягуються гроші, причому невеликі — від 150 до 200 гривень.

Натомість, як показує аналіз діяльності ЦДЗК, котрий був проведений мною в процесі виконання депутатських повноважень, це підприємство не тільки не виконує поставлених перед ним державою завдань щодо ведення кадастру та реєстрації земель, але й використовується його керівництвом та посадовцями Держкомзему як інструмент для вчинення широкомасштабних корупційних дій.

Незаконна плата за непотрібну довідку

Зокрема, використовуючи владні повноваження для отримання незаконного прибутку, керівництвом Держкомзему та чиновниками вищезгаданого підприємства було розроблено схему по викачуванню з кишень громадян, що приватизують свої земельні ділянки, грошових коштів за видачу довідки про те, що раніше вони не скористалися своїм правом на безкоштовну приватизацію. Фактично ця плата стягується з громадян в обмін на цю безглузду і незаконну довідку. Порушення полягає у тому, що регіональні структури Держкомзему, філії державного підприємства ЦДЗК, всупереч законодавству, ухвалюють зобов'язальні приписи для громадян в експертизах, протоколах, рішеннях отримувати так звану довідку про підтвердження відсутності реалізації громадянином права на безоплатну приватизацію земельної ділянки. За цю довідку й стягуються гроші, причому невеликі — від 150 до 200 гривень.

Тим часом українське законодавство жодним чином не згадує про присутність у правовому обігу такого документа, як довідка про наявність чи відсутність у власності фізичної особи земельних ділянок, та не передбачає порядку отримання зазначеної довідки. Мало того, воно прямо забороняє органам влади та посадовцям вимагати від громадян будь-які документи, що прямо не передбачені законом.

До того ж Конституція та Земельний кодекс України накладають обмеження на органи державної влади, будучи інституційними гарантіями проти завищених вимог закону з боку чиновників, зокрема, чиновників територіальних органів Держкомзему і ЦДЗК. Приміром, ст. 151 Земельного кодексу встановлює вичерпний перелік документів, які подаються громадянином до відповідного органу державної вла-

ди або місцевого самоврядування для отримання у власність земельної ділянки. А згідно Концепції розвитку системи надання адміністративних послуг органами виконавчої влади, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів від 15.02.2006 року № 90-р, передбачено, що надання адміністративних послуг на платній (безоплатній) основі, переліки адмінпослуг, а також розмір плати за адмінпослуги повинні визначатися виключно законами. Задля того, щоб з'ясувати, яких масштабів набуло в нашій країні явище здирництва з громадян з боку регіональних філій Держкомзему та ЦДЗК, мною були направлені запити до цих установ. У відповідь на запитання: «Чи вимагає обласне управління Держкомзему або регіональне відділення ЦДЗК довідки про наявність у громадянина приватизованих земельних ділянок та, якщо так, то скільки?», 10 регіональних управлінь відповіли, що такі довідки від громадян не вимагають, 6 — що вимагають, 4 не відповіли, а 7 регіональних філій ДП «Центр ДЗК» в листі прямо відмовилися надати таку інформацію. Проте й з отриманих відповідей випливає, що близько 130 тисяч громадян були ошукані цими установами на 17 мільйонів гривень. І, здається, це лише верхівка айсберга — нам ще належить згодом дізнатися про реальні масштаби цієї афери.

Після того, як керівництво ЦДЗК усвідомило, що інформація про ті махінації, які проводяться в надрах цього підприємства, може стати надбанням широкої громадськості, воно пішло на чергове грубе порушення закону. В. о. директора ЦДЗК Делійський 19 серпня 2009 року розіслав лист всім керівникам своїх структурних підрозділів «щодо подальших дій у зв'язку із надходженням звернення народного депутата України Стретовича В. М. від 03.08.2009 № 06-19/УП-382 НД», яким, фактично, наказував не надавати мені, як народному депутату, відповіді на мої депутатські звернення. Зрозуміло, що подібні дії є ні що інше, як спроба приховати можливі корупційні діяння та є прямим порушенням гарантій, передбачених ст. 26 Закону України «Про статус народного депутата України», що тягне за собою відповідальність, передбачену ст. 36 Закону України «Про статус народного депутата України», та містить ознаки складу злочину, визначеного ст. 351 Кримінального кодексу України.

Як зупинити махінації з видачею довідок в системі Держкомзему?

По-перше, на заваді цим махінаціям має стати ефективна судово та правоохоронна система, за якої будь-який бюрократ, що порушив закон, має бути визнаний винним. Така система здатна різко понизити потенційну привабливість корупції, але про це ми поки можемо лише мріяти. Позитивним прикладом для України може бути прокуратура АРК Крим, котра є поки єдиною з прокуратур в країні, що спромоглася видати припис стосовно негайного припинення порушення вимог чинного законодавства щодо видачі довідок регіональною філією ДЗК і республіканським управлінням Держкомзему та заборонила стягувати за це кошти. Тут можна лише дивуватися, чому явні порушення закону були помічені тільки кримською прокуратурою. Невже в прокуратурі АРК працюють кваліфікованіші співробітники, аніж в інших?

Будемо сподіватися, що й решта прокуратур, в тому числі й Генпрокуратура, візьмуть на озброєння досвід прокуратури АР Крим.

По-друге, одним з найважливіших стримуючих чинників для корупції є антикорупційне і кримінальне законодавство. І, треба сказати, що в Україні воно є і досить жорстке. Крім того, у червні цього року Верховною Радою було ухвалено три нові антикорупційні закони і зміни до Кримінального кодексу, які значно підсилюють відповідальність чиновників за прояви корупції. Ці закони мали вступити в дію з 1 січня 2010 року, проте днями парламент проголосував за відтермінування цієї дати на три місяці. Разом з тим я сподіваюся, що ці закони таки зможуть істотно покращити загальну ситуацію з протидією корупції в Україні.

По-третє, це обізнаність наших громадян про незаконні дії чиновників Держкомзему. Цю складову боротьби з корупцією я вважаю найважливішою. Однією з причин тотальної корупції в Україні є незнання або нерозуміння законів громадянами, що дозволяє посадовим особам довільно встановлювати перешкоди і процедури для отримання дозволів. Тож мета цієї публікації і тієї роботи, яка проводиться очолюваною

Громадянам я б порадив письмово звертатися до тих органів ЦДЗК, які видавали довідки, з вимогою повернення коштів. У зверненнях доцільно посилатися на норми законів та нормативних актів, означених у цій публікації.

мною партією «Християнсько-Демократичний Союз», полягає й у тому, щоб вказати на незаконність дій посадових осіб щодо вимоги даних довідок та отримання грошових коштів за їх видачу. Тепер, зіткнувшись зі здирством з боку чиновників ЦДЗК, Держкомзему і місцевих органів влади, громадяни, знаючи про незаконність вищезазначених довідок, вже не стоятимуть перед вибором, платити чи не платити, а однозначно на підставі закону зобов'язані відмовити чиновників в дачі хабара, хоч би і під приводом отримання якогось документа.

Стосовно ж тих громадян, яких було обдурено чиновниками ЦДЗК та які витратили свої кошти на отримання непотрібної довідки, то вони мають право повернути їх у повному обсязі, а так само компенсувати моральну шкоду за неправомірні дії посадовців. Цим громадянам я б порадив письмово звертатися до тих органів ЦДЗК, які видавали довідки, з вимогою повернення коштів. У зверненнях доцільно посилатися на норми законів та нормативних актів, означених у цій публікації. Не зайвим буде посилатися також на цю статтю.

У разі, якщо посадовці ЦДЗК відмовлять в поверненні коштів, потрібно звертатися до суду та вимагати вже не тільки повернення коштів за отримання довідки, але й компенсації моральної шкоди та матеріальних втрат, які виникли через незаконні дії чиновників Державного підприємства «Центр ДЗК» та Держкомзему.

Про всі випадки, коли філії ЦДЗК відмовлятимуть в поверненні коштів, прошу повідомляти через приймальню народного депутата або регіональні осередки партії «Християнсько-Демократичний Союз». Інформуйте також про випадки здирництва з боку ЦДЗК та Держкомзему через вимогу вищезазначеної довідки.

Володимир СТРЕТОВИЧ,
народний депутат України.

ПОСТАНОВА ЦЕНТРАЛЬНОЇ ВИБОРЧОЇ КОМІСІЇ

Про скаргу кандидата на пост Президента України Противсіх В.В., зареєстровану в Центральній виборчій комісії 22 грудня 2009 року за № 21-36-24661

До Центральної виборчої комісії 22 грудня 2009 року надійшла скарга кандидата на пост Президента України Противсіх Василя Васильовича на дії кандидата на пост Президента України Тимошенко Юлії Володимирівни про порушення вимог Закону України "Про вибори Президента України" щодо проведення передвиборної агітації.

У скарі суб'єкт звернення зі скаргою просить Центральну виборчу комісію прийняти рішення про оголошення попередження кандидату на пост Президента України Тимошенко Ю.В.

Свої вимоги суб'єкт звернення із скаргою обґрунтовує тим, що, перебуваючи з робочою поїздкою в місті Чернігові 17 грудня 2009 року, Прем'єр-міністр України Тимошенко Ю.В. під час свого виступу на Красній площі проводила передвиборну агітацію. Як стверджує скаржник, Тимошенко Ю.В. виступала на Красній площі в місті Чернігові як Прем'єр-міністр України, а не кандидат на пост Президента України. На підтвердження своєї позиції суб'єкт звернення додав до скарги як доказ довідку окружної виборчої комісії територіального виборчого округу № 208 про те, що в порядку, передбаченому частиною восьмою статті 58 Закону України "Про вибори Президента України", повідомлення про проведення кандидатом на пост Президента України Тимошенко Ю.В. публічних заходів передвиборної агітації у місті Чернігові до цієї комісії не надходило.

Також до скарги додано копію листа голови Чернігівської обласної партійної організації Всеукраїнського об'єднання "Батьківщина" Куровського І.І. Чернігівському міському голові Соколову О.В., яким інформовано про зустріч Прем'єр-міністра України Тимошенко Ю.В. з громадянами міста 17 грудня 2009 року на Красній площі.

Крім того, доказами перебування Тимошенко Ю.В. у місті Чернігові з робочим візитом як Прем'єр-міністра України, на думку Противсіх В.В., є окремі офіційні повідомлення на урядовому порталі, в тому числі й фотографії із зазначенням "Юлія Тимошенко з робочою поїздкою на Чернігівщині", а також у пресі та інших засобах масової інформації, зокрема повідомлення Українського національного інформаційного агентства (Укрінформ).

Вивчивши скаргу, Центральна виборча комісія зазначає.

За змістом статей 91 та 92 Закону України "Про вибори Президента України" (далі — Закон) скарги, що стосуються призначення, підготовки і проведення виборів Президента України, можуть бути подані, зокрема, кандидатом на пост Президента України на дії кандидата на пост Президента України. Частиною першою статті 93 Закону встановлено, що скарга, зазначена у статтях 91 та 92 Закону, розглядається відповідною виборчою комісією згідно з цим та іншими законами України.

Відповідно до пункту 3.3 Порядку розгляду скарг виборчими комісіями з виборів Президента України, затвердженого постановою Центральної виборчої комісії від 8 грудня 2009 року № 432 (далі — Порядок), до Центральної виборчої комісії або до суду оскаржуються, зокрема, дії кандидата на пост Президента України.

Пунктом 10.2 Порядку визначено, що під час вивчення скарги виборча комісія встановлює, зокрема, чи віднесено Законом розгляд цієї скарги до повноважень виборчої комісії (належний суб'єкт розгляду скарги).

Кандидата на пост Президента України Противсіх Василя Васильовича зареєстровано постановою Центральної виборчої комісії від 6 листопада 2009 року № 260.

Кандидата на пост Президента України Тимошенко Юлію Володимирівну зареєстровано постановою Центральної виборчої комісії від 31 жовтня 2009 року № 228.

Таким чином, суб'єктом звернення зі скаргою — кандидатом на пост Президента України оскаржено дії іншого кандидата на пост Президента України. Розгляд скарги кандидата на пост Президента України Противсіх В.В. на дії кандидата на пост Президента України Тимошенко Ю.В. належить до повноважень Центральної виборчої комісії.

Скарга, зазначена у статтях 91 та 92 Закону, може бути подана протягом п'яти днів після дня прийняття рішення, вчинення дії чи бездіяльності (частина перша статті 94 Закону). Оскаржувані дії вчинені Тимошенко Ю.В. 17 грудня 2009 року. Отже, скаргу подано належному суб'єкту розгляду в установленій Законом строк оскарження.

На виконання вимог частини п'ятої статті 96 Закону про час і місце розгляду скарги 23 грудня 2009 року суб'єкта звернення зі скаргою та суб'єкта оскар-

ження було повідомлено відповідними виборчими телеграмами.

До Центральної виборчої комісії 24 грудня 2009 року довіреною особою кандидата на пост Президента України Противсіх В.В. в єдиному загальнодержавному виборчому окрузі Довбушем Я.С. були подані доповнення до скарги з доданою до них копією доручення Прем'єр-міністра України щодо організаційних заходів з підготовки робочої поїздки до Чернігівської області. Зазначені доповнення не можуть братися Центральною виборчою комісією до уваги, оскільки за змістом частини п'ятої статті 94 Закону не вважається новою скаргою і не підлягає встановленню обмеженням строків лише зміна або уточнення вимог скаржника під час розгляду скарги у виборчій комісії, викликані виявленням обставин, невідомих раніше суб'єкту звернення зі скаргою. Неможливість подання зазначених матеріалів разом зі скаргою суб'єкт звернення не обґрунтував.

Пояснення суб'єкта оскарження до Центральної виборчої комісії не подавалися.

Розглянувши скаргу та додані до неї докази, а саме: копію повідомлення Чернігівської обласної партійної організації ВО "Батьківщина" Чернігівському міському голові від 14 грудня 2009 року; копію повідомлень Українського національного інформаційного агентства (Укрінформ) про робочу поїздку Прем'єр-міністра України до Чернігівської області від 17 грудня 2009 року; копії фотоматеріалів щодо робочої поїздки Прем'єр-міністра України до Чернігівської області, розміщених на урядовому Інтернет-порталі; довідку окружної виборчої комісії територіального виборчого округу № 208 від 21 грудня 2009 року; акт про виявлення порушень виборчого законодавства, складений у місті Чернігові 17 грудня 2009 року з доданою до нього копією друкованого матеріалу щодо зустрічі з Прем'єр-міністром України 17 грудня 2009 року на Красній площі у місті Чернігові; переглянувши у засіданні Комісії фрагмент доданого до скарги відеозапису виступу Прем'єр-міністра України, кандидата на пост Президента України Тимошенко Ю.В. на Красній площі в місті Чернігові 17 грудня 2009 року, оцінивши зазначені докази з урахуванням їх дослідження в сукупності, заслухавши у засіданні Комісії пояснення уповноваженого представника кандидата на пост Президента України Тимошенко Ю.В. у Центральній виборчій комісії з правом дорадчого голосу, Центральна виборча комісія встановила.

Згідно з частиною першою статті 113 Конституції України Кабінет Міністрів України є вищим органом у системі органів виконавчої влади. Статтею 114 Конституції України встановлено, що до складу Кабінету Міністрів України входять Прем'єр-міністр України, Перший віце-прем'єр-міністр, віце-прем'єр-міністри, міністри. Прем'єр-міністр України призначається Верховною Радою України за поданням Президента України.

Постановою Верховної Ради України від 18 грудня 2007 року № 7-VI Тимошенко Юлію Володимирівну призначено на посаду Прем'єр-міністра України.

У місті Чернігові 17 грудня 2009 року на Красній площі відбулася зустріч громадян з Прем'єр-міністром України, кандидатом на пост Президента України Тимошенко Ю.В. Про проведення зустрічі з Прем'єр-міністром України Чернігівського міського голову Соколова О.В. було повідомлено 14 грудня 2009 року народним депутатом України Куровським І.І. — головою Чернігівської обласної партійної організації Всеукраїнського об'єднання "Батьківщина", яким висунуто кандидата на пост Президента України Тимошенко Ю. В. у вказаному повідомленні містяться, зокрема, прохання до міського голови надати необхідні вказівки органам внутрішніх справ, управлінням пожежної охорони, охорони здоров'я та житлово-комунального господарства для забезпечення правопорядку та безпеки під час проведення заходу.

Перебування Тимошенко Ю.В. у Чернігівській області 17 грудня 2009 року анонсувалося як робоча поїздка Прем'єр-міністра України, що виключало проведення нею передвиборної агітації як кандидатом на пост Президента України під час такої поїздки відповідно до вимог Закону.

Подані до Центральної виборчої комісії та досліджені на її засіданні докази свідчать про те, що під час зазначеної зустрічі використовувалися матеріали та інші елементи передвиборної агітації. Це дає підстави кваліфікувати зазначену зустріч як публічний захід передвиборної агітації, про проведення якого на порушення частини восьмої статті 58 Закону не було повідомлено відповідну окружну виборчу комісію (довідка окружної виборчої комісії територіального виборчого округу № 208 від 21 грудня 2009 року).

Звертаючись до присутніх на зустрічі громадян, Прем'єр-міністр України, кандидат на пост Президента України Тимошенко Ю.В., зокрема, сказала: "...*Не дай-те їм в день виборів, не дай Боже, залишитися вдома. Залишилися вдома — відкрили шлях цій банді. Десь там прийшли і поставили пташку Противсіх — знаєте, там такий кандидат. Це значить — відкрили шлях для цієї банди, і я не хочу, щоб так було ...*".

Центральна виборча комісія вважає, що зазначені вище висловлювання Прем'єр-міністра України, кандидата на пост Президента України Тимошенко Ю.В. порушують установлені Законом обмеження щодо ведення передвиборної агітації. Такі висловлювання Тимошенко Ю.В. як Прем'єр-міністра України також порушують установлені частиною третьою статті 3 Закону принцип рівності прав і можливостей кандидатів на пост Президента України брати участь у виборчому процесі, який, зокрема, забезпечується заборонаю втручання органів державної влади у виборчий процес, за винятком випадків, передбачених Законом (пункт 2 частини четвертої статті 3 Закону).

Наведені висловлювання Тимошенко Ю.В. є передвиборною агітацією у формі публічних оцінок особистих якостей та діяльності кандидата на пост Президента України Противсіх В.В. та повинні кваліфікуватися як агітація проти цього кандидата.

У Рішенні від 24 березня 2005 року № 3/рп-2005 Конституційний Суд України, зокрема, зазначив, що "одним із етапів виборчого процесу є передвиборна агітація, основною метою якої є формування волі виборців голосувати за того чи іншого кандидата на пост Президента України".

Відповідно до частини першої статті 58 Закону передвиборна агітація може здійснюватися у будь-якій формі та будь-якими засобами, що не суперечать Конституції України та законам України.

Стаття 64 Закону встановлює обмеження щодо ведення передвиборної агітації на виборах Президента України. Згідно з пунктом 2 частини першої цієї ж статті Закону одним з таких обмежень є заборона участі у передвиборній агітації органам виконавчої влади, їх посадовим та службовим особам.

Аналіз обставин, за яких були допущені оскаржувані висловлювання, свідчить, що Тимошенко Ю. В. діяла саме як Прем'єр-міністр України, а не як кандидат на пост Президента України. Прем'єр-міністр України є посадовою особою вищого органу у системі органів виконавчої влади — Кабінету Міністрів України. Передбачена Законом заборона участі у передвиборній агітації посадових чи службових осіб органів виконавчої влади поширюється і на Прем'єр-міністра України. Відповідно до частини першої статті 64 Закону Тимошенко Ю. В. як Прем'єр-міністр України не має права брати участь у передвиборній агітації. Її участь у передвиборній агітації як кандидата на пост Президента України не може поєднуватися з виконанням обов'язків Прем'єр-міністра України.

Крім того, Центральна виборча комісія відзначає, що частиною п'ятнадцятою статті 64 Закону кандидатам на пост Президента України, які займають посади в органах виконавчої влади, забороняється залучати для передвиборної агітації або використовувати для будь-якої роботи, пов'язаної з проведенням передвиборної агітації, підлеглих їм осіб (у робочий час), службовий транспорт, зв'язок, устаткування, приміщення, інші об'єкти та ресурси за місцем роботи, а також використовувати службові чи виробничі наради, збори колективу для проведення передвиборної агітації.

У Рішенні від 24 березня 2005 року № 3/рп-2005 Конституційний Суд України у цьому зв'язку також зазначив:

"1.1. Положення пункту 2 частини першої статті 64 Закону України "Про вибори Президента України" треба розуміти так, що посадовим і службовим особам органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування забороняється брати участь у передвиборній агітації у будь-який час (робочий чи позаробочий).

1.2. Положення частини п'ятнадцятої статті 64 Закону України "Про вибори Президента України" треба розуміти так:

— кандидати на пост Президента України, які займають посади, у тому числі за сумісництвом, в органах виконавчої влади та органах місцевого самоврядування, на державних, комунальних підприємствах, у закладах, установах, організаціях, військових частинах (формуваннях), не мають права залучати як у робочий, так і позаробочий час для передвиборної агітації підлеглих посадових і службових осіб, які працюють в органах виконавчої

влади та органах місцевого самоврядування, а в робочий час з цією ж метою — всіх інших підлеглих осіб, які працюють у зазначених органах, та підлеглих осіб, у тому числі посадових і службових, які працюють на державних, комунальних підприємствах, у закладах, установах, організаціях, військових частинах (формуваннях);

- кандидати на пост Президента України не можуть використовувати у робочий і позаробочий час службовий транспорт, зв'язок, устаткування, приміщення, інші об'єкти та ресурси за місцем роботи, а також службові чи виробничі наради, збори колективу для проведення передвиборної агітації;

- "місцем роботи" кандидатів на пост Президента України є конкретний орган виконавчої влади, орган місцевого самоврядування, державне, комунальне підприємство, установа, заклад, організація, військова частина (формування), в яких вони займають посаду, у тому числі за сумісництвом;

- "підлеглими особами" кандидатів на пост Президента України за місцем роботи є особи, які виконують службові (трудові) обов'язки в органі виконавчої влади, органі місцевого самоврядування, на державному, комунальному підприємстві, в установі, закладі, організації чи проходять службу у військовій частині (формуванні) і перебувають з цими кандидатами у відносинах підпорядкованості.

1.3. Положення пункту 4 частини третьої статті 56 Закону України "Про вибори Президента України" треба розуміти так, що підставою для оголошення Центральною виборчою комісією попередження кандидату на пост Президента України та партії (блоку), яка його висунула, є вчинення кандидатом на цей пост дій, заборонених частиною п'ятнадцятою статті 64 зазначеного Закону."

Зважаючи на викладене, Центральна виборча комісія дійшла висновку, що оскаржуваними діями Прем'єр-міністра України Тимошенко Ю.В. порушено встановлені статтею 64 Закону обмеження щодо ведення передвиборної агітації стосовно заборони участі в ній посадових осіб органів виконавчої влади, а отже, скарга підлягає задоволенню.

Оскільки кандидат на пост Президента України Тимошенко Ю.В., яка займає посаду Прем'єр-міністра України, зустрічаючись із виборцями в місті Чернігові 17 грудня 2009 року, залучала та використовувала для проведення передвиборної агітації підлеглих їй осіб, службовий транспорт, інші об'єкти та ресурси за місцем роботи, в Центральної виборчої комісії наявні передбачені Законом підстави оголосити їй попередження згідно з пунктом 4 частини третьої статті 56 Закону.

Враховуючи викладене, відповідно до частини третьої, пункту 2 частини четвертої статті 3, частини першої, пункту 13 частини другої статті 25, частин першої, сьомої статті 28, пункту 4 частини третьої статті 56, частин першої, другої та восьмої статті 58, пункту 2 частини першої, частини п'ятнадцятої статті 64, статей 91, 92, частини першої статті 93, частин першої, п'ятої статті 94, статті 95, частин першої, четвертої, п'ятої статті 96, статті 97, частин першої, п'ятої статті 98, частини першої статті 103 Закону України "Про вибори Президента України", керуючись статтею 2, статтями 11 — 13 Закону України "Про Центральну виборчу комісію", Центральна виборча комісія **постановляє:**

1. Скаргу кандидата на пост Президента України Противсіх Василя Васильовича задовольнити.

2. Визнати дії Прем'єр-міністра України, кандидата на пост Президента України Тимошенко Юлії Володимирівни щодо ведення нею передвиборної агітації 17 грудня 2009 року в місті Чернігові неправомірними.

3. Оголосити кандидату на пост Президента України Тимошенко Ю. В. попередження за залучення та використання для проведення передвиборної агітації підлеглих їй осіб, службового транспорту, інших об'єктів та ресурсів за місцем роботи.

4. Цю постанову видати уповноваженим представником кандидатів на пост Президента України Противсіх В.В. та Тимошенко Ю.В. у Центральній виборчій комісії з правом дорадчого голосу, а також оприлюднити в державних засобах масової інформації — газетах "Голос України" та "Урядовий кур'єр".

Голова Центральної виборчої комісії
В. ШАПОВАЛ.

24 грудня 2009 року.
№ 550.

Гуманізм і закон повинні йти рука об руку — таким має бути правило для тих, хто надсилає гуманітарні вантажі

Надзвичайні ситуації — паводки, епідемії — значно активізують надходження в Україну гуманітарних вантажів. І тоді у Львівської митниці серйозно додається роботи. Близько 280 кілометрів українсько-польського кордону на Львівщині зумовлюють факт того, що саме цими воротами надходять у нашу державу вантажі, котрих із нетерпінням очікують соціально незахищені верстви населення чи території, які біда накрила суцільно, не розбираючи, який в тебе майновий статус... Так було й у листопаді, коли перша хвиля свинячого грипу досягла Західної України. Тоді стало ясно, що чимало людей з-за кордону здатні переживати чужі проблеми всією душею й допомагати, чим тільки можуть.

Однак з'ясувалося, що для того, щоб ця допомога швидше долала кордони, потрібно виявляти краще знання законів і більше скрупульозності в оформленні документів. Змилосердити митників — марна справа. Вони добре знають, що часом під гуманітарними вантажами ховаються банальні порушники закону (як, приміром, було цього року, коли одяг відомих, дорогих брендів «прикривали» папери на одяг для малозабезпечених), і їхнє завдання перевірити, перевірити й ще раз перевірити.

Та наша розмова із заступником начальника Львівської митниці Віктором Жуком розпочалася із приємного факту:

— Вікторе Андрійовичу, в мене в руках подяка Львівської обласної адміністрації, в якій зазначено, що «завдяки зусиллям і професійній роботі працівників митниці було своєчасно забезпечено процедуру отримання гуманітарних вантажів, які надходили до Львівської області під час епідемії з-за кордону, і мешканці швидко їх отримали».

— Так, ми намагалися зробити все можливе, щоб наші громадяни якнайшвидше скористалися всіма засобами індивідуального захисту, медикаментами, шприцами та всім іншим, що надходило як гуманітарна допомога. Протягом жовтня-листопада в зону нашої діяльності надійшло близько 20 партій вантажів вартістю понад 500 000 гривень. І більшість швидко перетнула кордон, адже документи були оформлені правильно, це — по-перше, а по-друге, вміст вантажівок відповідав зазначеному в документах.

Хочу підкреслити, що процедура митного оформлення гуманітарних вантажів добре захищена нашою нормативною базою. Кожна поставка такої допомоги в Україну здійснюється з дозволу спеціальної Комісії з питань гуманітарної допомоги при Кабінеті Міністрів України. Наявність серед документів, які супроводжують вантаж, рішення цієї комісії — це своєрідна індульгенція для безперешкодного пропуску. Чинна нормативно-правова база дає працівникам митних служб чітке розпорядження про безперешкодний, першочерговий і безоплатний пропуск таких вантажів на територію України. Однак, зважаючи на постанову Кабміну від 30 жовтня цього року про запобігання поширенню «каліфорнійського» грипу й гострих респіраторних захворювань серед населення, у Львівській митниці запроваджено пропуск таких вантажів у спрощеному порядку. Звичайно, це не означає, що ці гуманітарні вантажі не мають бути оформлені за правилами.

Мене часто дивує, як голосно в нас проголошуються гасла про гуманізм і бажання допо-

могти людям, а зробити елементарне, що вимагає закон, дехто забуває. До сьогоднішнього дня, а це вже майже три місяці, лікарські засоби, не дозволені до розповсюдження, зберігаються на складі Державного комунального підприємства «Обласний аптечний склад». Немає дозволу ні МОЗ України на їх використання, ні державних органів контролю обласного підпорядкування. І лежатимуть вони там доти, доки не буде отриманий одноразовий дозвіл Департаменту регуляторної політики у сфері обігу лікарських засобів та продукції у системі охорони здоров'я МОЗ України. Звернення до названого державного органу має оформити або отримувач вантажу, або в цьому конкретному випадку — координатор гуманітарної допомоги у Львівській області в особі Львівської обласної державної адміністрації.

Митники діяли відповідно до чинного законодавства, й оскільки отримувач гуманітарної допомоги не зумів належним чином оформити необхідних дозвілних документів, згідно з вимогами статті 108 Митного кодексу України, цей товар був переданий на склад митниці, де й зберігається до сьогодні. Щоправда, Комісія з питань гуманітарної допомоги при Кабінеті Міністрів на засіданні 20 листопада минулого року вирішила передати вантаж Волинському обласному територіальному медичному об'єднанню. Але оскільки постановою Кабміну запровадженню плати за зберігання товарів і транспортних засобів на складах митних органів, відповідно до якої за зберігання цього

народжених; температурний моніторинг, фототерапія, відсмоктувач із бронхів, підтримка для введення кисню, розчинів та інше. Абсолютно нове обладнання, придбане за кошти донора — Ein Herz für Kinder в особі Мартіни Крюгер, його вартість — 10 741,88 євро. Був тут і апарат серце-легені, модель «Штокерт» вартістю 500 євро, і комплект «Babylog 8000» та Гамма XL монітор сумарною вартістю 44 000 євро. Теж усе новеньке, невикористовуване, у відмінному стані.

Так, усе це визнано гуманітарною допомогою, але отримувач вантажу не завершив справи. Немає дозволу від Міністерства охорони здоров'я на його використання та не здійснено митного оформлення, що й призвело до необхідності передати вантаж на зберігання на склад митниці, й альтернатива тут не передбачена.

— Невдовзі ніби має розпочатися друга хвиля епідемії грипу, й, звичайно, будуть нові гуманітарні вантажі. Що, на вашу думку, потрібно зробити, щоб рішення стосовно них приймалися митницею швидше?

— Передусім будь-які законодавчі акти, які регулюють правові відносини, мають ураховувати випадки надзвичайних ситуацій та передбачати швидкі й чіткі дії виконавчої влади на місцях. Тоді не доведеться чекати на дозволу з Києва в складні години, коли життя людей перебуває на межі ризику й можна багатьох урятувати швидкими та професійними розпорядженнями.

— А чи не пішов би хтось, у такому випадку, на якісь шахрайські кроки?

— В Україні є чимало гуманітарних фондів, які давно й плідно працюють. Ми неодноразово здійснювали несподівані вибіркові перевірки цих структур та їхніх вантажів. Вони жодного разу не поставили під сумнів свою репутацію. Що ж стосується новачків, то після їхнього включення до держреєстру одержувачів гуманітарної допомоги всі перші поставки таких організацій ми відносимо до групи ризику. Тобто маємо придиратися, хто й що почав одержувати, докладно вивчити документи. Важливою є і аналітична робота наших підрозділів із виявлення тих структур, які за тими чи іншими ознаками потрапляли в поле зору правоохоронних органів. Відстежуються засновники, одержувачі, аналізуються інші потенційні чинники ризику. Виходячи з цього аналізу, можна стверджувати, що на порушення фонди йдуть не часто й загалом матеріальні збитки від використання гуманітарного каналу не дуже великі. А от морального збитку він завдає дуже значного. Це — удар по нашому іміджу, як одержувачів гуманітарної допомоги, в очах іноземних партнерів і донорів.

З другого боку, коли, приміром, українська діаспора збирала кошти й скерувала в Україну ліки, а вони простоюють на митниці в скрутий для населення час, це викликає цілком закономірне обурення. Тому тут треба замислитися і прийняти єдино правильне рішення на користь наших громадян та іміджу країни.

Ірина ЄГОРОВА.
Фото Р. МАКАРА.

Крісло голови суду двох не витримає

«Голос України» вже повідомляв про те, що 22 грудня закінчився строк перебування Олександра Пасенюка на посаді Голови Вищого адміністративного суду України (ВАСУ). Рішенням конференції суддів адміністративних судів України, президії Вищого адміністративного суду України на О. Пасенюка покладено виконання обов'язків Голови ВАСУ на період до призначення голови цього суду в порядку, встановленому законом.

Проте з цим не погодилася Рада суддів України, яка 25 грудня обговорила на своєму засіданні й питання повноважень органів суддівського самоврядування щодо призначення суддів на адміністративні посади. На цьому засіданні Рада суддів України скасувала рішення конференції суддів адміністративних судів України від 24 грудня 2009 р. про покладення обов'язків Голови ВАСУ на О. Пасенюка. Вказане рішення, зазначалося на засіданні Ради суддів України, не відповідає чинному законодавству, оскільки Закон України «Про судоустрій України» (статті 43 та 108) не наділяє ні президію Вищого адміністративного суду України, ні конференцію суддів адміністративних судів України правом покладання виконання обов'язків Голови ВАСУ. Порядок виконання обов'язків голови вищого спеціалізованого суду в разі відсутності його голови чітко визначено частиною п'ятою статті 41 цього закону, згідно з якою в разі відсутності голови вищого спеціалізованого суду його обов'язки виконує перший заступник голови суду, а за його відсутності — один із заступників голови цього суду відповідно до розподілу обов'язків.

Таким чином, Рада суддів України підтримала дії першого заступника Голови Вищого адміністративного суду України Миколи Сіроша, який видав наказ про призначення себе виконуючим обов'язки Голови ВАСУ, і визнала М. Сіроша єдиним повноважним суб'єктом виконання обов'язків Голови ВАСУ.

Рішення Ради суддів України підтримав Голова Верховного Суду України Василь Онопенко, який заявив, що судді мають опиратися на одну основу — закон.

А сам О. Пасенюк вважає, що рішення Ради суддів України стосовно призначення на адміністративні посади не має жодних правових наслідків. Голова ВАСУ наголосив на тому, що відміна рішення конференції суддів адміністративних судів України не належить до компетенції Ради суддів України. Так, п. 7 ч. 5 ст. 116 Закону України «Про судоустрій України» чітко визначає, що РСУ має право зупиняти виключно рішення рад суддів, що не відповідають Конституції України та закону чи суперечать рішенням з'їзду суддів України. Натомість відняти рішення конференцій суддів спеціалізованих судів Рада суддів України не може.

О. Пасенюк нагадав, що за законом про судоустрій вищим органом суддівського самоврядування в порівнянні з конференцією суддів може бути лише з'їзд суддів, а не Рада суддів. Таким чином, своїми рішеннями РСУ порушила одразу кілька статей Закону України «Про судоустрій України», зокрема, ст. 43, ст. 108, ч. 5 ст. 111, п. 7 ч. 5 ст. 116.

Протистояння триває. Вірогідно, що найближчим часом суперечка перейде в політичну площину, адже до першого туру виборів Президента не так уже й далеко.

РЯДКИ БІОГРАФІЇ

Випускник Львівського політехнічного інституту за спеціальністю «автомобілі й автомобільне господарство» Віктор Жук перед тим, як прийти на митницю, встиг відслужити в армії і попрацювати інженером Всесоюзного конструкторського експериментального інституту «Автобуспром». У митних органах з 1989-го. Без відриву від роботи закінчив юридичний факультет Львівського університету ім. Ів. Франка та Національну академію державного управління. До заступника начальника Львівської митниці виріс із посади звичайного інспектора, отже, роботу свою знає досконало.

магати людям, а зробити елементарне, що вимагає закон, дехто забуває. До сьогоднішнього дня, а це вже майже три місяці, лікарські засоби, не дозволені до розповсюдження, зберігаються на складі Державного комунального підприємства «Обласний аптечний склад». Немає дозволу ні МОЗ України на їх використання, ні державних органів контролю обласного підпорядкування. І лежатимуть вони там доти, доки не буде отриманий одноразовий дозвіл Департаменту регуляторної політики у сфері обігу лікарських засобів та продукції у системі охорони здоров'я МОЗ України. Звернення до названого державного органу має оформити або отримувач вантажу, або в цьому конкретному випадку — координатор гуманітарної допомоги у Львівській області в особі Львівської обласної державної адміністрації.

— Щиро кажучи, на митницю часом нарікають, що це саме вона затримує вантажі...

— Митниця — далеко не єдина державна структура, що відповідає за швидкість отримання гуманітарної допомоги кінцевим споживачем. На превеликий жаль, у деяких засобах масової інформації неправильно трактується наша роль, адже митне оформлення завершується після всіх інших видів контролю і отримання відповідних дозволів. Так, нещодав-

вантажу на сьогодні набігло вже 2638,86 євро, через відсутність коштів набувач гуманітарної допомоги не зміг отримати вантаж.

Сьогодні ми знову в очікуванні — лабораторію ніби має забрати Львівська обласна дитяча спеціалізована клінічна лікарня на безоплатній основі, однак для цього знову ж необхідно отримати розпорядчі акти Комісії з питань гуманітарної допомоги при Кабміні та рішення щодо звільнення від оплати складських зборів. І скільки на все це чекатимемо, не знаємо...

Також не підтвердився факт, оприлюднений у наших та закордонних ЗМІ, щодо непропуску гуманітарної допомоги в пункт пропуску Краковець. Справді, велась перемовина про одержання гуманітарної допомоги, проте до митних органів із цього приводу ніхто не звертався.

— І багато гуманітарних вантажів так лежать у вас в очікуванні відповідних рішень?

— Чимало. Наприклад, вантаж, що надійшов на адресу Львівської обласної дитячої клінічної лікарні «Охматдит» із Німеччини. Його везли кількома партіями протягом 2006—2007 років. До складу входило дуже потрібне малечі обладнання: комплект Babytherm 8010 — відкритий лікувальний набір інтенсивної терапії, реанімації з підігрівом для ново-

Найближчими днями в Україні очікується ускладнення погодних умов: прогнозується сильний мокрий сніг, ожеледь, на дорогах ожеледиця, хуртовини, пориви вітру 15—22 м/с, у південних, східних областях та в Криму 25—30 м/с, *повідомляє прес-служба МНС*

Надра Банк

Перші виплати депозитів банку «Надра» можуть початися з 1 лютого 2010 року, *заявив тимчасовий адміністратор «Родовід Банку» Сергій Щербина*

У НОМЕР

Працівники
можуть сперечатися
з урядом

Учора Конституційний Суд (КС) оприлюднив рішення, яким визнав, що вимога погоджувати з Першим віцепрем'єр-міністром України структуру центрального апарату Міністерства оборони України, зазначена у п. 12 Положення про Міністерство оборони, відповідає Конституції. Це погодження не підміняє рішення Міністра оборони про затвердження структури апарату і не порушує його право здійснювати керівництво міністерством.

Другим рішенням КС надав офіційне тлумачення окремим положенням Закону України «Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів)», згідно з яким Кабмін, як вищий орган у системі органів виконавчої влади і як суб'єкт управління об'єктами державної власності у межах повноважень, визначених Конституцією та законами України, може бути стороною колективного трудового спору (конфлікту) на національному рівні.

Ірина НАЗАРЧУК.

ТРАГЕДІЯ

ВІННИЦЯ

Загинув у дорозі

Позавчора під час аварії загинув 35-річний депутат Вінницької облради Віталій Мельник.

Слідством ще не встановлено причину аварії, під час якої загинув місцевий обранець і начальник обласної екологічної інспекції Віталій Мельник.

У неділю, 27 грудня ц. р., о десятій тридцять ранку на автодорозі Вінниця—Хмельницький, біля села Ксаверівка неподалік від обласного центру, джип, яким керував Віталій Мельник, несподівано перетнув смугу зустрічного руху, з'їхав у кювет і врізався в дерево. Від удару водія викинуло з салону. Він загинув на місці аварії. Така інформація зафіксована у зведеннях обласної ДАІ. Відомо також, що автомобіль, який належав Віталію Мельнику, новий. Знайомі Віталія кажуть, що він не мав великого досвіду керування транспортом.

В обласну раду pana Мельника було обрано за списками від партії «Батьківщина». Невдовзі після того його призначили на посаду начальника екологічної інспекції Вінницької області. Молодий керівник вирізнявся тим, що одночасно із шоденними клопатами брався за вирішення значних справ, які потребували часу й зусиль. Остання з них стосувалася виявлення на території Вінниці значної кількості хрому. Як з'ясували екологи, небезпечна речовина не має господаря, бо знаходиться на підприємствах, які вже не працюють. Такі резонансні факти молодий керівник не приховував від громадськості. Це ще одна з рис, характерна для стилю роботи керівника екологічної інспекції. Боляче говорити про те, що його життя обірвалося так передчасно. Він навіть не встиг створити власної сім'ї.

Віктор СКРИПНИК.

«Молочні королі» викинули на вулицю більше 200 робітників

Припинив роботу Вінницький молокозавод. Без роботи залишилися більше двохсот працівників підприємства.

— У п'ятницю, 25 грудня, перед початком роботи кожному з нас сказали писати заяви на звільнення, бо з понеділка завод припиняє роботу, — розповідає налагоджувальник апаратури Анатолій Чабанюк. — Це так несподівано, як грім серед зими. Перед тим навіть чуток про це не було, і раптом отаке...

Робітники організували стихійний мітинг протесту проти зупинки заводу. В. о. голови правління ВАТ «Вінницький молокозавод» Людмила Пучкіна пояснила, що рішення про закриття заводу прийняло керівництво асоціації «Західна молочна група», до складу якої входить вінницьке підприємство. Причиною стало зниження попиту на продукцію підприємства. Після підвищення відпускної ціни на молоко — один літр подорожчав з трьох гривень до 5,58 грн. — його продаж зменшився удвічі.

— У нас дуже застаріле обладнання, —

пояснила керівник підприємства. — Виробництво енергозатратне. Тому й продукція дорожчає. Уже є план реконструкції заводу, але реалізувати його завадила криза.

Із 246 працівників підприємства звільнять не всіх. Завод продовжить роботу, тільки в іншому режимі, пояснили мітингувальникам. Тут, як і раніше, будуть приймати молоко. Потім доставляти на переробку на інші заводи.

— Можливо, навесні завод відновить роботу, — пообіцяла трудівникам в. о. голови правління пані Пучкіна. — Для цього маємо належно зберегти все обладнання. Втім, заводчани не вірять обіцянкам. Ветеран підприємства Володимир Зубчик каже, що на заводі спочатку закрили цех з виробництва продукції дитячого харчування, потім перестали виготовляти морозиво, вершкове масло... «Начальство робить те, що йому вигідно, а не людям, — нарікає робітник. — Мені чотири роки до пенсії, куди тепер подітися?».

Учасники стихійного мітингу підготували звернення до керівництва області, а також до керівників держави з проханням захистити їх від необґрунтованих дій «молочних королів», так називали на мітингу власників підприємств асоціації «Західна молочна група».

Віктор СКРИПНИК.

Вінницька область.

Мал. Олексія КУСТОВСЬКОГО.

ГОТУЄМОСЯ
ДО НОВОГО РОКУ

Попереду нас чекає півтора тижня свят. До них треба готуватися не тільки матеріально, але й морально, щоб не повторити помилок минулих років. А вони були, мабуть, у багатьох... Переїдання, похмілля, травми можуть затьмарити загальні веселощі. Це підтверджують і медики. Для травматологів, наркологів, гастроентерологів новорічні свята — робочі будні.

Люди в білих халатах, а також працівники правоохоронних органів радять обійтися без феєрверків, хлопавок та іншої піротехніки. Крім опіків і травм від цієї розваги було чимало випадків, коли вогонь від спалахів на балконі піротехнічних пристроїв переміщається у квартиру.

Привід, щоб наїстись, напитись і викликати «швидку»

Якщо вже ви обпеклися біля плити чи запускаючи петарду (хоч вас і попереджали, що це небезпечно!), не змазуйте уражене місце соняшниковою олією, радять лікарі, а підставте опік під струмінь холодної води. Можна намазати уражене місце пантенолом.

За святковим столом з обов'язковим меню у вигляді салату олів'є, свинячих відбивних, холодної та іншої смакоти, не слід з'їдати все, що бачите. Пам'ятайте, це не остання ваша вечеря. Адже внаслідок переїдання загострюються хвороби шлунково-кишкового тракту, що найчастіше призводить до госпіталізації.

Крім того, кардіологи попереджають: новорічні свята — ворог і для нашого серця. Кількість нападів аритмії, серцевої недостатності, випадків зупинки серця й навіть інфарктів різко зростає наприкінці грудня — на початку січня, причому найчастіше жертвами стають ті, хто досі вважав себе цілком здоровим.

Традиційний новорічний стіл, на жаль, переповнений холестерином і сіллю. Зловживання жирною та солоною їжею збільшує звуження й непрохід-

ність судин, провокує гіпертонію, утворення холестеринових бляшок, тромбоутворення, а це, у свою чергу, веде до інфарктів та інсультів.

У 2004 році університет Каліфорнії провів дослідження й довів, що смертність від захворювань серцево-судинної системи зростає в Америці під час зимових свят на 5%. Хоч американці відпочивають лише кілька днів на Різдво.

Із традиційними небезпеками — переїданням і алкоголем — цього року наше серце може не впоратись. Адже воно виснажене... кризою. Численні стреси й напруга, пов'язані з грошовими проблемами та загрозою звільнення, вже підкосили серцеве здоров'я дуже багатьох.

Напевно, мало знайдеться дорослих людей, які не знають, що таке похмілля. Мало хто хоче його повторення. Болісні симптоми абстинентного синдрому можна звести до мінімуму. Все залежить від того, наскільки людина взагалі сприйнятлива до алкоголю, кажуть наркологи. Більша частина людей виходить зі стану похмілля за допомогою відомих домашніх засобів — розсолу, контрастного

душу, любощів. Секс у цій справі дуже допомагає.

Коли ж говорити про медичні методи боротьби з абстиненцією, то рекомендується готуватися до неї заздалегідь. За кілька годин до застілля слід випити 50—100 грамів алкоголю, гарненько попоїсти й поспати годинку-півтори. У цьому разі печінка починає виробляти особливий фермент, який розщеплює алкоголь, і тоді ваша пиятика не вилється в тяжкі ранкові наслідки.

Якщо немає можливості для такої ґрунтовної підготовки, то вдайтеся до таблеткового методу: дві таблетки карсилу (для захисту печінки) і дві таблетки аллохолу (як жовчогінне), а повернувшись після банкету додому, перед сном повторіть те ж пліус церукал і дві таблетки нош-пи.

Раптом же ви все-таки перебрали й уранці життя вам геть не миле, страждання полегшить гарячий бульйон і склянка води з двома таблетками розчинного аспірину. А от із дружиною з'ясовуйте стосунки самі. Для вирішення цього питання таблеток ще не придумали.

Ольга ВІТЕР.

На Закарпатті —
повінь

Інтенсивні дощі, які пройшли 24-26 грудня на Закарпатті, а також танення снігу призвели до різкого підняття води в річках. У сімох районах області підтоплено приватні двори, сільгоспугіддя, окремі ділянки автодоріг, зруйновано водозахисні споруди. Найскладніша ситуація в Іршавському та Виноградівському районах. Вода залила ділянки автодороги Ком'яти—Сільце, Ком'яти—Шаланки, Сільце—Вільхівка. У селі Вільхівка аварійна бригада водників і місцевих жителів мішками з піском наросували дамбу, щоб запобігти переливанню води. Десять родин довелося відселити. З загрозою переливання боролись і на Виноградівщині. У районі села Боржавське водники разом з місцевим населенням теж наросували дамбу за допомогою мішків з піском. У селі Довгому річка пошкодила газопровід, через що подачу газу було припинено. До слова, рівень води в ці вихідні був навіть вищий, ніж навесні. Між будинками жителі поробили містки з підручних засобів (на знімку).

Фото Сергія ГУДАКА (Укрінформ).

Інспектори затримали водія із простреленою головою

У Криму співробітники дорожньо-патрульної служби затримали автомобіль, яким управляв водій у напівсвідомому стані, з кульовим пораненням голови. Про це повідомили у відділі із зв'язків із громадськістю Головного управління МВС України в Криму.

«Автомобіль-порушник співробітники міліції побачили здалеку. Машина, петляючи, рухалася в напрямку Керчі. Наряд ДПС ужив усіх необхідних заходів для припинення руху транспорту», — розповіли в міліції. Співробітник ДПС, підійшовши до машини, помітив, що голова водія — на кермі й він не подає ознак життя. У чоловіка був кульовий отвір біля скроні. Знайшли в авто й пістолет для стрільби гумовими кулями. Інспектори викликали «швидку».

З'ясувалося, що 39-літній житель Сімферопольського району намагався вчинити самогубство, про що свідчить текст власноруч написаної ним передсмертної записки. Він вистрелив собі у скроню, після чого сів за кермо й поїхав. Нині потерпілий перебуває на лікуванні у Феодосійській міській лікарні.

Георгій ВЕРВЕС.

Крим.

Квартирне питання по-київськи

Родина героїні однієї з наших статей («Коли від імені Черновецького нам вручали оглядовий ордер, Дані було три місяці...» від 9 грудня 2009 року) Тетяни Еджібіа зустрічатиме Новий рік у своїй старій квартирі. Незважаючи на те, що ще торік перед великою аудиторією столичні чиновники вручили їй документи на нове трикімнатне житло. Але незабаром обіцяна трикімнатна квартира перетворилася на двокімнатну. Нагадаємо, що нині родина Еджібіа (мама, тато, 6 дітей) разом з бабусею мешкають у двокімнатній «хрущовці».

14 грудня Тетяні прийшла офіційна відповідь на її звернення до голови КМДА Леоніда Черновецького. Оскільки звертатися довелось через газету, копію цього документа повинні були переслати й нам. Але... не спромоглися. Тож доведеться переказати відповідь зі слів Тетяни.

У Головному управлінні житлового забезпечення КМДА питання розглянули й... повторили те само, що чули Еджібіа досі. 2008 року тимчасово, до підходу квартирної черги, родині Еджібіа дали трикімнатну квартиру — «як виняток», «за умови звільнення кімнати» у старому житлі, яку збиралися надати іншому черговику. Але оскільки Тетянина мама була проти підселення в її квартиру чужої людини й направила клопотання про передачу Тетяниної кімнати їй, питання переглянули. Родині Еджі-

біа запропонували двокімнатну квартиру зі збереженням за ними кімнати у колишньому помешканні. Але оскільки згоди на одержання «двушки» родина не дала, 2 грудня Солом'янська райдержадміністрація направила в Головне управління клопотання про те, щоб цю квартиру передали іншим черговикам.

До речі, на прийом до першого заступника голови КМДА Ірени Кільчицької багатодітна мама все-таки потрапила — разом з автором цих рядків. Через день після виходу статті нас запросили в КМДА «на збори з вашого питання».

Як з'ясувалося, на збори запросили чотирьох учасників. Від КМДА були сама Ірена Реонольдівна й начальник управління розподілу житла Головного управління житлового забезпечення КМДА Ольга Дейнега. Висвітлювати подію запросили ТРК «Київ».

«Ви мені дуже симпатичні, Наталю, — казала Ірена Реонольдівна Тетяні Еджібіа. — Як дуже поважаю багатодітні родини». Але нічого, крім «двушки», багатодітній мамі міська влада запропонувати не може, тим паче, що на вулиці криза, яка зачепила й будівельну галузь. Ірена Реонольдівна заявила, що черговики не вказуватимуть міській владі, які саме апартаменти їм підшуковувати. І нагадала, що житло Тетяні дали позачергово. «А хто ваш чоловік за національністю й де працює?» — поцікавилася чи-

ФОТОФАКТ

У Єнакієвому на одній із найстаріших шахт Донбасу — імені Карла Маркса — Міністерство вугільної промисловості України презентувало програму роботи дирекції політехнічного музею «Український техноленд».

Фото Ігоря ТКАЧЕНКА (Укрінформ).

новниці. Утім, як з рядовою зарплатою й будь-якою національністю можна купити квартиру в нашому місті, так і не пояснила.

На завершення всього без суду й слідства молоду маму звинуватили в тому, що вона «шахрайським чином» розділила особові рахунки у двокімнатній «хрущовці», де родина Еджібіа разом із матір'ю Тетяни проживає нині. А газету — в необ'єктивності, оскільки в статті про квартирні поневіряння багатодітної мами я не навела думок чиновників. Коли я зазначила, що «однобокою» стаття вийшла з об'єктивних причин, оскільки відповіді на офіційний запит про долю Тетяни Еджібіа редакція газети так і не дочекалася, пані Кільчицька пообіцяла розібратися з роботою своєї прес-служби. Та, мабуть, забула, оскільки відповіді ми не одержали досі.

Цікаву роль Ірена Реонольдівна відвела на «зборах» і ТРК «Київ». Коли я зателефонувала прес-секретарю міської чиновниці, щоб довідатися, коли буде сюжет про нашу зустріч по телебаченню, мені відповіли, що в ефір він не піде. А Ірена Реонольдівна просто попросила записати касету особисто для неї — «щоб уникнути майбутніх провокацій». Виходить, незважаючи на тяжку фінансову кризу, наші платинні податків все-таки можуть собі дещо дозволити. Наприклад, фінансувати зйомку «хоум-відео» для столичних чиновників.

Ганна ЛУКАНСЬКА.

Здано другу чергу онкодиспансеру

Учора в Рівному здано в експлуатацію другу чергу комунального закладу «Рівненський обласний онкологічний диспансер». 29 мільйонів гривень для його добудови виділив уряд за умови, що ці кошти буде освоєно до кінця нинішнього року.

Із введенням другої черги онкодиспансеру в людей, в яких виявлено цю страшну недугу (а нині на обліку в цьому лікувальному закладі — близько шістнадцяти тисяч мешканців області), з'явилася надія на можливість полікуватися у нормальних умовах. Добудова онкодиспансеру для Рівненщини, чимало районів якої постраждали внаслідок аварії на ЧАЕС, була дуже потрібна, оскільки лікарі щороку виявляють дедалі більше онкохворих.

Олександра ЮРКОВА.

Рівненська область.

Показали «Українське Різдво для іноземців»

В Івано-Франківському технічному університеті нафти і газу для іноземних студентів, які тут навчаються, провели «Українське Різдво для іноземців». «Мета цього заходу — ознайомити студентів із різних країн світу зі звичаями, традиціями українського народу. Нам дуже приємно, що ніхто не відмовився, що вони прийшли на нашу Святу вечерю», — прокоментувала подію Марія Титова, доцент кафедри теорії та практики перекладу. Благословив вечерю отець Віталій Дем'янець. Іноземців запросили до куті та інших дванадцяти традиційних українських святвечірніх страв.

«Мені дуже сподобалася Свята вечеря, тому що все це зовсім інакше, ніж у нас, ми ніколи такого не бачили. Подобаються ваші пісні, народні інструменти, їжа дуже смачна. Хочу подарувати такий одяг, як у вас, своїй мамі», — поділився враженнями Паскер Гогой із Західної Індії.

Привітати іноземних студентів прийшли колядники з молодіжного хору «Осанна». Звучали трембіти, дзвінели дзвіночки, хлопці та дівчата віншували. На завершення свята всі отримали від ангелів символічні подарунки.

Дарина НАЗАРЧУК.

СВІТ КОРОТКО

► ХОРВАТІЯ

На виборах президента лідирує кандидат від опозиції

За даними Державної виборчої комісії, жителів Хорватії вочевидь очікує другий тур президентських виборів. Два кандидати-лідери на двох ледве заручилися підтримкою 50 відсотків виборців. У цих умовах можна говорити лише про відносне лідерство кандидата від опозиційної Соціал-демократичної партії Іво Йосиповича, якого підтримали 32 відсотки мешканців Хорватії. Його суперником у другому турі, зважаючи на все, буде мер Загреб Мілан Бандич, що набрав трохи більш як 14 відсотків, повідомляє Асошіейтед прес.

► АСЕАН

В Азії створили свій «НЗ»

Країни—учасниці Асоціації держав Південно-Східної Азії (АСЕАН), а також Китай, Японія, Південна Корея і спеціальний адміністративний район КНР Гонконг підписали угоду про створення спільного резервного фонду обсягом 120 мільярдів доларів, який використовуватимуть для розв'язання короткострокових проблем з валютною ліквідністю в регіоні. Про це йдеться у спільному прес-релізі міністрів фінансів і глав Центробанків країн—учасниць угоди, опублікованому вчора на сайті Народного банку Китаю.

► США

Подарунок у 128 мільйонів доларів

В американському штаті Кентуккі придбано лотерейний білет, виграш за яким становить 128,6 мільйона доларів. Переможний квиток було куплено у містечку Джорджтаун, за 105 кілометрів від столиці штату. Щасливчик стане власником найбільшого виграшу в історії штату Кентуккі. Варто зазначити, що не завжди переможці лотереї одержують свої виграші. Іноді вони просто не дізнаються про те, що саме їхній квиток виявився щасливим.

► ПОЛЬЩА

3 молотка продають солдатський... провіант

Агентство військового майна польських збройних сил у прискореному темпі продає понад 2 тисячі тонн продовольства. 3 молотка підуть 540 тонн цукру, 200 тонн макаронів, 100 тонн гороху та квасолі, 62 тонн рису, а також тонни різних каш, листового чаю, картопляного порошку, 26 тонн томатної пасты. «Любителі» солдатської полігонної їжі зможуть придбати також консерви: 140 тонн рибних і 230 тонн з м'ясом та гуляшем. Але найбільшим «раритетом» є 61 тонна консервованого сала, оскільки польська армія залишається єдиною в НАТО, яка продовжує замовляти своїм військовикам цей «східноєвропейський делікатес». З армійських складів збуватимуть лише ті товари, термін придатності яких закінчується через півроку. Саме тому представники інтендантської служби по всій країні продаватимуть армійський провіант за прискореною процедурою, без оголошення тендерів, адже, в іншому разі, ці продукти доведеться утилізувати.

Іван КОЗЛОВСЬКИЙ.

Обіцяного газу три роки чекали

Напередодні нового року природний газ прийшов у село Кобче Рожищенського району Волинської області. У населеному пункті лише 78 заселених хат. Виявили бажання газифікувати свої оселі 38 господарів. Для того, щоб вирішити це завдання, кожному з них довелось викласти понад чотири тисячі гривень.

Сам газопровід вели за рахунок бюджетних коштів. Не все давалось легко сільській громаді. Про це свідчить і той факт, що роботи затягнулися на три роки.

Голова обласної ради Анатолій Грицюк, вітаючи мешканців Кобче з радісною подією, сказав: «Своєю самовідданою працею ви давно заслужили мати в своїх оселях природний газ. Бо це зручно, комфортно. А що дорого, то люди самі повинні вирішити, опалювати дровами, вугіллям, торфом чи газом».

Зауважимо, на газ в області припадає 5/6 усіх енергетичних затрат. Це за того, що три із 16 районів ще не мають природного газу.

Микола ЯКИМЕНКО.

Волинська область.

ФОТОФАКТ

Симфонічний оркестр Харківської філармонії під управлінням головного диригента Юрія Янка дав концерт у холі Південного вокзалу міста.

Фото В'ячеслава МАДІЄВСЬКОГО (Укрінформ).

Житель Сімферопольського району вистрелив собі у скроню, після чого сів за кермо й поїхав

Борг підприємств комунальної теплоенергетики ДК «Газ України» за природний газ, спожитий у новому опалювальному сезоні, сягає 1,52 мільярда гривень, *повідомляє прес-служба «Газу України»*

Про кількість енергоблоків Рівненської АЕС, які перебувають в експлуатації, екологічну та радіаційну обстановку в 30–кілометровій зоні можна довідатися в будь-який час доби через автовідповідач за номером (03636)64864 (*Укрінформ*)

Давайте повернемося в нафтогазову державу

НОУ-ХАУ

Українські ЗМІ рясніють повідомленнями, аналітичними статтями, коментарями на тему забезпечення держави нафтою і газом. Акцент робиться переважно на питаннях цін держав–постачальників, політичних взаємовідносин з ними, маршрутів транспортування енергоносіїв. Вашій увазі пропонується бесіда із спеціалістом, котрий наполягає на поверненні до традиційного для України способу одержання вуглеводнів — добуванні їх із власних надр. Наш співбесідник — директор інноваційного підприємства «Електробур» кандидат технічних наук Олег КЕКОТ, котрий представив у Львові на ярмарку ідей 8–го Міжнародного ярмарку інвестицій концепцію принципово нового електробура для буріння нафтових і газових свердловин.

— **Пане Олеже, на чому ґрунтується ваша думка про можливість забезпечення України власними нафтою і газом? Адже наші надра на сьогодні доволі виснажені...**

— Згоден. На глибинах до 3–4 кілометрів. І то не повсюдно. Для прикладу: біля Прилук нещодавно введена в експлуатацію фонтануюча свердловина із середньодобовим дебітом нафти 170–250 тонн і газу 140–250 тисяч кубометрів.

Однак трішки історії. Ще наприкінці 60-х років минулого століття з метою нарошування видобуду нафти і газу в колишній УРСР жорстко ставилось завдання освоєння буріння свердловин до глибин 5000–7000 метрів. На присвяченій цьому питанню республіканській нараді, проведеній під егідою Академії наук УРСР в лютому 1968 року в Києві президент академії Б. Патон наголосив: «Постепенное исчерпание запасов нефти в верхних структурных этажах заставляет все больше увеличивать глубины разведочных скважин. Если в предыдущей пятилетке открывали месторождения нефти и газа на глубинах около 3000 метров, то уже в текущей пятилетке поисковые глубины увеличились до 4000–5000 метров, а в следующей увеличатся до 5000–7000 метров. Поэтому среди важнейших задач, стоящих перед практикой разведки, есть особенно трудная задача — победить все большие и большие глубины, для чего необходимо постоянно улучшать технику и технологию проводки глубоких скважин».

Ця точка зору з ентузіазмом підтримувався геологами. На цій само нараді академік Г. Доленко, директор Інституту геології і геохімії горючих копалин АН УРСР сказав: «Решение данной проблемы должно осуществляться не столько в геологическом аспекте, сколько в плане совершенствования и развития техники бурения, проводки и испытания буровых скважин. С уверенностью можно заявить, что

освоение больших глубин является главной задачей технического прогресса в нефтегазовой промышленности».

Програму буріння взялись активно виконувати. Так, у 1969 році в Прикарпатті була закладена надглибока параметрична свердловина Шевченкове-1 з проектною глибиною 7000 метрів (фактично пробурена до 7520 метрів).

— **Але надалі ця програма поступово заглохла і видобуток вуглеводнів в Україні почав знижуватись...**

— Так. І для цього була вагома причина. На той час на сході СРСР (головно в Західному Сибіру) були відкриті величезні і легко доступні поклади нафти і газу. Для прикладу: в 1974 році на каспійському півострові Бузачі в Казахстані вдарив нафтовий фонтан із небаченої для кінця ХХ століття глибини 300 метрів (!). До того ж в СРСР було серйозне відставання в галузі технологій буріння (попри те, що завдяки героїчним зусиллям і величезним коштам у Союзі була пробурена рекордна свердловина Кольська-Надглибока, 12262 м). Достатньо нагадати, що вже згадувана свердловина Шевченкове-1 (7520 м) бурилась близько 5 років, а в цей само час рекордна свердловина Берта-Роджерс (9583 м) була пробурена за 502 дні. У цих умовах радянські правлячі кола перекинули основні капіталовкладення на схід СРСР.

Однак із проголошенням незалежності України Тюмень і Уренгой опинились на території іншої держави, а ціна на вуглеводні зросла захмарно. То чому тепер важко почути чесну й водночас кваліфіковану відповідь на запитання: «З якої причини глибоке буріння на території України в 60-х роках минулого століття вважалося економічно виправданим, а сьогодні — ні?».

— **Чи є в Україні люди, близькі до владних структур, котрі відстоювали б збільшення видобутку власних вуглеводнів?**

— Звичайно є. Наприклад, відомий еко-

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА (з архіву «Голосу України»).

номіст Володимир Лановий. Однак опонентів чомусь значно більше і, як на мене, більшою є їхня вага під час прийняття рішень. На їхньому боці інерція мислення і дії. Після одного з виступів В. Ланового директор енергетичних програм Центру Разумкова Володимир Саприкін заявив: «...треба розуміти, що, навіть якщо видобуток почати негайно, завтра нафта не з'явиться. Тому, як на мене, Лановий не до кінця продумав свій виступ. Уряду потрібно шукати більш реалістичні й короткотермінові способи владнання ситуації з нафто трейдерами». День «завтра» з цього часу багаторазово повторивсь, щораз краще видно, куди ведуть «короткотермінові способи», а фразеологія залишилась та сама.

— **Пане Олеже, ви, очевидно, неспроста зосередились на бурінні глибоких і надглибоких свердловин. На ярмарку ідей ви представляли новий електробур...**

— Так, йдеться про принципово новий електробур, котрий працює на постійному струмі. З його допомогою можна збільшити продуктивність буріння нафтових і газових свердловин удвічі-втричі порівняно з найкращими світовими технологіями і до 10 разів порівняно з тими технологіями, котрі реально маємо в Україні.

— **На чому базуються ваші передбачення?**

— Задекларований результат буде одержано переважно за рахунок двох чинників. Чинник перший. Новий електробур є єдиним адекватним засобом для обертання у свердловині високоресурсних алмазних бу-

рових доліт, створення яких було, поза сумнівом, найвидатнішим досягненням бурової техніки ХХ століття. Найбільш перспективним видом цих доліт є так звані імпрегновані долота, котрі являють собою високонадійну конструкцію із композитного матеріалу на основі карбиду вольфраму із вкрапленими в його об'єм дрібними алмазами. Їхнє застосування дає змогу збільшити проходку на одне долото у твердих породах до 500–600 метрів (у 20 разів порівняно з традиційними шарошковими долотами). Однак ці долота потрібно обертати у вибої свердловини з високою частотою за помірного обертального моменту. Висока продуктивність буріння досягається за високої потужності на долоті за умови прецизійного регулювання обертального моменту на долоті. Долотною фірмою DBS у лабораторних умовах, коли можна забезпечити будь-який режим, одержана фантастична величина механічної швидкості буріння в твердих породах цими долотами — до 65 метрів на годину. Водночас жоден із наявних методів буріння (роторне буріння, коли з поверхні обертається вся колона бурильних труб, буріння з вибійними гідрравлічними двигунами, буріння з електробуром змінного струму) не може забезпечити в умовах свердловини перелічених режимів обертання сучасних імпрегнованих алмазних доліт. Новий електробур це може.

У новому електробурі вперше реалізовано принципові переваги електричного способу передавання енергії стосовно процесу

АКТУАЛЬНЕ ІНТЕРВ'Ю

Україна залишається енергетично надвитратною державою. Хоча в 2009–му кількість витраченого газу порівняно з минулими роками зменшилась. Але це зменшення відбувається не за рахунок модернізації комунального господарства, не за рахунок переходу на сучасні технології в металургії, хімічній чи машинобудівній промисловостях, а за рахунок загального зменшення внутрішнього валового продукту. Багаторазове перевищення витрат енергії в народному господарстві на одиницю валової продукції свідчить про відставання України у світовому вимірі. І це відставання з року в рік збільшується.

Про енергобезпеку України наша розмова з Романом ЯРЕМІЙЧУКОМ (*на знімку*), доктором технічних наук, професором, лауреатом Державної премії в галузі науки і техніки, заслуженим діячем науки України, віце-президентом Української нафтогазової академії, членом Російської академії природничих наук імені Вернадського, деканом спільного факультету морських технологій Івано–Франківського національного технічного університету нафти і газу та Національної академії природоохоронного та курортного будівництва. Р. Яремійчук є автором майже 500 публікацій із нафтогазової проблематики та 54 книжок, які видано в Україні, Росії, Польщі, США, Китаї.

Забалакали... Вкотре...

— **Романе Семеновичу, якщо країни Європейського Союзу вже багато років не збільшують свої енерговитрати за одночасного істотного зростання внутрішнього валового продукту, то що відбувається в Україні?**

— У нашій країні всі балачки про наявність інтелектуального наукового потенціалу, великих природних ресурсів, родючої землі та працюючого люду розбиваються об небажання людей у владі розв'язувати проблему зменшення енерговитрат, хоча б газу. Ще декілька років тому писали і про це заявляли відомі в Україні вчені, що Україні для її інтенсивного розвитку достатньо витрачати до 40, а не 72–76 млрд. куб. метрів газу щорічно. Наводилися приклади, як у далекі 70-ті роки минулого століття країни ЄС долали п'ятикратне збільшення ціни на нафту та її продукти країнами ОПЕК. Основним було зменшення податків пропорційно до зменшення енерговитрат і, навпаки, збільшення податку для тих виробників, що понаднормово витрачали в виробництві енергію. В Україні всі роки, включаючи і нинішній, урядом зменшуються ціни на газ

для металургійної і хімічної промисловостей, мотивуючи це тим, що їм треба дати час на модернізацію своїх технологій. А де були власники «заводів і пароходов», які вивозили свої надвеликі прибутки в офшори, не вкладаючи грошей в модернізацію свого виробництва? І де була при цьому державна влада? Чому працюючий люд став заручником цієї безглуздої політики?

В Україні забалакали цю проблему. Вже було прийнято три державні програми з розвитку нафтової і газової промисловості, дві програми з освоєння нафтогазових ресурсів Чорного і Азовського морів. А результати? Жодних. Державними програмами передбачалося до 2010 року довести власний видобуток газу до 36 (пізніше скорочено до 28. — **Авт.**) млрд. куб. метрів, а нафти — до 7–8 (пізніше скорочено до 5–6. — **Авт.**) млн. тонн на рік, і це не рахуючи прогнозних видобутків цієї сировини з шельфу Чорного моря. Але нічого з того не виконано. Мало того, державні програми по Чорному та Азовському морях профінансовано лише на 10 відсотків від запланованого. Відкриті газові родовища

Одеське та Безіменне з досить великими запасами повинні були вже з 2010 року постачати Україні понад 1 млрд. куб. метрів газу щорічно, але їх введення в розробку через брак коштів перенесено ще на декілька років. Відкрите у Прикерченській зоні шельфу Чорного моря Суботинське нафтове родовище дорозвідується аж за надто повільними темпами і в 2009-му ледве завершується освоєння однієї свердловини, а для підрахунку запасів треба пробурити ще дві розвідувальні свердловини, що займе 1,5–2 роки. Усе впирається у відсутність коштів для власного нафтогазовидобування.

Цього року майже зупинено бурові роботи у ВАТ «Укрнафта», бо у світі впали ціни на нафту. Зменшилися обсяги бурових робіт і в ДК «Укргазвидобування».

— **То який вихід із цього глухого кута і того енергетичного заморгу, що висить над Україною вже багато років?**

— У грудні 2009-го відбувся знаменний для України візит Президента Бразилії pana Луїса Ігнасіо Лули да Сілва. Можна було очікувати, що серцевиною перемовин буде саме співробітниц-

буріння (це другий із згаданих чинників). За однакової максимальної напруги, що діє на ізоляцію струмопідводу, однакової потужності на долоті й однакової кількості міді струмопідводу втрати електричної енергії у випадку електробура постійного струму становлять лише 4—10 відсотків порівняно з електробуром змінного струму.

і порятуємо наших шахтарів

— Але ж із шкільного підручника фізики всі ми знаємо, що втрати енергії в електричному провіднику пов'язані з поперечним перерізом цього провідника. Опір провідника є обернено пропорційний площі його поперечного перерізу. Звідки таке значне зниження втрат?

— Є декілька причин. Зупинимось на двох із них. Хоч би як дивно це звучало для людини-неелектротехніка, але під час використання сталевोї бурильної труби як елемента струмопідводу змінний струм частотою 50 герців проходить лише в межах міліметрового поверхневого шару труби, а постійний струм — через весь переріз труби з товщиною стінки 10—15 міліметрів. Під час передачі енергії на змінному струмі через струмопідвід проходить не лише корисна енергія, а й так звана реактивна енергія, котра не перетворюється на механічну енергію обертання долота, й у випадку електробура змінного струму ця енергія, на нещастя, перевершує за величиною корисну енергію обертання долота. Унаслідок для нового електробура (електробура постійного струму) діаметром 190 міліметрів номінальна потужність на долоті становить 360 кіловатів. Для наявних вибійних двигунів-конкурентів за тих само розмірів (як для електробура змінного струму, так і для гідравлічних двигунів) вона не перевищує 200 кіловатів.

Ще одне. У випадку електробура змінного струму із трифазним двигуном користуються двопровідним струмопідводом за системою «два проводи—труба», а у випадку електробура постійного струму струмопідвід є однопровідним за системою «один провід—труба», що радикально підвищує надійність всієї системи.

— Добре. Але ж із того ж підручника відомо, що електричний двигун постійного струму має щітки, які ковзають по колектору. Чи зможе такий двигун працювати в умовах вибою свердловини, тим паче що якість ви казали, що електробур заповнюється рідиною — трансформаторною олією?

— Отут ми підійшли до основної технічної суті нового електробура. Річ у тім, що звичайний колекторний двигун постійного струму потужністю 360 кіловатів за потрібного для електробура співвідношення розмірів (діаметр 190 мм і довжина близько 6 м) не зміг би працювати не лише у вибої в рідинному середовищі, а й навіть у тепличних умовах лабораторії. Мною створено особливий тип безколекторного двигуна постійного струму, що є найближчим безколекторним аналогом звичайного колекторного двигуна. За 40 років праці над удосконаленням цього двигуна випробувано низку достатньо потужних лабораторних і промислових зразків. Гранична простота

схеми і конструкції двигуна є гарантією його промислової придатності.

Я не можу обминути проблеми збільшення температури в міру заглиблення в надра Землі. За звичайної конструкції струмопідводу (кабель по центру бурильної труби) електробур постійного струму, як і електробур змінного струму, може працю-

вати до глибини приблизно 5000 метрів. І тут проявляється чергова перевага нового електробура. Розроблено нову конструкцію однопровідного струмопідводу, за якої провідник кільцеподібного поперечного перерізу розміщується по внутрішньому периметру бурильної труби, а електрична ізоляція провідника при цьому за сумісництвом виконує роль теплової ізоляції для захисту промивної рідини (глинистого розчину) від підігріву. Розраховано, що в цьому разі новий електробур буде працювати до глибини 10 кілометрів, зберігаючи всі свої переваги, з реальною перспективою вдосконалення теплоізоляційних властивостей струмопідводу для буріння до недосяжної на сьогодні глибини 15 кілометрів. Власне, на таку глибину була початково запроєктована славнозвісна свердловина Кольська-Надглибока, котра після двадцятирічної (!) праці великого колективу була змушена зупинитись на глибині трохи більш як 12 кілометрів.

Ще одне уточнення. Твердження про збільшення продуктивності буріння новим електробуром удвічі-втричі порівняно з найкращими світовими технологіями не є наслідком якихось інтуїтивних оцінок, а результат доволі точного кількісного обґрунтування, що базується на зібраному експериментальному матеріалі.

— Чи є в Україні достатня промислова база для реалізації вашого проекту?

— Є. Більше того, в Україні розташовується чи не єдине у світі підприємство, котре серійно випускає електробури, — харківське ВАТ «Завод «Потенціал». Крім нього, до роботи може бути залучено запорізький завод «Елемент-Перетворювач», Харківський електромеханічний завод (ХЕМЗ) та інші.

— Чи є експертні оцінки нового електробура?

— Робота доповідалась у ключових організаціях України, що мають стосунок до цієї проблематики: це вже згадуваний завод «Потенціал», Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу, харківський інститут УкрНДІГаз. Зауважу, що наявні позитивні відгуки від цих організацій не є наслідком якогось лобювання, а, радше, результатом гострих дискусій. Робота в процесі свого розвитку не раз доповідалась на наукових семінарах у Львівському політехнічному інституті, де постійно одержувала позитивні оцінки, що засвідчено відповідними протоколами.

— Питання забезпечення країни нафтою і газом є, безперечно, питанням значної державної ваги. Чи звертались ви до яких-небудь державних структур?

— Список цих структур такий довгий, що я обмежуся лише деякими із них: НАК

«Нафтогаз України», Державне агентство України з інвестицій та інновацій, Міністерство палива і енергетики, Міністерство вугільної промисловості та інші. Результат — повна відсутність позитивної реакції.

— Я не зовсім розумію, який стосунок має до вашої розробки Міністерство вугільної промисловості...

— Річ у тім, що розв'язання проблеми метанової небезпеки на вугільних шахтах не може бути здійснено без попередньої дегазації вугільних пластів шляхом буріння з поверхні похилено-спрямованих свердловин із завершальною горизонтальною ділянкою у вугільному пласті. Власне, буріння з поверхні землі дегазаційних свердловин є основним засобом боротьби з метановою небезпекою у розвинених країнах.

Періодичні жакливі нещасні випадки на українських шахтах — не єдине зло від газу, що міститься у вугільних пластах у стисненому стані в кількості кількох десятків кубічних метрів на кожну тону вугілля. Кожен рік системи вентиляції українських шахт викидають в атмосферу майже два мільярди кубометрів метану, що входить в явний конфлікт із зобов'язаннями за Кіотським протоколом. Вартість втраченого палива можна підрахувати за поточними газовими розрахунками з Росією. У міру підвищення інтенсивності вуглеводобутку і переходу на щораз глибші горизонти швидко зростає кількість повітря, необхідного для розчинення виділюваного метану до безпечних концентрацій. Міркування забезпечення вентиляції призводять до багатократного збільшення поперечних перерізів підземних шляхів транспортування повітря і стають визначальними щодо величини капітальних вкладень на будівництво шахт.

Трагічність ситуації полягає ще й у тому, що навіть найбільш досконала і дорога система вентиляції не може сама по собі гарантувати від вибухів метану. Вона не може забезпечити від раптових викидів вугілля і газу, які періодично стаються внаслідок певних збігів обставин.

У США видобуток газу з вугільних пластів становить близько 7 відсотків від загального видобутку газу в країні. Більше того, там вугільний метан добувають не лише з огляду на безпеку в шахтах, а... також із будь-яких вугільних пластів. У них навіть опубліковано білу книгу зі спірних юридичних питань власності на газові поклади вугільних пластів покинутих шахт.

Дивує відсутність ясності в матеріалах ЗМІ на тему нещастя в українських шахтах. Кажуть про якісь «невідомі науці явища»... Порадби би таким авторам звернутись до праць академіка Олександра Скочинського. Простудіюйте хоча б працю колективу вчених під керівництвом Скочинського «Метан в угольних пластах». Прочитайте хоча б сторінки 244—246 із цієї книжки. Оскільки я навіть у це слабо вірю, то коротко переповім описаний там один із можливих сценаріїв збігу обставин, що призводять до раптових викидів вугілля і газу: високий тиск газу в масиві, мала га-

зопроникність вугілля у привибійній зоні й раптове утворення великої поперечної тріщини, паралельної до поверхні вибою. Утворення таких тріщин може відбуватись під тиском гірських порід у привибійній зоні як наслідок порушення рівноваги сил у вугільному пласті.

Із описаної картини випливають доцільні напрями впливу на вугільний пласт: 1) якомога глибше попереднє звільнення пласта від газу без залучення до процесу внутрішнього простору; 2) збільшення в процесі дегазації вугільного пласта його газопроникності й доведення цієї газопроникності до певного ступеня однорідності. У своєму наслідку це означає різке зниження газовиділення під час видобутку вугілля і прогнозовану поведінку вугільного пласта.

Зазначеного стану речей можна досягнути за рахунок попереднього буріння з поверхні достатньо густої мережі похилено-спрямованих свердловин вздовж вугільного пласта з наступним гідророзривом пласта й утилізацією метану. Власне, така технологія, як я вже згадував, широко використовується в розвинених країнах, де кількість смертей шахтарів у розрахунок на один мільйон тонн видобутого вугілля у триста разів (!) нижча, ніж на шахті імені Засядька, і у сто разів нижча, ніж в середньому в Україні.

Необхідно визнати, що потрібна для дегазації пласта мережа свердловин може бути достатньо густою, а вимоги до продуктивності буріння відповідно достатньо високими. Потрібну продуктивність буріння може забезпечити новий електробур. При його використанні в комплекті з мобільними буровими установками (відсутність витрат часу на вишкомонтаж) продуктивність буріння може зрости приблизно у двадцять разів порівняно із звичним для України рівнем. Залишається зауважити, що новий електробур за своєю технічною суттю ідеально підходить для буріння похилено-спрямованих свердловин.

— Повернімося до вашого винаходу. Чи захищений він патентом?

— Так. Власником патенту є засновники інноваційного підприємства «Електробур», в тому числі і ваш покірний слуга. Одержано також патент Росії за міжнародною патентною заявкою за версією РСТ. Про ширше одержання патентів у різних країнах довелося забути через банальну відсутність коштів...

— Чи не означає це, що в більшості країн вашу патентну заявку можна безкарно використовувати?

— Звісно. Цікаво, що, наприклад, на веб-сайті мексиканського інституту промислової власності ця патентна заявка опублікована під промовистою рубрикою «Технології, придатні для вільного використання».

— Отже, можливе повернення вашого винаходу в Україну в мексиканському виконанні?

— Не хотілось би.

— Які кошти потрібні для впровадження вашого винаходу?

— Три з половиною мільйони євро, щоб через два роки привезти на бурову експериментальний комплекс для промислового буріння новим електробуром діаметром 190 міліметрів. Гадаю, що ефект від цієї інвестиції з часом міг би стати більший, ніж від деяких інвестицій в нафтогазову сферу, що вимірюються в мільярдах євро.

Василь ХУДИЦЬКИЙ.

тво в галузі освоєння вуглеводневих ресурсів шельфу наших морів. Бразилія за нечувано короткий час підняла власний видобуток нафти з шельфу Атлантичного океану практично з нуля до 115 млн. тонн на рік. У цій країні освоєно виробництво сучасного та надсучасного бурового, експлуатаційного, транспортного обладнання для робіт на морі. Бразильські університети, які готують спеціалістів для нафтогазової індустрії, є кращими з кращих у світі. Бразилія створила декілька мільйонів робочих місць завдяки освоєнню своїх вуглеводневих ресурсів.

Першою спробою налагодити співробітництво з Бразилією у цій галузі був державний візит до цієї країни колишнього Президента України Леоніда Кучми у 2003 році, але проблема Тузли, ще до початку перемовин, перервала його й нічого тоді не вирішилося. Здавалося б у цей новий візит питання співробітництва у цій галузі між нашими країнами повинно бути головним. Але про цю справу, як я прочитав в офіційних ЗМІ, ані Президент України Віктор Ющенко, ані голова уряду Юлія Тимошенко нічого не говорили. Я вважаю, що це вже друга втрачена можливість розв'язати енергетичну проблему України за рахунок освоєння великих вуглеводневих ресурсів Чорного і Азовського морів шляхом співробітництва з достойним партнером.

В Україні справді немає коштів для освоєння вуглеводневих ресурсів наших морів. Багато відомих західних транснаціональних нафтогазових компаній хотіли почати співробітництво з Україною у цій галузі («Хант», Венко», «Шлюмбурже», «Шелл». — Авт.). Найреальнішою програмою співробітництва була програма компанії «Хант», згідно з якою уже 2009 року мали розпочати буріння першої свердловини у глибоководній частині Чорного моря за глибини понад 2200 метрів. Але тендерна комісія віддала перевагу іншій зарубіжній компанії, а далі політична боротьба відсунула і її від конкретної роботи. Хто втрапив на цьому? Зрозуміло, Україна. Для нашої держави методичний приклад Бразилії в освоєнні морських вуглеводневих ресурсів є найкращим. Коли ми у 2002 році були у Бразилії й запитали в керівництва компанії «Петробраз», з чого починати Україні, то почули у відповідь: робіть так, як ми.

Мобілізація фінансових і матеріальних ресурсів, співробітництво із західними компаніями повинно бути в руках окремої державної компанії, що працювала б під егідою уряду. Сьогоднішня залежність ДАТ «Чорноморнафтогаз» від НАК «Нафтогаз України», яка переобтяжена боргами, не дає можливості масштабного розгортання робіт на морі.

— А що стосується загальної

програми енергонезалежності нашої держави, яка вона має бути, на ваш погляд?

— Вона має бути значно ширша. Потрібно дорозвідувати та дорозробляти старі нафтові й газові родовища з використанням новітніх технологій, а на це, як я розумію, в державі немає сьогодні коштів. Треба їх знайти. Величезний фонд недіючих нафтових і газових свердловин потребує реанімації. У цій справі необхідно використовувати сучасні технології, в тому числі й колтубінгові (установка з гнучкими сталевими трубами для інтенсифікації видобування нафти та газу. — Авт.). У нас цим майже ніхто, ні в ВАТ «Укрнафта», ні в ДК «Укргазвидобування», серйозно не займається.

Сама галузь вимагає включення до своєї програми діяльності зменшення енерговитрат у своїх технологіях буріння свердловин, їх експлуатації, тому що рівень технології тут майже 40—50-річної давності. Керівництво НАК «Нафтогаз України» практично не фінансує наукові дослідження для своєї галузі.

Перераховувати цей перелік необхідних дій марно, оскільки їх дуже багато.

В Україні повинні б діяти так, як це робиться у країнах ЄС, в тому числі і в нових членах ЄС (Польщі, Естонії, Литві та ін. — Авт.). У цих країнах діє скоординована програма істотного змен-

Фото з архіву «Голосу України».

шення енерговитрат в комунальній сфері. Але для цього потрібні злагоджені дії всіх гілок влади — Президента, уряду, Верховної Ради.

Диверсифікація джерел постачання газу може бути здійснена протягом 5—6 років, адже змогла Польща розмістити замовлення на будівництво газопроводів та буде газопорт поблизу Гданська, й уже з наступного року

почне одержувати скраплений газ з Алжиру.

У нашій державі сьогодні тривають президентські перегони, але в жодній програмі (із 18 кандидатів) я не знайшов, на мою думку, найголівшого — забезпечення енергонезалежності України.

Георгій ВЕРВЕС.

АР Крим.

Фото автора.

У США видобуток газу з вугільних пластів становить близько 7 відсотків від загального видобутку газу в країні

Обсяги кредитування агросектору в 2009 році становлять 35 відсотків від торішнього рівня *(аналітичний департамент Української аграрної конфедерації)*

Зниження попиту з боку експортерів спричинило зменшення цін на кукурудзу *(ПроАгро)*

РЕАЛІЇ

Завод не тільки ріжуть, а й палять

Унаслідок двох пожеж на цукрозаводі в селі Ковалівка Немирівського району знищено покрівлю на головному і лабораторному корпусах. Жителі села, які повідомили про це в редакцію, кажуть, що налякані такими «забавками» з вогнем на підприємстві. «А якби подум'я перекинулося на наші будинки, що тоді?..»

У прес-службі головного управління МНС у Вінницькій області підтвердили факти пожеж, однак, кажуть, вони не зафіксовані у звіті. Чому?

Сільський голова Ковалівки Володимир Лютенко розповів, що спочатку згорів дах на основному корпусі заводу. Невдовзі те саме сталося з лабораторним корпусом. Звичайно, люди стурбовані випадками пожеж. Бо вогонь це не тільки біда, а й страх. Приходять у сільську раду, запитують, що це там таке робиться на заводі. На заводі є власники. Вони нікому нічого не пояснюють. Мовляв, їхня власність, що хочуть, те і роблять. Очевидно, пожежі виникали тому, що допустили порушення безпеки під час «порізки» обладнання. Я ж не думаю, каже Володимир Лютенко, що вони спеціально пустили півня...

— Нашу цукроварню вже перепродували три чи чотири рази, — продовжує сільський голова. — Власники вважають, що завод збитковий, тому прийняли рішення про його ліквідацію. Цю інформацію я отримав не від власників. Мені її надали з інших джерел. Три роки тому завод зупинили. За Союзу на підприємстві у сезон переробки буряків на ньому працювали 900 робітників. В останні роки приблизно 500 людей мали роботу. Тепер їх позбавили доходу. Тим часом на заводі продовжують вирізати метал. Кажуть, майже все обладнання вже вивезли на брухт. Залишки прибирають.

— В обох випадках гасити вогонь приїжджали вогнеборці з району, — уточнює сільський голова Ковалівки. — Може, вони знають причину загорання...

— Ми не маємо права надавати інформацію по телефону, — сказав заступник начальника відділу МНС у Немирівському районі Василь Чухно. — Чи були пожежі в Ковалівці? Так, там на цукрозаводі було дві пожежі.

— Ковалівський цукрозавод є непрацюючим підприємством, тому факти пожеж не зафіксовані у звітах, — пояснили у прес-службі головного управління МНС у Вінницькій області. — Це те саме, що загорілася купа сміття. Ми ж такі факти не беремо на облік...

У Ковалівці чекають, коли нарешті «ефективний власник» поставить хрест на заводі і залишить село. «Вже є бажання взяти цю територію і починати на ній створювати нове підприємство, — повідомив сільський голова Володимир Лютенко. — Може, хоч дехто матиме працю. Для нас дороге кожне робоче місце. Адже у селі чотири тисячі людей. Не всі можуть виїхати на заробітки...»

Віктор СКРИПНИК.
Вінницька область.

ДОСВІД

Мешканка невеличкого села Сварині Володимирецького району Любов Мілецька **(на знімку)** ось уже сорок років поспіль очолює гідрометеорологічний пост Волинського гідрометеорологічного управління, що розміщений у цьому населеному пункті. Щодня з цього тихого поліського куточка летять «погодні» телефонограми у Луцьк, Львів, Рівне, Київ...

Чому саме це село свого часу було обрано для такої важливої місії, Любов Мілецька не знає. З оповідей дідів пригадує лише, що ще за Польщі у цьому населеному пункті та сусідньому Городці увагу людей привертала якісь незвичайні прилади. Їх облаштував місцевий пан для спостережень за опадами та іншими природними явищами, а одержані відомості передавалися у Львів, Варшаву і навіть у Харків. Одразу після війни, вже за іншої влади, спостереження відновилися.

— Батько розповідав, що тоді у село прибула ціла делегація спеціалістів, — згадує Любов Мілецька. — Було це у 1946-му. Науковці, представники синоптичної служби оглянули місцевість, щось вивчали біля Горині та русла нашої невеличкої річки Вирка. Потім встановили пост. А спостережником призначили мого батька, інваліда війни, фронтовика. Виконував він ці обов'язки впродовж майже двадцяти років. Опісля я перейняла естафету. Спеціально для цього ніде не вчилася. Знання передав мені батько. От тільки двічі на рік здаю атестаційні екзамени на професійну придатність. Відповіді на поставлені запитання надсилаю поштою до Волинського гідрометеорологічного управління. Колись, щоправда, ще їздила на семінари до Луцька. Представники управління теж бувають у Сваринях — зокрема, для того, щоб замінити синоптичні прилади, які вийшли з ладу.

Тим часом гідрометеорологічний пост — це не просто умовна назва певної місцевості й відповідальна за спостереження людина. Допитливе око одразу помітить на обійсті Любові Мілецької пристрої незрозумілого призначення.

жать до державної геодезичної мережі. Кожні десять років основний репер нівелюється. Нині він розміщений на присадибній ділянці однієї з місцевих родин.

Чи не головне місце, де пані Любов назбирає відомості, від яких залежить прогноз погоди на Рівненщині та в Україні загалом, розмішене аж на околиці рідного села. Там, де в'юниться річка Вирка. Місцеві жителі вже давно звикли, що кожного дня, за будь-якої погоди ця невеличка енергійна жінка поспішає туди з незмінною дерев'яною скринькою в руках та металевим триметровим штативом. По ній, кажуть люди, можна навіть годинник звиряти. Адже переважно синоптик зі Сваринь робить свої заміри рівно о 8-й ранку та о 20-й вечора.

— Спершу з допомогою спеціального термометра, що кріпиться на шнурку, вимірюю температуру води, — крок за кроком робить екскурс у свою роботу Любов Матвіївна. —

Потім спускаюся під міст, де розмішені гідролінійки. З їх допомогою визначається рівень води. Узагалі ж на річці є аж три гідропости — основний, повеневий та місточок гідроспоруд. Розмішені вони на незначній відстані один від одного. Так-от — на третьому я вимірюю швидкість течії. Для цього маю спеціальний глибинний поплавок.

Усі одержані дані сільський синоптик ретельно занотовує. За сорок років роботи у неї назбирався величезний архів. Десятки й десятки зошитів дрібно й акуратно помережені цифрами, графіками, діаграмами. Крім показників щодо опадів, рівня води в річці, температури води й повітря, у спеціальному журналі описується також рослинність, флора й фауна, особливості крижаного покриву на річці та безліч іншого. Одне слово, все, що відбувається за кілька сотень метрів від річки. До речі, на цій території заборонено займатися будь-якою господарською діяльністю.

Особливо «спекотна» пора настає в роботі Любові Мілецької у період повеней. На річку, аби виміряти рівень води, вона поспішає туди кожні чотири години. Байду же — дощ, сніг чи буревій на вулиці. З такою ж періодичністю (а не, як зазвичай, раз на день) передаються й термінові телефонограми в Луцьк, Львів, Рівне, Київ, Володимирець та Сарни.

— Добре, — каже Любов Матвіївна, — що хоч чоловік допомагає цієї пори. Інакше довелося б складно.

А взагалі, зізнається жінка, свою роботу вона любить і навіть не уявляє, яка б професія їй була більше до душі. От тільки шкодує, що нікому передати свій синоптичний пост у спадок, як це колись зробив її батько. Вона має аж п'ять синів та дев'ятеро онуків, проте ніхто сільським спостережником бути не бажає. Та, зрештою, жінка ще й сама має сили давати раду роботі. Трудиться, як і сорок років тому, коли шойно освоїла премудрощі метеоспостережень, з ентузіазмом, сповна усвідомлюючи відповідальність за довірену їй невелику, але, безперечно, важливу ділянку роботи.

Світлана ТУБІНА.

Рівненська область.

Фото автора.

Хто скаламутив воду

Ситуація, яка виникла на Хмельницькому виробничому сільськогосподарському рибоводному підприємстві, триває уже кілька місяців. Нові акціонери намагаються не просто відсторонити від керівництва директора, а й розібратись, чому раніше успішне і перспективне підприємство нині обросло боргами. Поки в судах розглядаються позови, сотні рибалок, працівників підприємства стривожені своєю подальшою долею: чи вдасться їм зберегти роботу? Що далі чекає на велике рибне господарство? До якого берега, врешті-решт, пристати в цій ситуації?

Нові акціонери принесли зміни

Зміни в зовні тихе і спокійне життя підприємства, яке нагадувало водне плесо в тиху погоду, прийшли несподівано. Багато років підприємством керував Віталій Коцюба, і ніхто особливо не втручався у цю царину. Щоправда, оптимістичні звіти про перевиконання планів, нарощування вилову та реалізації риби давно відійшли у минуле. Виробничі здобутки з року в рік ставали дедалі скромнішими, а життя рибалок, як вони кажуть, все проблемнішим.

Тривалий час усі негаразди, як водиться, списувалися на загальні труднощі економіки, і колектив вірив у те,

що керівництво побивається як риба об лід, намагаючись вийти із скрути.

Про можливість нового життя, розширення виробництва риби, отримання прибутків заговорили несподівано. А саме після того, як тут з'явилися нові акціонери. Як розповів заступник директора БАТ «Хмельницькрибгосп» Олександр Пашенко, компанія у вересні на торгах придбала 25 відсотків акцій підприємства, що були державною часткою. Їх виставив на продаж Фонд держмайна.

Нова ж компанія відкрито проголосила про те, що вона не просто скуповує акції, а хоче запропонувати серйозну інвестиційну програму, завдяки якій стави повинні наповнитись рибкою, а бюджет підприємства — прибутками.

Але так само було очевидним і те, що перш ніж вкладати кошти, компанія хотіла мати певні гарантії. Тому, придбавши корпоративний пакет акцій та частку окремих акціонерів, вона істотно збільшила свою власність.

І розкрили старі таємниці

Коли ж нові акціонери почали уважно вивчати фінансовий стан підприємства, розкрились такі «таємниці» підводного світу, про які раніше в колективі мало хто міг здогадуватись.

На початку жовтня нова наглядова рада БАТ на позачерговому засіданні розповіла про деякі фінансово-економічні «дива». Оскільки

Як по маслу

Експортне мито на соняшник забезпечило рентабельність цілої галузі

ПІДСУМКИ

Світова фінансова криза потріпала економіку нашої країни. Падіння виробництва в окремих галузях становить 30 і більше відсотків. Водночас олієжирова демонструє зростання. Показники виробництва й експорту за рік підскочили в півтора разу. В асоціації «Укроліяпром» позитивну динаміку пояснюють правильною протекціоністською політикою держави, спрямованою на максимальну переробку насіння соняшнику всередині країни.

Після встановлення експортного вивізного мита на насіння цієї культури минуло десять років. За цей період виробництво стратегічної для переробних підприємств сировини зросло з 2,2 млн. до 6,5 млн. тонн. Більше, звичайно, почали виготовляти і соняшникової олії. Обсяги її виробництва з 510 тисяч тонн зросли до 2,5 млн. Та і сама олієжирова промисловість, одержавши протекціоністський

карт-бланш, стала інвестиційно привабливою. Виробничі потужності олійнодобувних підприємств розширилися з 2,4 млн. тонн до 8,5 млн.

Рік, що минає, для представників галузі — особлива гордість: очікується, виробництво соняшникової олії досягне рекордних 2,7 млн. тонн. Втішно, що Україна з експорту сировини переключилася на реалізацію за межі країни готової продукції. Причому тут наша країна серед лідерів. З початку 2009 року на зовнішні ринки продано понад 2 млн. тонн рослинної олії. Олія, схоже, єдиний ліквідний продукт, що експортується в 56 країн світу. До того ж кожна друга тонна, реалізована на зовнішніх ринках, — українського виробництва.

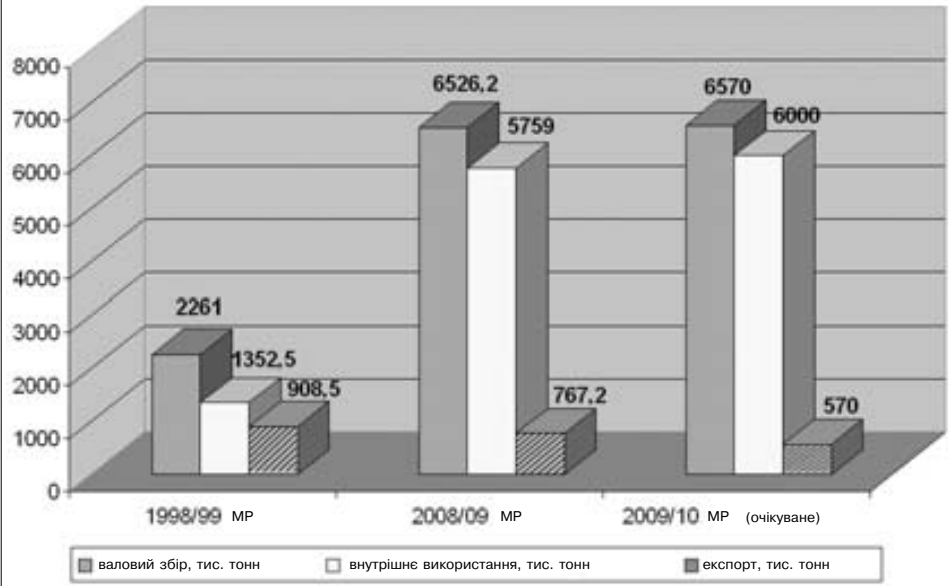
Підйом виробництва, прибутковість зробили галузь привабливою для інвестицій. На підприємствах тепер кажуть так: «Зростання без розвитку може якийсь час втішати, але в епоху фінансової кризи це глухий кут, тому навіть у цих умовах потрібно модернізуватися». Незважаючи на непросту економічну ситуацію в Україні, будуються нові заводи, що сприяє подальшому зростанню виробництва рослинної олії. А за рахунок максимального завантаження переробних підприємств збережено 50 тисяч робочих місць, перерахування в бюджеті всіх рівнів перевищують 5 мільярдів гривень. Треба гадати, радий такий альтернативі й середньостатистичний споживач. Соняшникова олія за ціною доступна всім верствам населення, її

споживання в Україні зросло втричі — з 6 кг до 18 кг на одну людину. Незважаючи на те, що значна частина олії продається за межі країни, українським покупцям, запевняють в «Укроліяпромі», не варто боятися її дефіциту в магазинах. Двадцяти відсотків виробленого стратегічного продукту достатньо для внутрішнього споживання, інше можна без побоювання відправляти на експорт.

ІНФОРМАЦІЯ ДО РОЗДУМІВ

На світових ринках соняшникової олії основними нашими конкурентами є Росія та Аргентина. Ці країни поєднують наявність експортного вивізного мита на насіння соняшнику. У Росії — 20 відсотків, в Аргентині — 33, в Україні — 13, а з нового року — 12 відсотків.

Виробництво та використання насіння соняшнику в Україні

Ще одна перспектива для галузі — вона приваблива для впровадження енергоощадних технологій. Завдяки переустаткуванню казанів для спалювання лузги щорічно заощаджується 200 млн. кубічних метрів газу. А це — близько 70 млн. доларів. Так, на Кіровоградському олійноекстракційному заводі встановлено спеціальні казани й турбіни для вироблення електроенергії, що дасть змогу підприємству за рахунок стовідсоткового спалювання лузги перейти на режим повного самозабезпечення електроенергією.

Потрібно сказати, донедавна основною олійною культурою, яку вирощують в Україні, був соняшник. Однак за останні 5 років намітилася тенденція зростання виробництва ріпаку і сої. Цьому сприяють загальні тенденції попиту на рослинні олії на світових ринках, у зв'язку зі збільшенням використання їх при виробництві біодизеля. Незважаючи на існуючі в країні чималі виробничі потужності, переробляється на них в основному соняшник. Тим часом 95 відсотків вирощеного в нинішньому році в Україні ріпаку — 1,7 млн.

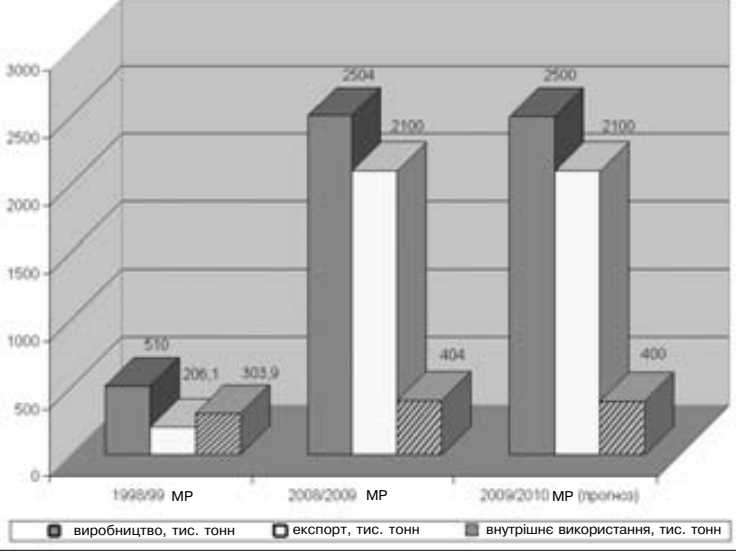
тонн — буде вивезено за межі держави як стратегічна сировина для виробництва біодизельного палива в країнах ЄС.

Про виробництво ж альтернативних видів палива в Україні можна тільки мріяти. Хоча для цього прийнято відповідну законодавчу базу, задум так і залишився на рівні розмов. В «Укроліяпромі» кажуть: без підтримки держави, без дотацій, без обов'язкового використання в паливних сумішах і створення відповідної інфраструктури цю проблему з місця не зрушити. Крім того, співвідношення ціни на сировину, допоміжні матеріали з вартістю нафтопродуктів виробництва біодизеля в Україні робить нерентабельним.

Але найбільше виробничників насторожує ось що: незважаючи на значні успіхи олієжирового комплексу, окремі лобісти на законодавчому рівні з року в рік порушують питання обнуління експортного вивізного мита на насіння соняшнику. В «Укроліяпромі» вважають: такі прагнення можуть привести до того, що Україна на цьому ринку виконуватиме роль сировинного придатка.

Галина КВІТКА.

Виробництво та використання олії соняшникової

у «Хмельницькрибгоспі»?

директор Віталій Коцюба на засідання не прийшов, доповідати довелося секретарю наглядової ради, яка і розповіла про те, що тільки в першому півріччі доход підприємства зменшився на 169 тисяч гривень, зате витрати збільшилися на 962 тисячі. І якщо у попередньому періоді підприємство мало прибуток у 21 тисячу гривень, то тепер воно рахувало збитки у 141 тисячу гривень. На підприємстві зростали тільки борги — кредитні, дебіторські, кредиторські... Як зазначено у звіті, тільки своїм працівникам підприємство заборгувало 166 тисяч гривень заробітної плати. А сукупна заборгованість на той час перевищила 1,3 мільйона гривень, зазначено у протоколі засідання наглядової ради.

Та найгірше те, що виходу із цієї ситуації не було видно. Жодного плану економічного оздоровлення підприємства, будь-якої інвестиційної програми знайти їм так і не вдалось.

Зважаючи на все це, на зборах наглядової ради прийняли рішення про відсторонення від виконання обов'язків директора товариства Віталія Коцюби.

Суди йдуть, а підприємство...

Того самого дня, коли відбувалося засідання наглядової ради, де було прийнято доленосне для директора рішення, він поставив свій підпис під іншим документом — додатковою угодою між «Хмельницькрибгоспом» і Деражнянським хлібоприймальним підприємством. Суть її полягала в тому, що рибгосп ще з березня минулого року тричі купував у ХПП продукцію, але так і не сплатив за неї двісті тисяч. Тож було підписано додаткову угоду про здійснення платежу за продукцію шляхом видачі векселя. І в цьому не було нічого поганого, якщо не під 30 відсотків річних.

— Ми могли б шукати інші шляхи розв'язання цього боргу, — переконалий Олександр Пашенко. — Врешті-решт, інвестиційна компанія здатна використати свої фінансові ресурси. Та хіба можна було фактично прокредитувати інше підприємство, коли власне перебуває в такій ситуації?

Зважаючи на всі ці обставини, наглядова рада на позачергових зборах обрала нового виконуючого обов'язки директора підприємства Володимира Каневського і зобов'язала його звернутись до суду. Суд виніс ухвалу про забезпечення позову, якою заборонив Коцюбі виконувати посадові обов'язки директора.

Відстоюючи свої позиції, Віталій Коцюба також звернувся до суду з позовом до свого ж таки підприємства про невизнання дійсними рішення наглядової ради. І Летичівський районний суд визнав недійсним рішення наглядової ради про відсторонення В. Коцюби.

Поки йшли судові засідання, він встиг звернутись до хмельницького міського голови із проханням розірвати договір оренди, відповідно до якого «Хмельницькрибгосп» багато років поспіль мав в обласному центрі свій фірмовий магазин. В результаті договір було розірвано, але, імовірно, підприємство може втратити можливість конкурувати з іншими продавцями риби в обласному центрі.

Чому у працівників чуби тріщать?

Якби мова йшла лише про конфлікт «старих» та «нових» керівників, можна було б не повертати до нього увагу загалу. Але ж він так чи інакше зачепив інтереси майже півтисячі риба-лок, співробітників, сезонних працівників підприємства, які працюють у семи районах області. Для багатьох із них ця робота була і залишається чи не єдиною можливістю заробітку.

Коли ж серед людей почали поширюватися чутки про начебто рейдерські атаки, вони були серйозно налякані. І не в останню чергу через страх деякі написали заяви про звільнення. Однак у людей є можливість самостійно проаналізувати ситуацію.

До речі, новим акціонерам вдалося погасити найгостріші борги. І роблять вони це, виходить, для розвитку рибгоспу.

А от чому ніхто не звертав уваги на те, що робилось у рибному господарстві краю впродовж багатьох останніх років, залишається незрозумілим.

— Свого часу рибгосп міг здійснювати повний цикл вироб-

ництва товарної риби. Тут виробляли комбікорми, зариблювали стави, відгодовували, ловили і продавали рибу у власних магазинах. Але потім чомусь почали відмовлятися від великої частки кормової бази і земель, практично шез власний автопарк. Натомість колишнє успішне підприємство обросло боргами, — не перестав дивуватись Олександр Пашенко. — За останній рік тут виникла кредиторська заборгованість у 2,8 мільйона гривень, тільки власним робітникам і державі підприємство заборгувало близько мільйона гривень. Якщо в кращі часи на підприємстві виробляли до трьох тисяч тонн риби, то нинішнього «рибний урожай» становитиме не більше семисот тонн. Хіба в такій ситуації можна розраховувати на прибутки і стабільність?

Факти, на мою думку, кричущі. І про них давно вже потрібно було вести мову. Тепер доводиться не просто виправляти старі помилки, а кардинально змінювати ситуацію на підприємстві. Бо без нових фінансових впливань, інвестиційних проєктів тут не обійтись. Якщо нові інвестори готові не тільки на словах, а й ділом підтвердити колективу свої плани, люди зуміють зробити правильний вибір.

Ірина КОЗАК.

Хмельницька область.
Мал. Олексія КУСТОВСЬКОГО.

МИКОЛА САФОНОВИЧ СУРГАЙ

Верховна Рада України з глибоким сумом сповіщає про смерть на 77-му році життя, після тяжкої тривалої хвороби, депутата Верховної Ради Української РСР десятого—одинадцятого скликань, народного депутата України другого скликання, Героя України, першого міністра вугільної промисловості незалежної України

СУРГАЯ Миколи Сафоновича і висловлює щирі співчуття рідним та близьким покійного.

Пішла з життя чудова, високопорядна людина з красивою душею та багатим життєвим досвідом, яку по праву називали «маршалом вугільних військ».

Світла пам'ять про Миколу Сафоновича СУРГАЯ на завжди збережеться в наших вдячних серцях.

Голова Верховної Ради України Володимир ЛИТВИН;
Перший заступник Голови Верховної Ради України Олександр ЛАВРИНОВИЧ;
заступник Голови Верховної Ради України Микола ТОМЕНКО;
керівник апарату Верховної Ради України Валентин ЗАЙЧУК.

Фракція комуністів у Верховній Раді України з глибоким сумом сповіщає про смерть на 77-му році життя після тяжкої тривалої хвороби депутата Верховної Ради Української РСР десятого—одинадцятого скликань, народного депутата України другого скликання, Героя України, першого Міністра вугільної промисловості незалежної України

СУРГАЯ Миколи Сафоновича і висловлює щирі співчуття рідним та близьким покійного. Від нас пішов вірний син нашої Вітчизни, який віддав все яскраве подвижницьке життя служінню своєму народу. Безмежна біль втрати. Добра пам'ять про Миколу Сафоновича назавжди залишиться в наших серцях.

26 грудня ц. р. на 77-му році життя, після тяжкої хвороби, помер славний син українського народу, видатний гірничий інженер, професор, доктор технічних наук, Герой України, директор інституту «УкрНДІпроект», голова громадської ради при Міністерстві вугільної промисловості України **Микола Сафонович Сургай**. Пішов із життя досвідчений організатор вугільного виробництва, господарський і науковий керівник, усе життя якого було наповнене працею, беззавітним служінням галузі і людям, які видобувають вугілля.

М. С. Сургай народився 20 листопада 1933 р. в селі Любівка Краснокутського району Харківської області, в сім'ї сільського коваля. Свою шахтарську трудову діяльність розпочав 1953 року на вугільних підприємствах Донецької області, пройшовши славу дорожку від гірничого майстра вуглевидобувної ділянки до міністра вугільної промисловості України, а останні 11 років очолював інститут «УкрНДІпроект». У різні роки він обирався депутатом Верховної Ради України трьох скликань. А в грізний час чорнобильської біди М. С. Сургай очолив зведений загін шахтарів України, які прокладали тунель від пошкоджений реактор.

Микола Сафонович був яскравою особистістю, людиною надзвичайних душевних і моральних якостей,

бездоганного благородства і безмежної доброти. Будучи, що називається, керівником від Бога, він заслужив глибоку пошану серед представників шахтарських колективів України, даруючи людям не лише свої глибокі знання і досвід, а й щиру душевну теплоту. Йому завжди вірили, до його думки прислухалися, на нього зважали, у нього вчилися. І де б М. С. Сургай не працював: на шахті, в тресті, на комбінаті, в об'єднанні чи очолював Міністерство, інститут, — скрізь віддавав дорученій справі всього себе, подаючи приклад іншим. Окремі його вислови, такі, як: «Вугілля врятує Україну, якщо Україна врятує вугілля!», «Вугілля — міст у майбутнє!», «Вугілля — головний енергоносіє в Україні», «Альтернативи вугіллю в Україні немає!» та інші, стали крилатими висловами. Висока ерудиція, великі організаторські здібності, чуйність до людей принесли М. С. Сургаю високу повагу і любов усіх, хто з ним працював, хто його знав.

Батьківщина високо оцінила видатні заслуги Миколи Сафоновича. Він нагороджений орденом Леніна, двома орденами Трудового Червоного Прапора, орденами Жовтневої Революції, «Знак Пошани», «За заслуги» другого і третього ступенів, святого Преподобного Нестора-Літописця Києво-Печерського, Почесними Грамотами Президії Верховної Ради України і Кабінету Міністрів України, багатьма іншими державними та відомчими нагородами. Він є лауреатом премії Ради Міністрів СРСР, а також Державної премії України в галузі науки і техніки. Йому присвоєно звання «Заслужений шахтар України» і «Почесний працівник вугільної промисловості». Він — повний кавалер знаків «Шахтарська слава» і «Шахтарська доблесть». 2003 року М. С. Сургаю присвоєно високе звання Герой України.

В особі М. С. Сургая ми втратили надзвичайно чесну, всебічно обдаровану багатьма талантами, багату величезним досвідом людину, яка залишила по собі добро пам'ять.

Висловлюємо щирі співчуття сім'ї, рідним і близьким Миколи Сафоновича, колективу інституту «УкрНДІпроект».

Світла пам'ять про Миколу Сафоновича Сургая назавжди залишиться в серцях його друзів, колег і шахтарів України.

В. І. Полтавець, С. П. Офіцеров, Ю. Б. Грядущий, А. В. Корзун, О. В. Бундуков, Н. Ю. Королевська, М. Я. Волинець, С. Б. Тулуб, В. С. Тополов, В. І. Турманов, Ю. Л. Звягільський, С. В. Янко, Б. А. Грядущий, В. І. Логвиненко, О. М. Антипов, А. К. Поченков, М. Г. Коваль, М. С. Луньов, А. О. Манжула, О. А. Колесов, М. К. Гринько, П. І. Маросін, С. В. Поляков, Ю. О. Русанцов, С. А. Саратій'янець, Г. В. Спектор, С. Ф. Єрмилов, В. А. Гайдук, С. Т. Сташевський, І. В. Плачков, Ю. А. Бойко, Ю. Я. Іоффе, В. Є. Кагаловський, В. Г. Луньов, Г. Г. Півняк, М. М. Волинко, В. В. Держак, С. П. Фіщенко, В. П. Павленко, В. П. Проскуркін, Г. М. Ніколаєв, П. М. Іванов, Д. А. Герасимчук, В. Ю. Дубов, М. М. Михайленко, А. А. Татаринов, М. П. Кабанець, М. М. Безим'яний.

ОГОЛОШЕННЯ

Повторно: Українська Універсальна товарна біржа проводить аукціони з продажу активів платників податків, які перебувають у податкової заставі ДПІ в м. Лисичанськ.

19.01.2010 року о 10 годині
ВАТ «Лисичанськвугілля» (код 32359108)
Лот № 1. Будівля складу ДКБ заг. пл. 584,20 кв. м, інв. № 351 розташоване за адресою: Луганська обл., м. Новодружеськ, вул. Держинського, 1В, база ШБУ. Початкова (стартова) ціна - 100453,00 грн. у т. р. ПДВ.

20.01.2010 року о 10 годині
Лот №2. Будівля гуртожитка, заг. пл. 942,5 кв. м, (Літ.«А2Ж, а-а») розташоване за адресою: Луганська обл., м. Лисичанськ, вул. Свердлова, 172. Початкова (стартова) ціна - 150904,00 грн у т. р. ПДВ.

Порядок розрахунків - повна оплата активів покупцем протягом трьох банківських днів після укладення договору купівлі-продажу.

У випадку відмови від підписання Покупцем протоколу аукціону або договору купівлі-продажу придбаного майна, гарантійний внесок Покупцю (переможцю аукціону) не повертається.

Технічна документація на будівлі, відсутня, усі витрати по оформленню прав власності несе покупець.

Гарантійний внесок у розмірі 10% від стартової ціни вноситься на р/р 2600700004058 в АКБ «Правекс-Банк», МФО 321983, код ЗКПО 16470831, Українська Універсальна товарна біржа, м. Київ, пр-т Академіка Глушкова, 1, пав № 6.

17,00 грн. - реєстраційний внесок за участь в аукціоні вноситься на р/р 26000168371 в АТ «Райффайзен банк Аваль», м. Київ, МФО 380805, код ЗКПО 30516050, ТОВ «ЛОТ», м. Луганськ, кв. Олексієва, 13.

Прийняття заяв на участь в аукціоні приймається за одну добу до назначеної дати аукціону за адресою: м. Луганськ, кв. Олексієва, 13.

Довідки за телефонами:
(0642) 34-43-23, (044) 596-96-24.

Господарським судом м. Києва (01030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-б) постановами від 21.12.2009 р. по справам: №№ 44/760 та 44/761-б визнано боржників банкрутами та відкрито ліквідаційні процедури:

- Дочірнє підприємство «Київінтерпродукт» (код ЄДРПОУ 24730973; місцезнаходження: 01133, м. Київ, Печерський р-н, вул. Щорса, 29; р/р 26002010029043 в ВАТ «Укрексімбанк», МФО 322313);

- Товариство з обмеженою відповідальністю «Інтелект-Провайдер» (код ЄДРПОУ 33782266; місцезнаходження: 02002, м. Київ, Дніпровський р-н, вул. Марини Раскової, 11, корп. 38; р/р 260001600443 в ВАТ «Райффайзен банк Аваль», МФО 380805).

Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Добродуба Олексія Яковича (ліцензія: серія АВ № 499028 від 01.12.2009 р.).

Вимоги кредиторів до підприємств-банкрутів приймаються протягом 30 (тридцяти) днів з дня опублікування оголошення за адресою: 01024, м. Київ, вул. Богомольця, 4, оф. 18.

ОГОЛОШЕННЯ
ВІДКРИТОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА БАНКУ "БІГ ЕНЕРГІЯ" про проведення конкурсу з продажу та/або передачі активів ВАТ Банку "БІГ Енергія" у вигляді кредитної заборгованості та відокремлених структурних підрозділів

Відкрите акціонерне товариство Банк "БІГ Енергія" (01032, м. Київ, вул. С.Петлюри, 15, ЄДРПОУ 20023463) оголошує конкурс з продажу та/або передачі активів у вигляді кредитної заборгованості у загальному розмірі 265 247 658,15 грн. (станом на 17.12.2009р., без врахування неустойки) та відокремлених структурних підрозділів, що розташовані за адресами:

Рівненська обл., м. Кузнецовськ, вул. Вараш, буд. 25, філія ВАТ Банку "БІГ Енергія";

Донецька область, м. Маріуполь, вул. Артема, буд. 47, філія ВАТ Банку "БІГ Енергія".

Заяви на участь в конкурсі подаються учасниками конкурсу особисто або спрямовуються поштою до ВАТ Банку "БІГ Енергія" за адресою 01032, м. Київ, вул. С. Петлюри, 15.

Заяви на участь у конкурсі приймаються до 15-ї години за київським часом 15 січня 2010 року (включно).

Документи, які подаються для участі у конкурсі:

- Заява про участь у конкурсі;
- Проект договору на придбання та/або передачу активу.

Для банківських установ-учасників конкурсу: у разі наявності пропозицій щодо купівлі активів з одночасним передаванням у відповідній сумі зобов'язань ВАТ Банку "БІГ Енергія" банківська установа, як учасник конкурсу, додатково подає:

- Власний прогностичний баланс на першу звітну дату після прийняття активів та зобов'язань;
- Власні прогностичні розрахунки, які підтверджують можливість виконання ним зобов'язань перед кредиторами ВАТ Банку "БІГ Енергія";
- Власні прогностичні розрахунки дотримання економічних нормативів.

Конкурс з продажу та/або передачі активів у вигляді кредитної заборгованості та відокремлених структурних підрозділів ВАТ Банку "БІГ Енергія" відбудеться 22 січня 2010 року об 11-00 годині за київським часом, в приміщенні ВАТ Банку "БІГ Енергія" за адресою м. Київ, вул. С. Петлюри, 15, 6-й поверх.

Гарантійні внески не передбачені.

Детальну інформацію щодо активів (права вимоги за кредитними договорами) до продажу та/або передачі, що виставляються на конкурс 22.01.2010 р., Ви можете отримати за телефоном 0 44 287-37-21, Бондаренко Віталій Володимирович та на сайті Банку www.bigenergy.com.ua

Конкурс з продажу та/або передачі активів ВАТ Банку "БІГ Енергія" проводиться згідно вимог глави 8 розділу V Положення про застосування Національним банком України заходів впливу за порушення банківського законодавства, затвердженого постановою Правління НБУ № 369 від 28.08.2001р. (із змінами та доповненнями внесеними постановою Правління НБУ № 569 від 29.09.2009р.)

Господарським судом Запорізької області (69001, м. Запоріжжя, вул. Шаумяна, 4):

- постановою від 23.12.2009 року по справі № 19/212/09 фізична особа-підприємець Черноус Катерина Вікторівна (ІПН 3133209625, 69001, м. Запоріжжя, бул. Шевченка, 47, кв.6) визнано банкрутом та відкрита ліквідаційна процедура;

- постановою від 23.12.2009 року по справі № 19/211/09 Товариство з обмеженою відповідальністю «Торговий будинок «Емонт-Трейд» (ЄДРПОУ 32551448, 69002, м. Запоріжжя, вул. Глісерна, 8) визнано банкрутом та відкрита ліквідаційна процедура.

Ліквідатором призначено Мартиненко Наталію Михайлівну (Поштова адреса: 69006, п/в № 6, а/с № 151, м. Запоріжжя).

Петензії кредиторів і заяви приймаються протягом тридцяти днів з дня публікації оголошення.

Кожному восьмому українцю доходів вистачає тільки на їжу

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Минулого року відносна бідність українців становила 28 відсотків. Даних за 2009 рік ще немає. Та в тому, що наші люди стали бідніші, експерти переконані. Тим часом, за даними дослідження «Соіс», середньостатистична сім'я на їжу цього року витратила 1450 гривень на місяць, що на сто гривень більше порівняно з минулим. Щоправда, забули доповідачі згадати про зростання цін на ті самі продукти харчування. А тому навіряд чи українці почали більше їсти. До того ж, за словами Ольги Гаригіної, керівника аналітичного відділу центру соціально-політичних досліджень «Соіс», у 2008 тільки на їжу вистачало доходів у 13 відсотків населення країни. А середньостатистична сім'я три чверті своїх прибутків витрачає тільки на так зване фізіологічне виживання, куди навіть не включено затрати на одяг.

Попри це, мовляв, є в подібних кризових явищах і свої плюси.

— У нас відбулося оздоровлення цінностей, — каже Ольга Гаригіна. — Люди почали раціоналізувати власні покупки. Зараз українці вже більше осмислюють, приємно, чи потрібно їм купувати якусь коштовну річ, чи без неї можна обійтись. Думують також і про те, де купити було б дешевше. Лідерами серед місць покупок уже традиційно залишаються базари. Потім ідуть супермаркети й невеличкі магазини.

Почали українці й більше готувати вдома. Значно скоротилися видатки на харчування у фаст-фудах та купівлю напівфабрикатів.

До речі, щорічний споживчий кошик на кожного громадянина в середньому становив 1300—1500 гривень на місяць. Сюди входять витрати на харчування, одяг, освіту, медичне забезпечення тощо. Наступного року за такий «набір» доведеться, швидше за все, викласти щонайменше на двісті гривень більше.

— А от настроїв бунтувати з цього приводу в населення немає, — каже Володимир Паніотто. — Мовляв, більшість українців уже адоптувалися до реалій сьогодення.

У тому, чого ж чекати нам у майбутньому, погляди експертів-учасників прес-конференції розійшлися. Одні переконують, що як мінімум до лютого все буде спокійно, інші — й того більше. Запевняють, що п'ять місяців країна може бути спокійною. А от Андрій Биченко, директор соціологічної служби центру Разумкова, запевняє: проблема бідності українського народу загострюється через неправильні шляхи її розв'язання. Мовляв, замість того, щоб збільшувати всілякі соціальні мінімуми, потрібно просто дати можливість людям працювати й самим заробляти собі гідні гроші. Створити нормальні умови праці.

Тетяна ГРАДОБЛЯНСЬКА.

Господарський суд Миколаївської області Постановами:

- від 23 грудня 2009 року (справа № 5/353/09) визнав банкрутом та розпочав ліквідаційну процедуру Товариства з обмеженою відповідальністю «АВТО-С. Т. А. Р.», ЄДРПОУ 53835052, м. Миколаїв, вул. Адміральська, 19, кв. 2.

- від 23 грудня 2009 року (справа № 5/354/09) визнав банкрутом та розпочав ліквідаційну процедуру Товариства з обмеженою відповідальністю «ГРАНД АГРО НК», ЄДРПОУ 36578877, м. Миколаїв, вул. Московська, 36, к. 35;

- від 23 грудня 2009 року (справа № 5/355/09) визнав банкрутом та розпочав ліквідаційну процедуру Товариства з обмеженою відповідальністю «НІВА-НК-С», ЄДРПОУ 36579226, м. Миколаїв, вул. Нікольська, 42;

- від 23 грудня 2009 року (справа № 5/356/09) визнав банкрутом та розпочав ліквідаційну процедуру Товариства з обмеженою відповідальністю «САНРАЙТ», ЄДРПОУ 36433499, м. Миколаїв, вул. Артилерійська, 19/1.

Ліквідатором призначено Томашевського О. О. (ліцензія Державного департаменту з питань банкрутства АВ № 158229), м. Миколаїв, вул. Робоча, 7, офіс 72, к. т. (0512) 44-72-27.

Петензії кредиторів приймаються протягом місяця з дня публікації оголошення.

Філія ДГУ Агентство з питань банкрутства в Донецькій області та ліквідатор ДП "Пролетарське РБУ", повідомляють про проведення аукціону з продажу активів. На аукціон виставляються активи ДП "Пролетарське РБУ", які знаходяться за адресою: м. Донецьк, вул. Степногорська, 19: 1. Сукупність інвентарних об'єктів (частина котельної (літ. Р-1) в аварійному стані, площа - 182,6кв.м. с замощенням (асфальтове покриття), без правоустановчих документів; цистерна протипожежна V=5м³, площа - 19,6кв.м., під розбирання; автомобіль "ЖУК" (без документів); димова труба, металева (демонтована); замощення (асфальтове покриття), площа - 5985,0кв.м.), початкова ціна продажу - 69246,90грн. без ПДВ, гарантійний внесок - 6924,69грн.

2. Будівля душових та нарядних (літ. С-1), площа - 1216,8кв. м с замощенням (асфальтове покриття), під розбирання, початкова ціна продажу - 102972,60грн. без ПДВ, гарантійний внесок - 10297,26грн. 3. Фіксованими умовами аукціону можна ознайомитись у організатора аукціону. Гарантійний внесок у розмірі 10% від початкової ціни реалізуемого майна та реєстраційний збір для реєстрації учасників аукціону - 17,00грн. перераховуються на р/р. 260077397 в ДОД ВАТ "Райффайзен Банк Аваль" м. Донецька, МФО 335076, ОКПО 26252727, Філії ДГУ Агентство з питань банкрутства в Донецькій області. Для участі в аукціоні необхідно надати письмову заяву організатору аукціону Філії ДГУ Агентство з питань банкрутства в Донецькій області, за адресою: м. Донецьк, пр-т Комсомольський, 8. Строк надання заяв 27 календарних днів до 13.00 год. 25 січня 2010р. включно. Аукціон відбудеться після 30 календарних днів із дня публікації інформації 29 січня 2010р. о 14.00 год. на Донецькій товарній біржі за адресою: м. Донецьк, вул. Первомайська, 12. Переможець аукціону на підставі затвердженого протоколу аукціону укладає договір купівлі - продажу з ліквідатором ДП "Пролетарське РБУ". Довідки за телефонами: 304-37-21, 304-77-83.

Що? Де? Почім?

ПРОГНОЗНІ ЦІННИКИ СІЧНЯ

Країна розпочне 2010 рік із відносно помірної динаміки споживчих цін здебільшого завдяки скороченню обсягів торгівлі, платоспроможного попиту населення і відносно низькому обмінному курсу гривні до долара США в цей період. Індекс споживчих цін проти грудня, як на мене, виявиться нижчий, ніж за результатами січня цього року (2,9 відсотка), але висхідний ціновий тренд збережеться до весни через активізацію попиту з боку переробної галузі, відкладену інфляцію, здорожчання сировини на світових ринках, політичну нестабільність у країні.

БЕНЗИН (високооктановий) — подешевшання літра А-95 в середньому до 6,6 гривні, літра ДИЗПАЛЬНОГО — до 6,0 гривень.

Я вважаю, що зниження цін на нафтопродукти зумовлять вкрай низький попит і падіння продажів, чого в країні не бачили останні десять років, а також ревальваційні тенденції на міжбанківському валютному ринку. Так само я не бачу підстав для групи «Приват» міняти політику демпінгування цін на роздрібному ринку, яку вони активно вели цього року. Запровадження акцизів на імпорту не стало ціновим подразником. Тож я виходжу з того, що зміна цінового тренду відбудеться, але не раніше старту весняно-польових робіт.

БОРОШНО — підвищення середніх цін на 5 відсотків.

Споживчий ринок — це ринок покупця. За різким зростанням попиту з боку експортерів на продовольчі пшеницю, яке спостерігалось наприкінці року, ми побачимо аналогічну активність із боку переробників, а відтак уже в січні можна прогнозувати незначне підвищення гуртових цін на борошно, які чимдалі, тим виразніше перегукуватимуться з європейськими.

ІНФОРМАЦІЯ ДО РОЗДУМІВ

Уже восени, як на мене, ми мали тільки два ризики для утримання цінової стабільності — політичне протистояння і прихований дефіцит держбюджету. Але вони не менш серйозні за критичний розмір дефіциту торговельного балансу, який упродовж першого півріччя формував інфляційні очікування. Я цілком розділяю висновки тих експертів, які вважають, що дефіцит бюджету в 4 відсотки від рівня ВВП виявиться наступного року недосяжний для будь-якого уряду, якщо істотно не зменшити його видатки. Йому що темпи економічного одужання не збігатимуться з виконанням соціальних зобов'язань, і тому що банки навряд чи розпочнуть кредитувати реальний сектор у першому півріччі, й тому що країні потрібен уряд, який піде на непопулярні реформи, незважаючи на те, що вони обіцяють йому політичну смерть. А чи буде саме такий?

ХЛІБ — підвищення цін на загальноуживані сорти в середньому на 2—3 відсотка.

Таке незначне подорожчання за наших умов можна вважати й стабільністю, приуроченою до президентських виборів, і цілком виправданим наслідком урядового рішення про надання хлібопекарським підприємствам права на регулювання рентабельності свого виробництва. Завдяки цьому чимало хлібопекарень підвищили ціни на хліб ще в четвертому кварталі цього року.

КРУПИ — подорожчання середніх цін на 5 відсотків, рис — подешевшання в середньому на 15 відсотків.

Результат забезпечить зміна структури споживання на користь круп, що характерно для зимового періоду. Виняток становитиме рис, який ми імпортуємо переважно з Індії. Нагадаю, біржові ціни на рис обвалилися вже в грудні під впливом новин про високий урожай і на тлі несприятливої курсової динаміки на міжнародних ринках.

МОЛОКО, МОЛОКОПРОДУКТИ — подорожчання на 10 відсотків.

Незначного пожвавлення попиту виявиться недостатньо для компенсації скорочення обсягів сировини для виробництва молока й молокопродукції. Уже на початку року можна очікувати зростання закупівельних цін і зближення цін приватних господарств до рівня великих молочнотоварних ферм.

ІНФОРМАЦІЯ ДО РОЗДУМІВ

Зменшення більш як утричі обсягів кредитування аграрного сектору стало наслідком фінансових проблем у банківській сфері в першому півріччі, що, зрештою, не зіпсувало динаміки виробництва й не вплинуло на кінцеве споживання, яке скорочувалося під тиском інших чинників. Але переробна галузь у другому півріччі зазнала проблем із погашенням дорогих кредитів. Звідси, скажімо, накручування цін за послуги з боку борошномельних підприємств і зволікання з формуванням запасів — з боку хлібопекарських. Уряд міг зняти проблему з нестачею оборотних коштів у галузі, якби своєчасно повертав ПДВ, але цього не сталося, як на мене, через небажання втратити додаткове джерело кредитування держбюджету.

М'ЯСО — подорожчання кілограма СВИНИНИ на 5 гривень, ЯЛОВИЧНИ — на 8 гривень, КУРЯТИНИ — на 5 гривень.

Помірне подорожчання м'яса на регіональних ринках стане логічним наслідком поновлення пільгового режиму оподаткування м'ясо-молочної продукції.

ОЛІЯ — подорожчання літра в середньому на 40 копійок.

Я виходжу з того, що зростання закупівельних цін на насіння соняшника, яке спостерігалось восени, спричинило підвищення собівартості пляшкової олії не тільки на зовнішньому ринку, а й на внутрішньому. Поза тим різких цінових коливань не станеться через перевищення пропозиції над попитом, на який будуть тиснути низькі доходи споживачів.

ІНФОРМАЦІЯ ДО РОЗДУМІВ

За підсумками року, Україна посіла останнє місце в Європі за рівнем заробітних плат у доларовому еквіваленті. Причини — в різкому падінні курсу гривні та в «заморожуванні» заробітних плат. Причому падають не тільки офіційні, а й тіньові доходи. Водночас у доларовому еквіваленті на кілька років назад відкинув країну й рівень ВВП. А це означає, що ринок праці оживатиме не раніше виходу з кризи базових галузей — металургії, машинобудування. Саме тут наступного року варто очікувати зростання реального споживання через пожвавлення ліквідності на зовнішніх ринках, але на швидке зниження безробіття і стрімке зростання доходів сподіватися не варто через бюджетні негаразди й черговий цикл виборів.

ОВОЧІ, ФРУКТИ — подорожчання в середньому на 10—15 відсотків.

Від зростання цін на овочі й фрукти, як і наприкінці 2009-го, рятуватиме тільки низький платоспроможний попит споживачів. Але це не стосуватиметься овочів та фруктів так званої антигрипозної групи, на які споживач не шкодуватиме грошей до остаточного спаду гострих респіраторних захворювань.

ЦУКОР — подорожчання кілограма солодких кристалів у середньому на 3—5 гривень.

Поза сумнівом, роздрібна торгівля зробить усе можливе для того, щоб закрити в свідомості споживача думку про невідворотне подорожчання цукру навесні. До того ж на тлі високого рівня гуртових цін це буде зробити неважко.

АЛКОГОЛЬ — подорожчання горілки в середньому на 10 відсотків, вина — на 10 відсотків, шампанського — на 15.

На мій погляд, у січні ціни на алкоголь зберігатимуть доволі високі грудневі позиції, а корелюватимуть їх з огляду на номенклатурні та фізичні обсяги продажу на новорічні свята.

ЛІКИ, МЕДИЧНІ ПОСЛУГИ — подорожчання в середньому на 15 відсотків.

Результат зумовить збільшення кількості гострих респіраторних захворювань і зростання видатків на боротьбу з пандемічним та сезонним грипом.

ТРАНСПОРТНІ ПОСЛУГИ — подорожчання в середньому на 5 відсотків.

Я допускаю інерційне подорожчання послуг на комунальному транспорті, але дуже помірне з огляду на стриманість місцевих органів влади від самодіяльних рішень у виборчий період.

ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНІ ПОСЛУГИ — подорожчання в середньому на 10 відсотків.

Вони подорожчають і більше під тиском нових цін на природний газ, але не в січні. Як на мене, середньорічна ціна на імпортний газ зросте до 290 доларів США за тисячу кубометрів, але масштаби внутрішніх цін для промисловості й населення стануть відомі не раніше, як ми довідаємося про ім'я нового Президента.

ТУРИСТИЧНІ ПОСЛУГИ — подорожчання в середньому на 15 відсотків.

Туристичні компанії в Карпатському регіоні через розкручену політику ми тему «свинячого грипу» не дорахуються шонайменше третини своїх клієнтів, а відтак і традиційних прибутків. Ще меншим попитом, ніж торік, користуватимуться європейські курорти. Водночас ціни на туристичні послуги на Заході зростатимуть під впливом інфляційних очікувань.

ОФІЦІЙНИЙ КУРС — 8,00 гривень.

На мій погляд, Нацбанк продовжить утримувати курс гривні до американського долара на цьому рівні, доки не відбудеться остаточної стабілізації в банківському секторі й платіжному балансі.

РЕГІОНАЛЬНИЙ МОНІТОРИНГ

► ЛЬВІВСЬКА ОБЛАСТЬ

Кутя нині «золота»...

Якщо перед постом на Львівщині зросли ціни на м'ясо, то у грудні напередодні Нового року на продовольчих ринках області зафіксовано подорожчання молока аж на 3,8 відсотка. Зрештою зросли ціни на всю молочну продукцію, а разом на олію, яйця і цукор. Ще місяць тому економіні господарі могли виторгувати капусту за 2 гривні за кілограм, а тепер ледь вдається домовитися за три. Бурак і моркву не знайти дешевше, ніж за 4 гривні.

Однак заощадливий господар поїде на гуртовий ринок «Шувар» і придбає все значно дешевше. Тут ціни найдемократичніші на всю Галичину, завдяки тому, що працюють напряму з великими операторами. Вдень заїжджає до 160 машин для торгівлі й до 3 тисяч автомобілів покупців. Незважаючи на передріздвяне подорожчання, лимони коштують від 8 до 11 гривень, а мандарини — від 10 до 12. Навіть свіжі баклажани можна придбати за 8—10.

І все ж такі відвідини магазинів та базарів львів'ян засмучують, адже традиційна кутя вийде в півтора рази дорожчою, ніж було торік. Якщо взяти магазинну крупу (2,50 гривні), мак (2 склянки по 5 гривень), горіхи (2 склянки по 4), мед (1 склянка за 15 гривень), родзинки (200 грамів — 6 гривень), то скромна кутя затягне — 37,5 гривні. Однак, якщо врахувати, що кожна добра господиня обов'язково скористається послугами селянок, тобто візьме крупу в них, а ще стягнеться з останнього і додасть до куті цедру лимона, кураги або цукатів, то ціна дотягне до 50. Тож цього року кутя на святковому столі буде мало не золотою.

Ірина ЄГОРОВА.

► ЖИТОМИРСЬКА ОБЛАСТЬ

Вартість продуктів дедалі більше залежить від зарплати

У листопаді індекс споживчих цін на товари та послуги на Житомирщині до рівня грудня минулого року становив 110,9 відсотка. Це менше, ніж загалом по Україні (111,3 відсотка), що легко пояснити: за розмірами зарплат область у «хвості» таблиці, що гальмує темпи зростання цін.

У листопаді можна наїстися вдосталь картоплі: кілограм її коштував у середньому майже на 38 відсотків дешевше, як наприкінці минулого року. Індекс цін щодо овочів теж був сприятливий для покупців — 81,2 відсотка до торішнього рівня, а по яйцях — 84,7 відсотка.

А от хліб від початку року подорожчав на 6,4 відсотка, м'ясо й м'ясопродукти — на 7,2, молоко — на 5, олія та жири — на 8,5 відсотка. Вершкове масло підскочило в ціні з початку року майже на 25 відсотків, риба й рибопродукти — на 16 з половиною, олія — на 10,4 відсотка. А цукор став дорожчий аж на 80,3 відсотка.

Олексій КАВУН.

► ЧЕРНІГІВСЬКА ОБЛАСТЬ

Сир за тиждень подорожчав на 10 гривень

На ринку протягом останнього місяця ціни на продукти харчування та безалкогольні напої зросли на 2,2 відсотка.

Досить різко (аж на 17,2 відсотка) подорожчав цукор, на 15 відсотків — майонез, на 10 — чай, кава; також на 7,8—13,4 відсотка зросли ціни на яйця, фрукти, молоко, на 1,0—4,7 — на олію, кондитерські вироби з цукру, овочі.

Хоча літр молока ще можна купити за 5—6 гривень, продукти з нього істотно подорожчали. Місцевий молокозавод продає масло по 50—52 гривні (до цього було 42 гривні). Так само підскочили у вартості на 9—10 гривень тверді сири. На 20 копійок за тиждень зросла ціна яєць.

Сосиски, варені ковбаси можна купити, починаючи з ціни 20 гривень за кілограм, курячі стегенця на «Хитрому ринку» — за 13—16 гривень.

Овочі: кілограм буряку — 3 гривні, моркви — 5—6, капуста — 3,5, картоплі — 2—3 гривні. Яблука з Польщі — від 4,5 гривні, мандарини з Грузії — від 8 гривень за кілограм.

Протягом року ціни на продукти харчування в області зросли на 10 відсотків, на ліки — на 23 відсотки, паливо та мастила — на 53 відсотки.

Сергій ПАВЛЕНКО.

► КІРОВОГРАДСЬКА ОБЛАСТЬ

На базарі — не солодко.

Але сало — смачнуче

Кілограм сала можна придбати за 25 гривень. Товсте, з потужним м'ясним прошарком, але, як стверджують знавці цього делікатусу, не для звичайного споживання — твердувате. А от з почеревини — з часничком чи цибулькою шмат такого, та ще й облатого солонкою — в самий раз, але вже по 30. Свинина — 40—50 гривень. Яловичина й телятина — дешевші: від 26 до 45. Ще на святковий холодець можна придбати за зовсім доступною ціною (10 гривень за кг) свинячу голову.

Не по сезону доступними залишаються базарні ціни на молоко та молочні продукти. Один літр цього поживного продукту — 4,5—5 гривень, у магазині — 5,3—5,5; вершки — 15—20 гривень за літрову банку.

Лимони тримаються на рівні 12—15 гривень за кг, яблучний діапазон — від 3 до 7, цибуля — 3,5—4 гривні. Такі необхідні для традиційного українського борщу буряки, капуста — по 3,5—4 гривні, морква — по 5.

За крупі треба викласти від 1,9—2,2 (перлова, пшенична, ячмінна) до 5 гривень (гречана). Стабільно тримається ціна на борошно вищого ґатунку: середня — 2,5 гривні за кг. Тож ще невідомо, що дешевше — випікати вдома чи придбавати в магазині хліб «Златопільський» (0,78 кг), «Український новий» (0,43 кг) за 2,7 гривні, «Житній» (0,72 кг) за 3.

Яйця курячі, що подорожчали раніше, так і продовжують триматися на цьому рівні. Ціна за десяток «заводських» на базарі — 6,5—7,5 гривні, за домашні — до 10.

Але на базарі не солодко. Знайти цукор можна не скрізь. Хоч активні його шукачі й зустрічаються біля базарних прилавків досить часто. Дешевше його можна надбати за 7,7—8 гривень за кг.

Петро МЕЛЬНИК.

Національний банк України, продовжуючи серію «Народні промисли та ремесла України», вводить в обіг пам'ятні монети «Стельмах» номіналами 10 і 5 гривень, присвячені ремеслу деревообробки, *повідомляє прес-служба НБУ*

Генеральна прокуратура України звернулася до Міністерства юстиції США з проханням провести ДНК-експертизу знайденого черепа журналіста Георгія Гонгадзе, *повідомив Генпрокурор Олександр МЕДВЕДЬКО*

КРИМІНАЛ

► МИКОЛАЇВСЬКА ОБЛАСТЬ

Замахнулися навіть на атомну

У Миколаївській області співробітники СБУ та МВС затримали злочинців, що робили гроші на розрізанні й здаванні на металобрухт ліній електропередач і резервного трубопроводу Південноукраїнської атомної електростанції. Злочинну групу, котра діяла під дахом АЕС, очолила посадова особа. Використовуючи службові повноваження, організатор демонтажу залучив до різання резервного трубопроводу, призначеного для подачі води на АЕС та у місто Південноукраїнськ, частину персоналу станції, а для перевезення вкраденого металу — транспорт підприємства.

Як повідомляє прес-група СБУ в Миколаївській області, усього демонтовано майже тону обладнання станції. Правопорушників упіймали на гарячому.

Ще одну групу «металістів» співробітники СБУ затримали в селі Бузькому Арбузинського району під час демонтажу опори лінії електропередач. Зловмисники встигли зрізати майже 250 метрів алюмінієвих проводів повітряної лінії електропередач «Ісакча». У викрадачів вилучено спеціально обладнаний вантажний автомобіль і всі необхідні пристосування.

Галина ПОРФИР'ЄВА.

► КІРОВОГРАДСЬКА ОБЛАСТЬ

«Робінгуди» обдурили більше двохсот бізнесменів

Протягом кількох років група шахраїв укладала договори з представниками підприємств різних регіонів України на поставку продукції (паливно-мастильні та будівельні матеріали, зернові, харчові продукти, комп'ютерна та побутова техніка тощо). Товар отримували, оформляли офіційний пакет документів про подальшу реалізацію підконтрольним підприємствам. При цьому ніяких розрахунків не проводили, а продукцію перевозили в інші складські приміщення. Далі товар продавався за значно нижчими цінами іншим підприємствам. Отримана готівка розподілялась між учасниками угруповання. Ошукано понад 200 суб'єктів господарської діяльності. Таким шляхом було «зароблено» понад 50 мільйонів гривень.

Найцікавіше, що організував та очолював злочинну групу голова обласної громадської організації з... боротьби з корупцією. Користуючись зв'язками у правоохоронних органах, він навіть певним чином впливав на розслідування кримінальних справ, що порушувалися відносно членів його злочинної групи.

Петро МЕЛЬНИК.

► ДНІПРОПЕТРОВСЬК

Висновок експертів — підпал

Пожежу в залі гральних автоматів «Метро-Джекпот» у Дніпропетровську, де у травні цього року загинуло дев'ятеро людей і одинадцятьо з опіками потрапили до лікарні, спричинив підпал. Такого висновку, за словами прокурора області Михайла Косюти, дійшли експерти. Розслідування триває, але робота ускладнюється тим, що частина підозрюваних перебуває за межами України.

Тетяна КОЛЯДИНСЬКА.

У Новий рік без пропаганди шкідливих звичок та з більшою відпусткою

Уже стало традицією з 1 січня вводити в дію низку нових нормативних актів та змін чи доповнень до законів. Не є винятком і 2010 рік. Так, з 1 січня ми вже не побачимо в друкованих засобах масової інформації (крім спеціалізованих видань) реклами тютюнових виробів та алкогольних напоїв, знаків для товарів і послуг, інших об'єктів права інтелектуальної власності, під якими випускаються тютюнові вироби чи алкогольні напої. Почнуть діяти з нового року й зміни щодо реєстрації скутерів і мопедів. А для любителів полювання сюрприз вийде не дуже приємним, адже почне діяти стаття Закону «Про мисливське господарство та полювання», відповідно до якої користування мисливськими угіддями є платним.

Для багатодітних сімей новий рік навпаки підготував більш ніж приємні нововведення. З 1 січня набере чинності Закон «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України з питань соціального захисту багатодітних сімей». Він передбачає пільги для багатодітних сімей та дітей із багатодітних сімей. Зокрема, для сімей — це 50-відсоткові знижки в оплаті користування житлом, комунальними послугами, вартості палива, абонплати за користування телефоном (в межах норм), а також позачергове встановлення квартирних телефонів. Діти з багатодітних сімей отримають такі пільги: безоплатне одержання ліків за рецептами лікаря, щорічне медичне обстеження і диспансеризація та компенсація витрат на зубопротезування, безоплатний проїзд усіма видами міського пасажирського транспорту (крім таксі), автомобільним транспортом загального користування в сільській місцевості, а також залізничним і водним транспортом приміського сполучення та автобусами приміських і міжміських маршрутів, у тому числі внутрішньорайонних, внутрішньо- та міжобласних незалежно від відстані та місця проживання; безоплатне одержання послуг з оздоровлення та відпочинку відповідно до Закону України «Про оздоровлення та відпочинок дітей». Крім цього, забезпечуються пільгові умови вступу до державних та комунальних професійно-технічних, вищих навчальних закладів для дітей із багатодітних сімей, у складі яких є п'ятеро й більше дітей. Також діти з багатодітних сімей, у складі яких є п'ятеро й більше дітей, та особи віком від 18 до 23 років із таких сімей звільнятимуться від плати за навчання у вищих навчальних закладах державної та комунальної форми власності всіх рівнів акредитації за умови, що певний освітньо-кваліфікаційний рівень вони здобувають уперше. Передбачено

також збільшення тривалості додаткової відпустки з 7 до 10 календарних днів для жінок, які мають двоє і більше дітей віком до 15 років або дитину-інваліда, або яка всиновила дитину, одинокій матері, батьку, котрий виховує дитину без матері (в тому числі й у разі тривалого перебування матері в лікарні), а також особі, яка взяла дитину під опіку. Якщо зараз за наявності декількох підстав для надання цієї відпустки її загальна тривалість не може перевищувати 14 календарних днів, то з нового року це вже буде 17 календарних днів.

Набирають чинності й зміни до Житлового кодексу, в результаті чого перелік осіб, які мають право на позачергове одержання жилих приміщень, доповниться сім'ями, в яких п'ять і більше дітей, та в разі народження у однієї жінки одночасно трьох і більше дітей. А стаття 9 Житлового кодексу, яка визначає житлові права громадян, доповниться, крім права громадян на одержання у безстрокове користування у встановленому порядку жилого приміщення в будинках державного чи гро-

мадського житлового фонду, можливістю на заміну правом на одержання за їх бажанням грошової компенсації за належне їм для отримання жиле приміщення для категорій громадян, визначених законом. Порядок та розмір надання громадянам грошової компенсації за належні їм для отримання жили приміщення буде визначено урядом.

Крім цього, відповідно до Закону України «Про державну допомогу сім'ям з дітьми» з 1 січня передбачено, що допомога на догляд дитини до досягнення нею трирічного віку має надаватися у розмірі, що дорівнює різниці між 100 відсотками прожиткового мінімуму, встановленого для працездатних осіб (869 грн.), та середньомісячним сукупним доходом сім'ї в розрахунку на одну особу за попередні шість місяців.

У Законі «Про пенсії за особливі заслуги перед Україною» перелік осіб, які мають

право на цю пенсію, доповниться матерями, котрі народили п'ятеро й більше дітей та виховали їх до шестирічного віку (враховуються й усиновлені діти).

Почнуть діяти й зміни до ст. 7 Закону «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» щодо посилення соціального захисту осіб,

які в неповнолітньому віці були призвані чи добровільно вступили до лав Радянської Армії і Військово-Морського Флоту під час військових призовів 1941—1945 років і стали інвалідами внаслідок загального захворювання або захворювання, отриманого під час проходження військової служби чи служби в органах внутрішніх справ, державної безпеки, інших військових формуваннях».

А відповідно до Постанови Кабміну №1130 від 5.10.2009 р. з 1 січня 2010 р. учителям, вихователям загальноосвітніх навчальних закладів, викладачам і майстрам виробничого навчання професійно-технічних навчальних закладів та вищих навчальних закладів І—ІІ рівня акредитації державної та комунальної форми власності, керівникам та заступникам керівників зазначених закладів, посади яких віднесені до посад педагогічних працівників, устанавлюється надбавка в розмірі 20 відсотків від посадового окладу (ставки заробітної плати).

Також почнуть діяти зміни до Кодексу адміністративного судочинства України. Так, копія судового рішення надсилатиметься рекомендованим листом із повідомленням про вручення. А якщо постановою буде проголошено за відсутності особи, яка бере участь у справі, то строк подання заяви про апеляційне оскарження обчислюватиметься з дня отримання нею копії постанови.

Вносяться зміни до Декрету Кабінету Міністрів України «Про державне мито». Розмір мита за видачу свідоцтва про право на спадщину становитиме 2 неоподатковувані мінімуми доходів громадян. А за реєстрацію випуску цінних паперів, крім облігацій державних і місцевих позик, — 0,1 відсотка номінальної вартості випуску цінних паперів, але не більше п'ятикратного розміру мінімальної заробітної плати, встановленої на 1 січня поточного року; а за реєстрацію деривативів — 50 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Крім цього, відповідно до Закону «Про встановлення прожиткового мінімуму та мінімальної заробітної плати» з 1 січня 2010 року прожитковий мінімум на одну особу в розрахунку на місяць визначено в розмірі 825 гривень та для тих, хто належить до основних соціальних і демографічних груп населення; для дітей віком до 6 років — 755 гривень; віком від 6 до 18 років — 901 гривня; працездатних осіб — 869 гривень; осіб, які втратили працездатність, — 695 гривень. Розмір мінімальної заробітної плати: з 1 січня 2010 року — 869 гривень, з 1 квітня — 884 гривні, з 1 липня — 888 гривень, з 1 жовтня — 907 гривень, з 1 грудня — 922 гривні.

Наталя ГЕЛЕТКО.

Мал. Василя ФЛЬОРКА.

які в неповнолітньому віці були призвані чи добровільно вступили до лав Радянської Армії і Військово-Морського Флоту під час військових призовів 1941—1945 років. Тепер один із підпунктів цієї статті, яка визначає коло осіб, котрі мають право на отримання статусу інваліда війни, звучатиме так: «осіб, які брали безпосередню участь у бойових діях під час Великої Вітчизняної війни та війни з Японією,

Станіслав Ніколаєнко: Вчинимо сімнадцятого, як у сімнадцятому!

ПОЛІТИЧНА РЕКЛАМА

17 січня наступного року — вибори Президента України. Йдеться не просто про зміну першого обличчя, а про майбутній курс країни. Куди піде Україна — олігархічно-ліберальним шляхом, яким тупцює вже 19 рік, чи змінить це безумство на новий курс — побудову соціально-орієнтованої справедливої держави?

Ситуація — подібна тій, яка була восени 1917 року. Повний параліч влади й розгнужданість багатіїв. Над усім цим і розмірковує Станіслав Ніколаєнко (**на знімку**), голова Ради партії «Справедливість», доктор педагогічних наук, академік Російської академії освіти, довірена особа кандидата в Президенти України Петра Симоненка.

Українське болото — як вибратися?

Не буду знову переповідати про наше життя. Про біди, негаразди нині не говорить лише лінивий. Особливо люблять просторікувати «про гірку народну долю» ті, хто довів країну до краху. Поставлю лише одне запитання: чому за 18 років незалежності країна ледве досягла 68% від економічного стану 1990 року? І це при тому, що стартові позиції в нас були чи не найкращі серед інших республік СРСР. Лише запасів залізної руди, марганцю, титану, сірки, урану, газу, нафти було розвідано на 7,5 трильйона доларів, що співмірне з річним валовим продуктом США чи Євросоюзу.

Питається, в чий це все руках нині й що то за реформи здійснювалися в Україні, що то за поводири були, в результаті діяльності яких країна опустилася із десятки найрозвиненіших до 87 місця за економічними показниками та індексом людського розвитку (ІЛР). Стає очевидним, що причина того, що ми втрапили в оце болото, — в хибному курсі, в політиці доганяючого розвитку, дикого жорсткого лібералізму, нав'язаного нам ззовні. Грамотний, освічений народ «розвели», як лохів, до влади прийшли ті, хто, здається, шойно зняли із себе спортивні костюми та одягли супермодні «Бріоні». А що робити нині чесному фахівцю, вченому чи лікарю, селянину чи військовому? Не кажу вже про пенсіонера чи студента.

Як зараз чую запитання одного інженера з Кривого Рогу: чому в їхньому місті підприємства гірничорудного комплексу виробляють продукції на 65 мільярдів гривень на рік, їх приватні власники отримують 18 мільярдів гривень прибутку, а місто бідує, в лікарнях немає ліків, кожен десятий хворіє на туберкульоз, кожен сотий — на СНІД. Як може бути, що нині Дніпропетровська область стала дотаційною, а промислова Луганщина — найбільшою в Україні?

Чи знають Президент, уряд, чи так звана синьо-біла опозиція, що доля зарплати у вартості тонни сталі сягає ледве 5%! Селянство вже знесилось протестувати проти грабіжницьких цін, молити в уряді дотації в 300 євро на гектар, як у Європі, й не можуть отримувати навіть обіцяних 100 гривень! Ми маємо особливо трагічну картину в Україні,

коли працююча людина є бідною! Вчитель чи лікар, що працює навіть на дві ставки, не може прокормити свою сім'ю.

Тож країні потрібен, образно кажучи, такий кінь, така сила, яка б витягла державного воза з олігархічного болота. Кінь цей, до речі, не повинен бути кульгавим, а має бути здоровим на голову й усі чотири ноги.

Вибір без вибору?

Дискусія щодо виходу з кризи ведеться на всіх телеканалах. Люди втомлено слухають і зневірено кажуть — усі однакові, всі обіцяють те саме, всі брешуть, а віз і нині там. Але чи це справді так? Давайте ж уважно придивимось до цієї дискусії, до змісту програм кандидатів. Правда, що в переважній більшості вони подібні, при цьому багато чого переписано із програм лівих партій.

Об'єктивний аналіз, на мій погляд, свідчить, що єдина програма, яка вирізняється своїми конструктивністю і реалізмом — це програма кандидата в Президенти від Блоку лівих і лівоцентристських сил Петра Симоненка. Вона поєднує в собі антикризові елементи планової економіки з досвідом європейських лівих, китайських комуністів. Тільки в цій програмі йдеться про націоналізацію природних монополій, базових галузей, контроль за енергоресурсами, підтримку через ці механізми дрібного й середнього підприємництва, перекладання податкового тягаря з людини праці на олігархічний бізнес. Пропонується приборкати банківську мафію, створити систему державних інвестиційних банків. Це дасть можливість реалізувати економіку знань, опираючись на нано-, біо- та інформаційні технології.

Тільки в програмі Петра Симоненка говориться про реальний механізм підвищення зарплати, доведення її частки в собівартості продукції до 60%, зміну пенсійного законодавства, вихід на пенсію всіх працюючих за одним законом. І прибиральниця, і президент, і депутат, і селянин повинні отримувати пенсію за одним законом. Про це не говорять усі інші кандидати.

Програма нашого кандидата в Президенти України пропонує наведення порядку, серйозні зміни політичного ладу держави, Конституції, подо-

лання корупції, безладу й двовладдя як у центрі, так і на місцях, перехід до парламентської держави. Закони про трудовий і народний контроль допоможуть почути голос профспілок та громадськості.

У програмі кандидата від Блоку лівих та лівоцентристів є конструктивний план порятунку української освіти й науки, інноваційного розвитку, подолання морально-духовної кризи, справжньої турботи про учня, студента, вчителя.

Чи є ми ворогами бізнесу?

Вдаються до всяких хитрощів, обману, оббріхування сучасних лівих. Серед найрозповсюджених — теза про те, що Блок лівих і лівоцентристських сил після приходу до влади забере все в людей, їхню власність, особливо в дрібного й середнього бізнесу. Користуючись тим, що більшість людей програми самі не читають, то ця теза є найпоширенішою. При цьому ЗМІ мовчать, що всі учасники Лівого блоку, в тому числі й комуністи, визнають приватну власність, рівність усіх форм власності. Навпаки, реформуючи енергетичну галузь, ліві сили забезпечать зниження енергетичної складової у собівартості продукції, що дасть змогу підприємцям підвищувати зарплату й оновлювати виробничу базу. Адже не секрет, що собівартість кіловата електроенергії, генерованої на гідро- чи атомній електростанції, сягає 6—9 копійок, а для виробників продається в десятки разів дорожче. Ми ведемо мову про скасування податку на додану вартість, розумну промислову, кредитну, податкову політику. Державні інвестиційні банки: аграрний, промисловий, будівельний — зможуть під 3—5% річних інвестувати вітчизняних товаровиробників. Програма Блоку передбачає податкові канікули для підприємництва, перегляд орендної плати й т. ін.

Нині частина дрібного й середнього підприємництва у структурі вітчизняного ВВП сягає не більше 10/15%, у той час як у Європі, де при владі ліві та лівоцентристи, ця цифра становить 60% і більше. Тож підприємці мусять серйозно задуматись над своїм майбутнім і сміливо підтримати нових українських лівих.

Хоч тінь і не камінь

Сучасна ідеологія може бути визначна, як ідеологія доганяючого розвитку, ідеологія дикого індустріального капіталізму XIX—XX сторіччя. При цьому вона має характерну особливість, бо будується на жорсткій критиці минулого, маховій антирадянщині, оббріхуванні всього святого, що було в нашій історії.

На жаль, багато наших людей, особливо молодих, піддаються цій пропаганді. Намагання кинути тінь на все, вимазати брудом усю історію взаємозв'язків із Росією, очорнити все, що було в Союзі РСР, нахабно спекулювати на об'єктивних труднощах і суб'єктивних помилках минулого — є основою ідеологічної політики сучасних націонал-лібералів.

При цьому, здається, ігнорується все позитивне в нашій

історії — високі соціальні гарантії, незнання радянськими людьми такого явища, як безробіття, висока наука та якісна освіта й медицина — все це просто замовчується. Натомість на поверхню ретельно витягуються факти з минулого країни — голод 32—33 років, репресії, трагічні події Великої Вітчизняної війни, особливо ті, що пов'язані із Західною Україною.

Скажу чесно — нам усе це болить не менше, ніж цим горе-критикам. Вина за все це чомусь перекладається на сучасних лівих, ототожнюються дії сталінської верхівки з діяльністю нинішньої КПУ та інших лівих партій. Неупередженому читачу зрозуміло, що не може бути прямої вини українців Симоненка, Ніколаєнка, Толочка, Олійника чи іншого за діяння і помилки грузинів Джугашвілі чи Берії. Як і не може відповідати за дії президента Саакашвілі будь-який громадянин сучасної Грузії. Так само не повинен російський народ звинувачуватись за справи своїх керманичів у всьому — від політики Петра I до радянської доби.

Штучність усіх цих звинувачень очевидна, але не всі її бачать. Моя сім'я також настраждалася від голодомору в 1933 році. Дід Сильвестр Ніколаєнко помер у тому трагічному році. В рідній Богданівці на Кіровоградщині на горі в сусідів до сих пір стоїть металевий хрест, де поховані односельчани. Ця трагедія для всіх нас і всього народу. Головне нині — засудити ці явища й не допустити їх у майбутньому.

Голодомор — це не свято, дикий танець, топтання по кістках померлих, не можна намагатися самовозвеличуватися на людському горі, закриваючи очі на голод і злидні в сучасній Україні. Хочеться запитати — а хто відповість за те, що щогодини в Україні вмирає 85, а народжується 58 людей? Точно так само можна звинувачувати нині Папу Римського за злочини середньовічної інквізиції.

Більшість інтелігенції, науковців розуміють абсурдність цього й мовчать. При цьому замовчується, що чесну й об'єктивну оцінку всім цим подіям, сталінським репресіям було дано саме на XX з'їзді КПРС у 1956 році. Були зроблені висновки, покарані винуватці. Нам не потрібно посягати голову попелом. Наш блок зробить усе від нас залежне, щоб трагічні події XX століття ніколи не повторилися, бо багато наших рідних постраждало від репресій у цей час.

Але ми пам'ятаємо, що період 60—80 років минулого століття були часом розквіту Радянської України. Не випадково нещодавно той же Ющенко у Львові на книжковому ярмарку визнав, що за часів Радянської влади книг українською мовою друкувалось у 5 разів більше, ніж тепер. Будувались театри, стадіони, клуби, лікарні, музеї, школи, дитсадки, вузи.

Ми чітко заявляємо, що створення Блоку лівих і лівоцентристів — це початок зародження нової європейської лівої демократичної сили. Ми — українські ліві! Ми — нащадки славних лицарів: козаків, героїв Великої Вітчизняної війни. Ми ніколи не будемо засуджувати й боротися з дітьми, онуками й правнуками

тих, хто був на іншому боці фронтів. Ми — єдиний народ, ми не ділимо Україну на Схід і Захід.

Але ми ніколи не погодимося визнати зрадників і фашистських посіпак героями України. І саме так вчиняють із колабораціоністами, до речі, й у Франції, Італії, Греції. Ніхто в Німеччині не наважується Гітлера назвати героєм. У нас, на жаль, його дрібних посіпак возводять у ранг героїв.

Нині в людини найманої праці, робітника й селянина, вчителя і лікаря, пенсіонера й студента зі Львова чи Харкова, Криму чи Тернополя ворог один — це олігархічний режим, принцип якого — «розділяй і владарюй», успішно застосовується в Україні.

Ми за чесну оцінку всієї минувшини, за те, щоб усі засвоїли справедливі й гіркі уроки, за те, щоб країна, її молодь жили гордіми за своїх працелюбних батьків і дідів, які зламали хребет фашизму, підняли до зірок першого супутника, побудували справедливую країну суцільної грамотності.

Твій голос не пропаде!

Спілкуючись із сотнями, тисячами громадян під час виборчих перегонів по всій неозорій Україні, весь час чую запитання — а чи не пропаде мій голос, коли я проголосую за кандидата від Блоку лівих, Симоненка, ось він не пройде в Президенти. На Сході бояться бандерівців, на Заході — москалів, цим примушують голосувати за «своїх» олігархів. Людей штучно залякують, обдурюють.

Згадую, які були округлі очі в учителки, ветерана праці із Сіверськодонецька, яка прочитала в газеті, що «Свободу» Тягнибока фінансують «Регіони». Ніяк заслужена людина не могла втямити, що її навмисне залякують загрозою націонал-фашизму, щоб вона проголосувала лише за «свого» кандидата від «Регіонів».

У народу України сьогодні один спільний ворог — це ненаситна, жадібна вітчизняна олігархія, її політичні оракули — БЮТ, «НУ—НС», «Регіони», «Фронт змін» та інші дрібніші ліберальні сили. Ось чому, дорогої читачу, слід сміливо голосувати за кандидата від лівих і лівоцентристів. Твій голос не пропаде! Це буде міцна цеглинка в підмурок великої будівлі Правди й Справедливості, що неминуче виросте на українських просторах. Нам потрібно всім йти на вибори 17 січня, вести з собою рідних і близьких, щоб наш голос ніхто не вкрав, не опустив підло за нас бюлетень. Оновленням лівим слід діяти рішуче й сміливо, так, як діяли наші діди в буремному сімнадцятому. Тож закликаю: діємо сімнадцятого січня, як у сімнадцятому році — є нині, як кажуть, на часі.

Наш кандидат має всі шанси вийти до другого туру. Погляньте, скільки з правого боку товчється рівнозначних кандидатів з однаково величезними грошима. Вони розтягують свій електорат на шматки. Ліві нині, в Україні, як ніколи, єдині, і в цьому наша сила, яка буде переплавлена й використана на благо кожної людини, всього українського народу!

Станіслав НІКОЛАЄНКО,
голова Ради партії
«Справедливість».

ВІСТІ
З ЧЕРКАЩИНИЕнергозбереження
для європейців

Юрківське, Синицьке, Собківське та інші лісництва Уманського держлісгоспу експортують дрова з граба та ясени у європейські країни.

За словами директора лісового господарства Івана Назаревича, торгувати з голландськими, німецькими та словацькими партнерами вигідно. Адже ціна 1,43 кубометра колотої деревини коштує на західно-європейському ринку 64 євро, а в Україні — 130 гривень.

Контракт щодо постачання українських дров завбачливі європейці підписали з уманчанами ще влітку. І тепер обігривають свої будинки енергозберігаючим, екологічно чистим і порівняно недорогим паливом.

Новосілля

у дитсадках

У Черкаському районі відновлено роботу 23-го за рахунком дитячого дошкільного закладу, який був закритий під час кризи 1990-х років.

Дитсадки тепер працюють у всіх сільських населених пунктах. Вони повністю укомплектовані педагогічними кадрами. Немає проблем із підвезенням дітей — ефективно працює програма «Шкільний автобус».

Здорожчала
вартість проїзду

Автоперевізники міських маршруток зробили пасажиром обласного центру зовсім не новорічний сюрприз. Вартість проїзду у мікроавтобусах зросла у грудні з 1,50 до 1,75 гривні.

За міськими зросла ціна на квитки й на міжміських маршрутах. За рішенням облдержадміністрації вартість одного пасажирокілометра підвищилася з 15 до 22 копійок.

За повідомленням начальника відділу транспорту та зв'язку Головного управління економіки ОДА Євгена Кімлика, на цей непопулярний крок довелося піти на вимогу автоперевізників — попередні тарифи на перевезення пасажирів давно вже були збитковими.

Премію
отримають
двоє авторів

Конкурсна комісія з присудження обласної літературної премії імені Василя Симоненка «Берег надії» підбила підсумки творчого змагання на здобуття премії у 2009 році.

Як повідомив голова комісії, професор Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького Володимир Полішук, лауреатами Симоненківської премії визначено черкаську поетесу Валентину Кузьменко-Волошину за збірку віршів «Квітка любові» та поета з Луганщини Миколу Тютюнника за історичний роман у віршах «Маруся Богуславка».

Лідія ТИТАРЕНКО.

Хто має совість — почує дітей війни

Про життя в селі в 1943—1945 роках пригадує донька репресованого колгоспника

Закінчувався 1943 рік. Фронт відкотився за Дніпро й пішов далі. На визволених територіях поверталися до мирного життя. Яким воно було? Правду про це не писали ні тоді, ні кілька десятиліть по війні. Про каторжну роботу солдатських вдів, про страждання їхніх дітей не заведено було говорити вголос. Газети славили фронтовиків, а вдови залишались на другому плані. Про те, як перенесла післявоєнне лихоліття вдовина сім'я, пригадує колишня жителька села Мельники Чорнобаївського району Марія Федорівна Кулик (Дрига).

Замість хати побачили згарище

— У 1933-му померла з голоду моя сестричка. У 1938-му — репресували ні в чому не винного батька, великого трударя, — починає важкі спомини Марія Федорівна. — Під час окупації я жила з мамою, бабусею і братом у своєму селі. Коли німці відступали, ми переховувалися на болоті, а коли повернулися додому — побачили чорне згарище...

На нашому дворі залишилася тільки обвуглена піч. Хата, повітка, клуня згоріли. Бабуся голосила й питала Бога: «Де ми будемо зимувати?» Мама не плакала. Вона почала робити курінь, як інші односельці. На зиму треба було копати землянку.

Землянка була глибоченька, сама я з неї не могла вилізти, підставляла стільчик, а туди скакала. Копала мама. Де в неї тільки сили бралися — одному Господу відомо. З осені 1942-го й до осені 1943-го (коли німці вигнали нас із хати), ненька ходила, як привид: голодна, схудла, аж чорна. Та все ж вона була сильною. Горі її не зломало, а зробило ще міцнішою. Вона мало говорила, не жалілася, а стиснувши зуби, робила все сама.

На городі відкопали скриню з добром, мотузками витягли її з ями й занесли в землянку. Поставили дерев'яне ліжко полуторне, те, що батько сам колись зробив. Землянка вийшла немала. Мама бачила, що нам доведеться довго тут жити, то й викопала велику яму. Все наше село згоріло, й ліс на будівництво давали тільки фронтовикам, а вдовам — як прийдеться, в останню чергу.

Ми гуртом розібрали піч, що не згоріла, і мама з тої цегли зробила в землянці трохи меншу. Бабуся там спала — вона маленька, худенька була.

Мама печі й людям робила. Вдень печі клала, а ввечері шукала, чим вкрити нашу землянку. Знайшла біля зруйнованої школи два обгорілі вікна, двері та бетонні східці. За півтора місяці ми були в землянці. Піч мокра, курила так, що не видно було за крок, але згодом вона висохла, й ми її побілили.

Могли судити за крадені «ліки»

Восени 1943 року мій десятилітній брат Альоша пішов до школи. Мені було 8 років, та до школи я не пішла. Ми ділили на двох одну куфайчину й старезні ваянки. Вчилися в старій, довгій і низькій хаті, де ще за царя була волость. Брат походив у школу до весни, та йому весь час хотілося їсти, й Альоша попросився у колгосп пасти телят.

Ще під час визволення села до нас прибилося маленьке поросятко, свинка. Ми назвали її Маша. За зиму вона підросла. Вдень Маша бігала по двору, а вночі спала з нами в землянці. Весною 1944 року ми викопали для поросяти невелику землянку й на город уже її не випускали. До осені Маша виросла така велика, що брат сідав верхи, й вона спокійно везла, а я бігла за ними по воду.

Мама й брат ходили на роботу в колгосп, бабуся доглядала город, а я їй допомагала. Та лихо не забарилося, мама захворіла на малярію. Її так трусило, що ми скидали на неї весь одяг, тримали за руки, а пропасниця не відпускала. Раніше мама купувала ліки в однієї жінки, що при німцях працювала в аптеці, але грошей цього разу не було. Надвечір їй стало гірше, і вона погукала мене: «Маню, біжи до медсестри, плач і проси ліки, бо я помру». Я побігла городами, спотикалася, падала, плакала. Та жінка мене впізнала і про все здогадалася, бо я нічого не могла сказати, тільки плакала. Я дуже боялася, щоб не померла матуся. Жінка дала мені ліки, й від них мамі на ранок стало краще.

Коли піддужчала, знову почала ходити в колгосп на роботу. Їй загадали мочити коноплі в копанці. Цілими днями стояла в крижаній воді й знову захворіла. В неї визнали порок серця. Часто непритомніла, і ми завжди тримали при собі нашатир.

Лікар сказав, що треба пити натщесерце воду із цукром. А цукру в нас не було і грошей на нього теж. Ненька приносила з роботи за пахухою цукровий буряк і ним лікувалася. Люди, які працювали в колгоспі, мусили тоді йти додому однією, визначеною бригадиром, дорогою. Там їх зупиняли та перевіряли. Якщо хтось ішов іншою дорогою, то приходили трусити додому. Коли знаходили, судили за картоплину, качан кукурудзи, буряк, навіть за кілька колосків жита.

Я була голодна
й крадькома їла зерно

Старих і малих примушували тоді збирати колоски на полі після косарки й косарів. Косили жінки, бо їхні чоловіки загинули на війні. А ті фронтовики, що повернулися, були в начальстві. Вони або з торбів витрушували, або їздили по степу верхи на коні. Не раз я чула, як жінки гукали: «Тікайте, ховайтеся — об'їждчик їде!»

Ми з бабусею ходили збирати колоски далеко, за п'ять кілометрів від села. Я була дуже голодна, розминала колоски й крадькома їла зерно. Хотілося взяти додому хоч жменьку. Та бабуся наказала не брати, бо об'їждчик побачить.

Я бачила, як жінки косили траву для худоби, щоб м'ясо для фронту вирости-

ти. Як ходили за плугом і підганяли волів. Як самі в борони впрягалися і гіркими сльозами поле поливали. Колгосп урожай картоплі кагатував на полі, а зерно — в комори. Людям на трудодень давали по сто грамів не пшениці, не жита, а якоїсь потерті. Не виробили мінімум трудоднів — давали ще менше. За гроші й мови не було.

Наша свинка привела поросятко. Вони були зовсім маленькі. Надворі якраз стали морози. Їжі для Маші було мало, тому мама скоро поросятко роздала людям — за буряк, за гарбуз, хто що давав, щоб Машу до весни прогодувати. В нас город малий, більше сіноків, і на землі сіль виступала, тому родив він мало.

У 1945 році повернулася з Німеччини моя старша сестра Галя — замучена й худі, бо перехворіла на тиф. А наша двоюрідна сестра, з якою Галю забрали в німецьку каторгу, там і померла.

Сільрада ходила тоді по дворах і робила перепис, хто що тримає, щоб податки платили. Є корова — майже все молоко здавай у молочарню, бо не дадуть пасти. Як свиню заколеш, то не смали, а здери шкуру і здай державі. Чи держиш курей, чи ні, а яйця здавай, хоч бери та купуй.

А ще кожну сім'ю змушували за гроші купувати облігації, для відбудови держави. Селяни недоїдали, відривали від дітей харчі, щоб продати дешицю на базарі й заплатити за ті облігації.

У нашому селі вдів, або, як їх звали, солдаток, було 240 душ. Вони бачили, що ті, хто повернувся з війни, відвертаються від них, не допомагають, а їхні чоловіки з могили уже не встануть. Тільки діти додавали їм сил усе стерпіти, вижити після війни. Вони вирощували хліб і віддавали його для фронту, для Перемоги. Хто мені скаже, чи зміг би голодний солдат побороти ворога без підтримки натруджених жіночих рук?..

Благати
не будемо

Пізно, дуже пізно згадала держава про солдатських удів і виділила їм якісь пільги. Тільки залишилося їх, змучених непосильною працею, одиниці. А більшість, так і не відчувши подяки й пошани, відійшли на той світ.

Тепер багато говорять про нас, дітей війни. Як, мовляв, їм допомогти, які пільги надати, щоб і бюджет не постраждав, і сильні світу цього не збідніли. Гірко й боляче на душі, коли чуєш ті розмови. Ми, вдовині діти, виросли без батьків. Змалку разом із матерями тяжко трудилися, перенесли голод 1947—1948 років. Не могли вчитися. Розійшлися по колгоспах та заводах, піднімали післявоєнне господарство. Тепер нам за 65 років. За мізерні пенсії ми не можемо навіть купити ліки від хвороб, здобутих у голодному й холодному дитинстві. Учасники, інваліди війни мають підтримку держави давно. Вони виростили й вивели у люди своїх нащадків. А діти війни, батьки яких склали голови на фронтах, не можуть дочекатися навіть малої державної допомоги. Що ж, благи не будемо. Як не просили за себе наші матері. Хто має совість — той почує голос дітей війни.

Микола ЩЕРБИНА,
Лідія ТИТАРЕНКО.

Черкаська область.

На знімку: вдови села Мельники у післявоєнний час (знімок із родинного архіву Марії Кулик).

Переламати долю

Кожна людина приходить у цей світ для щастя, але не кожному його дарує доля. Одного вона пестить, а іншому посилає випробування. Так сталося, що родині Мірошниченків із м. Комсомольська, що на Полтавщині, доля приготувала складний іспит.

Олег і Юля побрались у 1996 році. Вони були щасливі: кохали одне одного і чекали на дитину. Цього ж року, 9 вересня, народився син. Його назвали на честь дідуся Валерієм. Усе, здавалося, було добре. Молода сім'я жила окремо від своїх батьків, самостійно піклувалися про дитину і, за відсутністю досвіду та певних знань щодо розвитку новонародженого, не помічала, що дитина відстає у розвитку. Це помітила Тамара Василівна, бабуся Валерика, коли внукові вже виповнилося п'ять місяців, і вдарила на сполох. Вона переконливо стала говорити про це своїм дітям та дільничному педіатрові. На це лікарка відповіла: «Не морочте голову. Що ви хочете? Дитина народилася недоношеною».

Коли хлопчикові виповнилося майже вісім місяців, його обстежив обласний педіатр і поставив діагноз: «ДЦП». Повідомлення про страшну хворобу маленького сина прозвучало для молодих батьків як приголомшливий вирок. Вони не знали, що робити далі, і вирішили обстежити Валерика в обласній дитячій лікарні. Діагноз підтвердили. Треба діяти, — вирішили для себе батьки і почали лікувати свого хлопчика.

Спочатку це було лікування в Полтавському обласному реабілітаційному центрі — двічі на рік протягом двох тижнів. Потім стали прислухатись до порад і рекомендацій не лише лікарів, а й просто знайомих, родичів. Де тільки не були і що тільки не робили! За порадою родичів повезли Валерика на лікування до реабілітаційного центру міста Кривий Ріг. Спеціалісти закладу визначили, що дитина не безнадійна, і взялися за лікування. Молода мати змушена була жити з сином два роки в чужому місті. Батько залишався в Комсомольську — треба ж було комусь заробляти гроші для утримання сім'ї.

По першій порі Юля жила з дитиною в родичів, а потім довелося наймати квартиру. У Криворізькому реабілітаційному центрі Валерик пройшов шість курсів гіпсування, кожен із яких тривав місяць. Переносив хлопчик це лікування тяжко. Нелегко було і його мамі: сама з хворою дитиною в чужому місті, без чоловіка. До того ж постійно не вистачало коштів і зовсім не залишалося часу для себе.

Валерик потребує особливої уваги, забирає багато фізичних і психічних сил матері. Мрії про щасливе подружжя не життя зникли, як марево. Гнітючий, тяжкий настрій не полишав Юлю, почалися прояви депресивного стану. Порадившись з Олегом, вони з сином повертаються додому. Знайомі радять їм провести Валерикові курс нетрадиційної медицини у Харцизьку. Лікування амінокислотами за методикою московського професора Хохлова виявилось ефективним. Якщо після лікування в Кривому Розі Валерик почав стояти на ногах, то після лікування в Харцизьку він почав ходити — шоправда, при сторонній підтримці. Крім цього це лікування позитивно вплинуло на розумовий розвиток хлопчика.

Звісно, на цьому не зупинились. Перепробували всі методи лікування, про які дізнавались. Валерик пройшов три курси голковколуювання в Одесі. Для зняття спазти м'язів його возили до Тули, де робили насічки голкою. Також хлопчик лікувався в Євпаторії. Зрозуміло, що для безкінечного лікування потрібні були чималі кошти. А де їх брати? Грошей, які заробляв Олег, катастрофічно не вистачало. Допомогали його батьки — Валерій Дмитрович і Тамара Василівна. Зараз Валерик живе з ними. Вже п'ять років його батьки не живуть разом. Хоча мама бере його до себе на вихідний, але для дитини цього недостатньо, він дуже скуцає за материнською турботою, ласкою, любов'ю. Нині Тамара Василівна на пенсії за віком і живе повністю життям та проблемами онука, доглядає за ним та турбується про нього. Бо Валерик навіть не може самостійно рухатися у візку — працює в нього лише права рука, та й то не надто.

Шкільну програму хлопчик опановує вдома з 8 років. Цьогоріч він вивчає програму 5-го класу.

Завдяки реалізації міської програми «Реабілітація дітей-інвалідів м. Комсомольська»,

яку ініціював міський голова Сергій Супрун, Валерій уже півтора року проходить соціальну реабілітацію в міському центрі соціальної реабілітації дітей-інвалідів департаменту праці та соціального захисту населення виконкому Кременчуцької міської ради Полтавської області. Фінансування програми відбувається за рахунок коштів міського благодійного фонду «Соціальний захист та розвиток», основним наповнювачем якого є ВАТ «Полтавський гірничо-збагачувальний комбінат». Базове підприємство міста очолює генеральний директор ВАТ Віктор Лотоус. Завдяки конструктивній співпраці міського голови Сергія Супруна та керівника комбінату Віктора Лотоуса кошти з благодійного фонду використовуються для вирішення найбільш актуальних проблем громади міста. Реалізацію заходів, передбачених програмою, доручено громадській організації «Центр муніципального розвитку» в особі її керівника Любові Хиль.

Відвідування центру докорінно змінило життя Валерія. За його словами, лише тут він відчув життя по-справжньому. В нього з'явилися друзі і, звісно ж, спілкування з ними. А ще

він навчився самостійно приймати їжу та рухатися з допомогою ходунів. Саме тут у нього з'явилося бажання читати літературу, при цьому — поезію. У центрі він свій, такий, як усі... Атмосфера добра і любові, яка тут паує, сприяє формуванню в дітей-інвалідів умінь і навичок самообслуговування, відкриває можливості до адаптації в соціумі, націлює на сприйняття краси і радості навколишнього світу.

У центрі Валерія вчать рухатися на візку, купувати продукти харчування, готувати самостійно прості страви, грати в боулінг та ін., а головне — вчать боротися з випробуваннями долі, вселяють віру і надію на майбутнє.

Нещодавно я спілкувалася з Валерієм, і ось що він мені сказав: «Дорогі дорослі, пам'ятайте, що нам дуже потрібна ваша підтримка і допомога. Знайте, нам не потрібна ваша жалість, а потрібні лише любов, ваші дії і ставлення до нас як до повноцінних. Я дуже співчуюю всім тим, у кого така ж хвороба, як у мене. Я вдячний організаторам програми й усім, хто дбає про нас. Сподіваюся, що ця програма триватиме багато років».

Міська програма «Реабілітація дітей-інвалідів м. Комсомольська» діє з початку 2008 року. Її затверджено сесією Комсомольської міської ради. До цього часу допомогу на лікування дітей-інвалідів батькам надавало ВАТ «Полтавський ГЗК». Але це були поодинокі випадки, і допомога надавалась батькам, які працювали на підприємстві чи особисто зверталися по допомогу до генерального директора комбінату. А згідно з програмою, до центру Кременчука впродовж 2008 року, щоденно, у дві зміни (перша зміна — діти віком до 6 років, друга — діти віком від 6 до 18 років), транспортувалося на реабілі-

тацію 20 дітей. Цього року — 26 дітей щодня.

Кременчуцький центр соціальної реабілітації дітей-інвалідів створено у 2002 році. Цей заклад — єдиний у Полтавській області, який здійснює соціальну реабілітацію дітей з проблемами фізичного та розумового розвитку. Тут не лише відновлюють фізичне здоров'я, а й допомагають становленню особистісного та соціального статусу кожного вихованця. Мета діяльності центру і, зокрема, міської програми «Реабілітація дітей-інвалідів м. Комсомольська» — дати можливість дітям з фізичними та інтелектуальними вадами перебороти труднощі розвитку, засвоїти побутові та соціальні навички, розвинути свої

здібності, повністю або частково інтегруватися в життя суспільства; дати можливість батькам реально усвідомити сутність проблеми дітей, допомогти оволодіти методикою індивідуального навчання дитини; також допомогти батькам бути більш активними учасниками виконання індивідуального сімейного плану, навчити їх працювати з дитиною вдома, довести, що діти-інваліди можуть подолати або зменшити свої вади, що вони можуть жити і навчатися в колективі ровесників.

У Центрі створено і функціонують такі структурні підрозділи: відділення соціальної реабілітації дітей-інвалідів, психологічної реабілітації, педагогічної реабілітації, професійної орієнтації, медичного супроводу, методичний відділ, відділ обслуговування центру, служба соціального патронату.

Для реабілітаційних заходів у центрі працюють кабінети педіатра, невролога та ортопеда, масажу, психологічної допомоги, логопедичної корекції, сенсорної інтеграції, а також куточок фізичної реабілітації. Нинішнього року завершено будівництво нових приміщень центру, де розмістилися образотворча студія, комп'ютерний клас, фізпроцедурний кабінет, зала лікувальної фізкультури з різноманітними тренажерами, басейн з гідромасажем. Вихованці центру постійно беруть активну участь у громадському житті, зокрема, вони є учасниками численних виставок образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва, художніх творів, боулінг-турнірів тощо.

Керує Центром реабілітації дітей-інвалідів жінка великої душі, неординарна особистість, високопрофесійний педагог від Бога, ентузіаст, людина вищого ґатунку, безмежно закохана у свою справу, талановитий керівник Надія Колесник. Такі добрі душею люди, як Надія Геннадіївна, зустрічаються рідко, і велику радість мають ті, хто живе і працює поруч з нею.

Під час спілкування з Валерієм Мірошниченком я дізналася, що незабаром бабуся Тамара Василівна повезе його в Трускавець на шостий курс відновного лікування за методикою Козявкіна. Ця поїздка відбудеться завдяки допомозі міського голови Сергія Супруна. На посаді міського голови Сергій Андрійович перебуває з 2007 року. З 1994 року він займав посаду першого заступника міського голови. Добре знає людей, живе їхніми проблемами і, маючи добре серце, завжди готовий прийти на допомогу кожному.

На прощання Валерій прочитав мені свій улюблений вірш Л. Чарської «Янгол біля ліжка дитини», який глибоко запав мені в душу:

*Ніч. Тиша.
Біля кімат
Тихо лампада сяє,
Світлий і радісний хтось
Спокій дитячий охороняє...*

Таїсія ЛИМАНСЬКА,
кореспондент газети «Громадська думка».
Комсомольськ,
Полтавська область.

► ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ

Діти для дітей

Напередодні новорічно-різдвяних свят в Хмельницькій дитячій школі мистецтв проводять традиційну культурно-мистецьку акцію «Діти для дітей». Вихованці цього закладу проводять благодійні виступи для своїх однолітків, дітей-сиріт та позбавлених батьківського піклування. Акція проходить за сприяння міського голови і за підтримки управління культури і туризму та управління освіти міської ради. Цього разу вона розпочалася театралізованою виставою «Святий Миколаю, прихди до нас з раю», яку для учнів молодших класів однієї зі шкіл виконали вихованці театрального відділення. У ролі святого Миколая виступив режисер-постановник вистави лауреат міської премії ім. Б. Хмельницького, обласної премії ім. Костя Широцького, заступник директора з виховної роботи Дитячої школи мистецтв Анастолій Титов.

Ірина КОЗАК.

ОГОЛОШЕННЯ

Постановою господарського суду Миколаївської області (54009, м. Миколаїв, вул. Адміральська, 22-а) від 22 грудня 2009 року у справі № 5/360/09 Товариство з обмеженою відповідальністю «МІДАС» (юридична адреса: 54001, м. Миколаїв, вул. Спаська, 10; ЄДРПОУ 31822102) визнано банкрутом та відкрита ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Тимофееву Л. Б. (ліц. АВ № 158278 від 16.10.06 р., адреса: 54017, м. Миколаїв, а/с 179).

Претензії кредиторів приймаються протягом одного місяця з дня публікації оголошення.

Постановою господарського суду Миколаївської області (54009, м. Миколаїв, вул. Адміральська, 22-а) від 22 грудня 2009 року у справі № 5/358/09 Приватне підприємство «СУЧАСНЕ БУДІВНИЦТВО» (юридична адреса: 55001, Миколаївська область, м. Южноукраїнськ, комунальна зона № 15; ЄДРПОУ 31948824) визнано банкрутом та відкрита ліквідаційна процедура.

Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Тимофееву Л. Б. (ліц. АВ № 158278 від 16.10.06 р., адреса: 54017, м. Миколаїв, а/с 179).

Претензії кредиторів приймаються протягом одного місяця з дня публікації оголошення.

Постановою господарського суду Миколаївської області (54009, м. Миколаїв, вул. Адміральська, 22-а) від 22 грудня 2009 року у справі № 5/359/09 Приватне підприємство «БАНГ-СТРОЙ» (юридична адреса: 55000, Миколаївська область, м. Южноукраїнськ, комунальна зона № 15; ЄДРПОУ 32841917) визнано банкрутом та відкрита ліквідаційна процедура.

Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Тимофееву Л. Б. (ліц. АВ № 158278 від 16.10.06 р., адреса: 54017, м. Миколаїв, а/с 179).

Претензії кредиторів приймаються протягом одного місяця з дня публікації оголошення.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Відповідно до п. 2 ст. 2 Закону України «Про обрання на посаду та звільнення з посади професійного судді Верховною Радою України» повідомляю про підготовку матеріалів щодо обрання Шлай Ангеліни Вікторівни безстроково суддею Дніпропетровського окружного адміністративного суду.

У центрі вчать боротися з випробуваннями долі, вселяють віру і надію на майбутнє

Тут час сповільнив крок

ГЛИБИНКА

Якщо шукати куточок краю, де час не лише сповільнив крок, а й, здається, крокує у зворотному напрямку, можна потрапити у село Сенчиці Зарічненського району. До райцентру від тихого поліського села майже тридцять кілометрів, зате до кордону з Білоруссю — рукою подати.

Колись багатолюдні населені пункти Дубиці, Прикладники та Сенчиці, що належать до Сенчицької сільради, рік за роком стають дедалі більш осиротілими. Втім, нещодавно у місцевої громади таки з'явилася надія на відродження їхньої малої батьківщини, на те, що колись вона знову усміхатиметься щебетливими дитячими голосами, а час тут знову рвучко поверне у майбутнє. Пов'язані ці сподівання із дорогою, яка прямує із села Прикладники у напрямку до Зарічного.

У принципі таких занедбаних шосейок у сільській глибинці області є чимало. Однак тут ситуація особлива, адже дорога простягається від кордону з Білоруссю, а відтак є візиткою України. Підсилює ж негативне враження стан шляхів по інший бік державної межі, які навіть порівнювати з нашими не варто. Зрештою, справа не тільки в іміджі.

— Пункт пропуску «Прикладники», що розміщений в однойменному селі, — каже Сенчицький сільський голова Анатолій ЗАУЛОЧНИЙ (на знімку), — нині має статус міждержавного. Планується, що після капітального ремонту дороги, тобто створення належних умов для руху автотранспорту, цей статус

має змінитися на міжнародний. А це — абсолютно новий рівень. По-перше, матимемо додаткові робочі місця. Адже там буде розміщено чимало об'єктів різного призначення, зокрема страхова компанія. По-друге, сільський бюджет наповнюватимуть додаткові кошти від розташування цих установ. Мова про земельний податок, орендну плату тощо. Матиме місцева громада й чимало інших переваг. Зокрема, поліпшиться транспортне сполучення. Пожвавиться життя на кордоні — пожвавиться воно й у наших селах.

Коли кілька місяців тому проблему з дорогою таки вдалося зрушити з місця і тут з'явилась техніка та робітники (на знімку), тамтешні люди не могли натішитися. Нині, за словами заступника директора з виробництва ВАТ «Шляхи Полісся» Григорія Чепурного (це підприємство виграло тендер на право проводити капітальний ремонт першої ділянки (7,3 км) дороги «КПП «Прикладники» — Зарічне — Дубровиця»), там уже зроблено чималий обсяг робіт. Зокрема, проведено очищення узбіч від насаджень, підготовлено шлях до розширення, частину дороги покрито щебенем і заасфальтовано та ін. Для того, щоб працювати оперативніше, у селі Морочне облашто-

вано асфальтобетонний завод. Втім, гальмують наразі дорожні роботи проблеми з фінансуванням. Та і підрядники, і місцева влада й громада сподіваються, що негаразди є тимчасовими.

При цьому сільський голова Анатолій Заулочний, котрий очолює тамтешню громаду ось уже двадцять три роки поспіль, віднедавна плекає й ще одну надію на відродження дорогого серцю поліського краю. Пов'язана вона з перспективою утворення на цих землях природного заказника державного значення.

— У нас є неймовірно мальовничі місця, незаймані болота, озера. Окрасою краю є і дві річки — Прип'ять та Стохід, — каже він. — До речі, науковці свого часу визначили, що саме у нашому краї чи не найчистіша річкова вода в Україні. Та й землі, як для Полісся, маємо родючі. Боляче, що цей благодатний куточок починає безлюдніти. У 1987 році у трьох селах нашої сільради мешкало 1400 чоловік, тепер — 500... Через брак роботи, значну віддаленість населених пунктів, інші негаразди багато людей просто повиїжджали. Був період,

коли навіть добратися до райцентру звідси було неймовірно складно. Впродовж двадцяти років у нас не збудовано жодної хати. Те, що у Прикладниках, відколи розпочався капітальний ремонт дороги, вже скуплено всі пустки, ще раз доводить, що сподівання на відродження у зв'язку з майбутнім новим статусом пункту пропуску на кордоні не є марними. Якщо ж буде й заказник створено, з'явиться ще до сотні робочих місць для наших людей. Відповідно, реальним стане питання розвитку сільського туризму. Без нормальної дороги про останнє, звісно, марно говорити.

Тим часом сільська влада і громада й так не сидять склавши руки. Зокрема, хоч як стужно з фінансами у місцевій скарбниці, докладають всіх зусиль, щоб зберегти соціальну сферу, щоб відповідні заклади були охайні та доглянуті. Розширюється й торговельна мережа. У кожному з сіл люди тепер мають де придбати необхідні їм речі та продукти. Тоді як ще десять років тому там не було жодного магазину, і доводилося ходити за продуктами навіть до сусідньої Білорусі. З місцевих жителів ніхто не мав можливості зайнятися підприємництвом, а зі сторонніх ніхто не хотів їхати працювати у віддалені села.

Справді, значущою подією стало у тихому поліському куточку нещодавнє відкриття нового храму. Зведений він у Сенчицях зусиллями місцевих людей та за сприяння сільської ради. Тож тепер вони більше не ходять до церкви аж до Морочного, що за десять кілометрів. Радісний передзвін у храмових куполах вселяє віру, що всі сподівання тамтешньої громади таки здійсняться, що доля обов'язково буде прихильною до добрих, працьовитих і терплячих поліщуків.

Світлана ТУБІНА,
Олександра ЮРКОВА.
Рівненська область.
Фото Світлани ТУБІНОЇ.

Прибули спостерігачі ОБСЄ

Аби обговорити перебіг підготовки до виборів у області, особливості та перспективи, голова Чернівецької обласної державної адміністрації Володимир Куліш зустрівся зі спостерігачами місії ОБСЄ, які перебуватимуть в області протягом усього періоду виборів.

Очільник виконавчої влади краю наголосив на важливості діяльності міжнародних спостерігачів на виборах Президента України і відзначив провідну роль цієї організації в спостереженні за виборами. Представники Організації з безпеки і співробітництва в Європі наглядатимуть за дотриманням закону у проведенні виборів та достовірністю результатів. Ближче до виборів до області прибудуть короткострокові спостерігачі ОБСЄ, які працюватимуть у день виборів та спостерігатимуть безпосередньо за процесом.

Принада для туристів

Міжнародний туристичний маршрут «Спільна культурна спадщина: Україна—Румунія» презентували у Чернівцях. Розроблено маршрут у рамках проекту «Популяризація спільної культурної спадщини між спільнотами в транскордонному регіоні Чернівці—Сучава», який впроваджує Чернівецька міська рада у партнерстві з міськими радами міст Сучава та Кимпулунг Молдовенеск Румунії.

Міжнародний туристичний маршрут «Спільна культурна спадщина: Україна—Румунія» складається з двох компонентів: «Буковина в культурному розмаїтті» та «Дорогами буковинських народних ремесел». Перший напрямок об'єднує Народний дім Чернівців і заклад з такою ж назвою з румунської Сучави як центри культурної діяльності національних товариств, унікальні архітектурні та культурні пам'ятки, осередки фольклору, де туристам будуть представлені традиційні обряди та

ВІСТІ З БУКОВИНИ

дійства поліетнічної Буковини. Другий напрямок презентує народне мистецтво України та Румунії — включно з музеями, майстернями народних митців, де туристи зможуть не лише спостерігати, як творяться народні шедеври, а й спробувати зробити їх своїми руками. Під час розробки маршруту сформовано банк даних його учасників: садіб зеленого туризму, туристичних об'єктів, фольклорних колективів, садіб народних майстрів.

У планах — продовжити маршрут до Хотина та Кам'янець-Подільського. У презентації Міжнародного туристичного маршруту «Спільна культурна спадщина: Україна—Румунія» взяли участь Генеральний консул Румунії у Чернівцях Татіана Попа, представники міських рад, туристичних агенцій, готелів Чернівецької області та Сучавського повіту.

Створили національний природний парк

Указом Президента України Віктора Ющенка створено Національний природний парк «Черемоський» на території Путильського району Чернівецької області. До нього включено 7117,5 гектара земель, у тому числі 4699 гектарів Державного «Путильського лісгосподарського підприємства», 857 гектарів земель Карпатського державного спеціалізованого лісгоспу АПК, які надаються національному природному парку у постійне користування, а також 1561,5 гектара земель Карпатського державного спеціалізованого лісгоспу АПК, що включаються до складу національного природного парку без вилучення у зазначеного лісгоспу.

Створення адміністрації нового національного парку покладено на Кабінет Міністрів, який має у тримісячний строк затвердити у встановленому порядку Положення про національний природний парк «Черемоський», передбачити у проекті дер-

жбюджету на 2010 рік необхідні кошти для забезпечення його функціонування, у 2010—2011 роках вирішити питання щодо вилучення та надання у постійне користування національному природному парку «Черемоський» 5556 гектарів земель, а у 2010—2012 роках — розробити та затвердити Проект організації території національного природного парку «Черемоський», охорони, відтворення та рекреаційного використання його природних комплексів і об'єктів.

На території парку під державною опікою перебуватимуть 44 види рідкісних рослин, понад 120 видів хребетних та п'ять тисяч безхребетних тварин.

Ревнивець поранив співмешканку і застрелився

На території чернівецького підприємства, що на вул. М. Тореза, 46-річний чоловік через ревності двома пострілами поранив свою колишню співмешканку, а сам застрелився.

До міліції надійшло повідомлення про те, що невідомі стріляють з пневматичної зброї. На місці події слідчо-оперативна група Садгірського райвідділу встановила: підозрюваний 1963 р. н. у коридорі адміністративного корпусу вдарив рукояткою пістолета по голові чоловіка, який на той момент перебував на підприємстві у виробничих справах. Озброєний чоловік увійшов до кабінету своєї колишньої 37-річної співмешканки та двічі вистрелив у неї з незареєстрованого пістолета травматичної дії калібру 9 мм, а потім поцілив собі у скроню. Стрілець помер на місці, а потерпілу з проникаючим пораненням черевної порожнини госпіталізували до лікарні швидкої медичної допомоги.

Сергій СУЛИМА.

Чернівецька область.

Температура замерзання

ПРОБЛЕМА

Цьогорічна зима для Молодківської загальноосвітньої школи 1—3 ступенів Надвірнянського району — чи не найбільше випробування за останні роки її існування. Температурний режим у трьох приміщеннях, які займає навчальний заклад, тримається на волосині. Ця «волосина» — старі печі, серед яких є збудовані ще за часів Польщі. Щодня вдосвіта, о 4-й ранку, вісім прибиральниць заступають на вахту: розпалюють вугіллям грубки, щоб прогріти класи до приходу дітей. Тієї вранішньої дози тепла має вистачити до вечора, бо дітей у Молодкові понад 400 і вчаться вони у дві зміни.

Ясно, що до кінця дня від вранішнього тепла мало що залишається, особливо в дерев'яному корпусі школи, який збудовано ще 1936 року. Тому в першу зміну ходять вчитися молодшокласники, а старші діти мужньо висиджують другу зміну. Село давно ставить питання про будівництво нової школи, навіть стоїть на ній в черзі, але наразі — це ще далека перспектива. А найближча, з якою може зіткнутися школа не сьогодні-завтра, — падіння температури до такого рівня, коли висидіти на уроках буде неможливо. Власне, уже тепер через холоднечу тут скорочують тривалість уроків. Добре, що наближаються зимові канікули. Але до них ще потрібно протриматися. А морози тиснуть. Ще недавно термометри вранці показували мінус 26. І, схоже, це ще не межа.

Євробатарей є, тепла немає

Для Молодківської школи з її допотопною системою опалення зима — завжди серйозне випробування. Але цього-річ ситуація ускладнилася тим, що у школі, розраховуючи на запуск нинішнього року газової котельні, поспішили демонтувати котел та сталіні регістри, які хоч і не надто гріли, та все-таки підсобляли печам. Стару систему опалення замінили на сучасні євробатарей, підключені до нової котельні. Громада села не могла натішитися, коли торік її мікропроект «Енергозберігаючі заходи в селі Молодкові», який передбачав реконструкцію системи опалення у школі, став переможцем у рамках проекту ПРООН «Місцевий розвиток, орієнтований на громаду». Недарма, виходить, деякі вчителі жертвували своїми літніми канікулами, щоб той проект довести до пуття — як слід його обґрунтувати та оформити. Знову-таки — зі свого боку громада широко внесла свою грошову частку в реалізацію проекту, як того вимагали умови його співфінансування. І на тобі! Надворі зима, нові євробатарей встановлено, а котельня, від якої вони мали б гріти, й досі не готова до запуску. Усе теплове забезпечення знову зависло на плечах старих пічок, яким давно красне місце у шкільному музеї старожитностей.

На кону — авторитет влади

Така ситуація — постійний головний біль для директора

школи Юрія Дричака та ніж у серце для сільського голови Василя Кисляка. Вона загрожує під корінь підрізати в очах громади авторитет не лише сільської, а й загалом усієї влади. Люди й так уже називають сільського голову брехуном. Адже коли збирав по селу гроші на проект, а потім закликав їх вийти на будівництво котельні, то обіцяв від імені влади, що їхні діти цієї зими на решті не хукатимуть у класах на руки. «А що ж тепер? Де те тепло?» — штрикають вони в очі пану Василю, хоч де тільки його зустрінуть. Бо ж треба на когось свою злість вилити, а він — найближче.

Громада Молодкова на диво ініціативна. Своєю частку на реалізацію мікропроекту з реконструкції шкільної системи опалення — 25 тисяч гривень — збрала. Шкільний дах, який торік став протікати, за свої кошти перекрила. Сайдингом зі своєї кишені стіни шкільного приміщення, щоб мало пристойний вигляд, оббила. Знову-таки господарським способом фундамент і стіни котельні вивела, щоб допомогти державі швидше її збудувати. І де ж та обіцяна котельня? Будівля стоїть, котли завезли. Роботи до запуску

залишилося — кіт наплакав. А ніхто об'єкт той до пуття не доводить. Скоро прийдуть представники ЄС перевіряти, як у школі реалізовано проект з енергозбереження, що «поліпшить температурний режим у всіх класних кімнатах», як записано в його обґрунтуванні. Ото мали б нагрітися!

Селяни гудуть, як розлучені бджоли, бо почуваються обдуреними. Кругом одні брехуни, плюються вони. Уже й не знають, куди звертатися, кого просити, до кого волати. Влітку приїздив у село заступник голови обласної ради. Поспівчував, покивав головою, та й слід за ним прохолов. А дітям тут холодно.

тво 195 тисяч гривень. Ми їх освоїли. Силами громади виконано робіт на 40 тисяч, що підтверджено підписом сільського голови під відповідним кошторисом. Більше грошей на будівництво ніхто не виділяв і воно припинилося. Наразі ми кажемо: «Дайте нам ще 100 тисяч — і ми готові завершити цей об'єкт. Тобто замість 520 тисяч у цінах 2006 року, — підкреслює керівник, — запускаємо котельню за 335 тисяч гривень. Але й тих 100 тисяч ні обласна, ні районна влада не можуть відшукати. Як на те пішло, ми готові працювати в борг, якщо влада дасть нам гарантії, що з нами згодом розрахуються. Такі обіцянки наразі прозвучали. Тож, якщо погода дозволить, запустимо котельню ще до Нового року. Уже маємо домовленості з газовиками про запуск, а з електриками про перенесення лінії електропередач. А якщо погода не сприятиме, то введемо котельню в дію десь 10—15 січня, — запевнив Михайло Миколайович.

Показовий нюанс

Село Молодків уже три роки як газифіковано. І єдині об'єкти, які газифікація обминула, — це державні установи: школа, будинок культури і шкільна бібліотека, що перебувають на другому поверсі будинку для вчителів. У школі хоч пічки тліють. А в будинку культури температура така, що і в кожусі не зігрієшся. Працівниця клубу розповіла, що котельня їхня давно розвалилася. Батарей під вікнами відіграють декоративну роль. А про те, коли цей заклад опалювався, уже й не згадає. Рятуються працівники електроплитками. Якби не вони — замерзли б. «Надворі тепліше, ніж у приміщенні, — скаржиться жінка. — Холоднеча — самі відчуваєте. Але без роботи страшно залишитися, ото й терпимо».

Терплять і діти, і вчителі, бо їм теж нема куди подітися. Від тих переживань за здоров'я дітей не має спокою директор школи Юрій Дричак. А від сорому за владу, яку він представляє, не знає, якою дорогою йти селом, Василь Кисляк. Щоправда, знову, каже, пише якийсь проект. Може, як змусити владу виконати свої обіцянки?

Дарина НАЗАРЧУК.

Івано-Франківськ.

P.S. Редакція «Голосу України» триматиме це питання під контролем і про пуск шкільної котельні обов'язково сповістить наших читачів.

На знімку: сільський голова Василь Кисляк: за цим вікном стоять котли, а тепла немає.

Фото автора.

КОМЕНТАР

Володимир СТЕБНИЦЬКИЙ, начальник головного управління регіонального розвитку та будівництва Івано-Франківської облдержадміністрації:

— Результатом наших переговорів з підрядником стало таке. Підрядник погодився запустити тепло до школи до Нового року, у крайньому разі — до початку наступної шкільної чверті. Ми домовилися, що він працюватиме в борг, а тим часом обласна, районна і сільська ради шукатимуть гроші, щоб розрахуватися за виконані роботи. Отож можете передати учням, учителям і всій громаді, що котельню після канікул запустять.

РЕГІОНИ

► КІРОВОГРАДЩИНА

Тарифи зрівняють... методом збільшення

Виконавчий комітет Кіровоградської міської ради підвищив тариф на опалення для абонентів комунального підприємства «Теплоенергетик» на 1,8 відсотка — з розрахунку вже не 6,71, а 6,83 гривні за квадратний метр житлоплощі.

На ще одному теплопостачальному підприємстві Кіровограда, яке повернуло в комунальну власність міста у вересні, — «Теплоелектроцентралі» тариф поки що залишається на колишньому рівні — 6,6 гривні за кв. м загальної опалюваної площі.

За словами заступника директора департаменту економіки і фінансів — начальника управління економіки міськради Олени Осауленко, рішення виконкому щодо абонентів «Теплоенергетика» набере чинності з початку 2010 року. На той час тариф на опалення для абонентів «Теплоелектроцентралі» теж переглянуть. Тож незабаром в Кіровограді діятиме єдиний тариф на опалення для всього населення.

Водночас Олена Осауленко підкреслила, що собівартість опалювання помешкань приблизно вдвічі більша (від 10 до 13 гривень за квадратний метр, залежно від потужності котельні) й новий єдиний тариф її покриває не в повному обсязі.

Довідка «Голосу України». Послуги з теплопостачання 246-тисячному населенню Кіровограда надають три підприємства: ДП «Кіровоградтепло», КП «Теплоелектроцентраль» і КП «Теплоенергетик». За даними теплогенеруючих організацій і міськвиконкому, дотація на погашення невідповідності тарифів стає міському бюджету в 1,2 млн. гривень за сезон.

Петро МЕЛЬНИК.

► ЧЕРНІГІВЩИНА

Зароблені кошти — на оплату тепла лікарень

Чернігівський міськвиконком затвердив граничні норми споживання електричної, теплової енергії, газу та води на 2010 рік для установ та організацій, що утримуються за рахунок міського бюджету.

Крім цього, він затвердив частки вартості спожитих енергоносіїв закладами охорони здоров'я, що будуть оплачуватися за рахунок фінансових надходжень до лікарень. Передбачено інформування управління економіки міської ради про фактичне споживання енергоносіїв за попередній місяць та розміри відшкодування спожитих енергоносіїв суб'єктами господарювання, що орендують приміщення чи об'єкти відповідно до цивільних договорів.

Сергій ПАВЛЕНКО.

Терплять і діти, і вчителі, бо їм теж нема куди подітися

Як
Щасливий
став
нещасним

Кажуть, хутір Щасливий (він був біля села Добрятин Млинівського району) отримав свою назву від того, що тут мешкали люди, котрі навіть від великих невдач не засмучувалися і були наділені надзвичайним життєвим оптимізмом. Зрештою, над цим оптимізмом таки взяла гору війна. А 17 грудня 1943 року хутір перетворився на суцільне згарище, і від нього мало що залишилося.

Ось що згадує про це жителька міста Дубна Олександра Лобацька (дівоче прізвище Павлунь):

— Під час війни наша сім'я жила на цьому хуторі, який був розташований недалеко від села Добрятин і тодішньої польської колонії Панська Долина. У 1943 році частина поляків цієї колонії організувала бойку й вела боротьбу проти УПА. Зрештою, заради помсти ця бойвка і спалила наш хутір. Не спалили тільки польських хат (на хуторі жили і поляки), а також хати мого дідуся, бо там не було чоловіків, які могли б служити в УПА. На нашому обійсті перебувала бабуся, дід по матері, дід по батькові. Моя мама боялася жити на хуторі, тому, забравши нас, дітей, перебралася жити в Добрятин. Там ми в людей і жили, а вдень їздили на хутір, щоб виконувати сільськогосподарські роботи, бо мали ще деяку худобу. Взимку цього ж року, якраз на Варвари (17 грудня), моя сестра Катерина з сусідською дівчинкою пішли на хутір до бабусі й вирішили там заночувати. Під вечір на хутір прийшли озброєні поляки (п'ять чи сім чоловік) і привели з собою двох чоловіків-українців, очевидно, вояків УПА. Завівши чоловіків до кімнати, поляки їх тут же розстріляли. Потім по черзі заводили дідусів і теж розстріляли їх. Після цього вони наказали бабусі, щоб та принесла їм сало. Коли вона принесла сало, то вони відвели бабусю до тієї ж кімнати і розстріляли і її. Весь цей час сестра з подружкою сиділи на печі. Закінчивши розстріли, поляки принесли до кімнати солому й підпалили її. Навпроти печі було вікно в садок. Сестра з подружкою вистрибнули в садок, напівроздягнені, босоніж по снігу побігли в село, до якого було три кілометри. Наступного дня наші хлопці (вояки УПА) саньми поїхали на хутір, з пожарища забрали розстріляні та обгорілі трупи, привезли їх у село, щоб полюдськи поховати. Під час цієї акції була перестрілка між поляками й упівцями, але жертв не було. Усе наше обійстя було спалено, а майно розграбовано.

Євген ЦИМБАЛЮК.
Рівненська область.

До 30-річчя введення військ в Афганістан
У мирний час «афганців» померло
у шість разів більше, ніж на війні

Зворушливу історію розповів мені голова Івано-Франківської обласної організації Української спілки ветеранів Афганістану, уповноважений представник Державного комітету України у справах ветеранів в області Юрій Купчій. Коли в обласному центрі цього року завершували будівництво пам'ятника «афганцям» і на ньому вирішили написати всі імена загиблих прикарпатців, одна з мам несподівано попросила вилучити прізвище її сина з того списку. Жінка пояснювала: їй приснився сон, що її син живий. Врешті, прізвище хлопця таки з'явилося на пам'ятнику. Але вражає те, що у материних серцях і досі, хоч пройшло стільки літ, жевріє надія...

— Річ у тім, що хлопців з Афганістану тоді привозили у закритих цинкових трунах, які заборонено було відкривати, — пояснює Юрій Петрович. — Батьки не бачили своїх синів у домовині, а тому й понині, хоч минуло уже багато років, у глибині душі все ще сподіваються на диво: а раптом син з'явиться на рідному порозі. Тим паче що такі прецеденти траплялися. До речі, у Галицькому районі живе жінка, яка має обгрунтовані надії побачити свого сина, який зник безвісти на афганській війні. Їй стало відомо, що на початку 90-х років його бачили на одному з кордонів. Пошуки його тривають. Їх здійснюють досить серйозні організації, зокрема Червоний Півмісяць. Хтозна, може ця мати ще й зустрінеться зі своїм сином, бо в житті все буває.

Сумна статистика

Загалом на афганську війну було відправлено близько 3,5 тис. прикарпатців. Похоронки отримали 84 сім'ї, один солдат зник безвісти. Але не менше вражає й інша статистика: за 20 мирних років в області, за словами пана Юрія, померло понад 500 колишніх «афганців»! Це у шість разів більше, ніж за 10 років війни. Для старості за віком вони ще надто молоді.

— Якщо судити з діагнозів, то здебільшого «афганці» помирають від цирозу печінки та ішемічної хвороби серця, — відверто каже пан Юрій. — Не секрет, що чимало ветеранів Афганістану просто спиваються, у них здають нерви і серце. Фраза «ми вас туди не посилали» влучає в серце з не меншою силою, ніж куля. Нас наче й досі в чомусь звинувачують, дорікають, чому ми пішли на ту війну. Звісно, вибір у людини завжди є. Я знаю, що були випадки, коли солдати відмовлялися служити в Афганістані. Але це одиниці. Молодий юнак, який дав присягу, не мав права її порушити. Інакше чекав трибунал. На жаль, у ті часи ми не були такі поінформовані, як нині, і багато чого не розуміли. Ми були виховані радянською системою і широко вірили, що це й справді був наш міжнародний обов'язок.

«Я всім ветеранам
дав би третю
групу»

Нині держава загладжує свою вину перед «афганцями» всілякими пільгами. Спочатку, згадує пан Юрій, її щедрість не знала меж. Зокрема, підприємства, створені «афганцями», були звільнені від податків. Однак, як часто у нас буває, від цього закону мало виграли самі ветерани Афганістану, у яких не було ні коштів для започаткування власної справи, ні підприємницької жилки для розвитку бізнесу. Натомість деякі спритні ділки скористалися їхнім статусом і нажили чималі статки. Врешті, цю норму закону було скасовано. «Сьогодні наша організація не має жодного свого підприємства, — каже Юрій Петрович. — Серед нас є лише окремі підприємці, але їх небагато».

— Коли нині помирає учасник бойових дій, — пояснює пан Юрій, — сім'я втрачає не лише батька, а й пільги на житлово-комунальні послуги. Зберігаються вони лише за сім'ями інвалідів. Тож, якби моя воля, я усім «афганцям» дав би третю групу інвалідності. Тим паче, що 98 відсотків тих, хто був в Афганістані, раз чи двічі перехворіли жовтухою. Скажімо, у моїй роті цього захворювання уникли лише два бійці.

Як випливало з нашої розмови, здоров'я ветеранів Афганістану підточують, здавалося б, дріб'язкові речі. Скажімо, проїзд у маршрутках. «Часто ми отримуємо скарги на водіїв, які відмовляють «афганцям» у безплатному проїзді під тим приводом, що, мовляв, у маршрутці уже є два пільгові пасажирів. Так це чи ні — ніхто не перевірить. Нерідко буває, що це лише відмовка. А нас це ображає, бо не розуміємо, чому маємо просити те, що начебто гарантує нам держава. На цьому ґрунті виникає чи не найбільше конфліктів, бо в «афганців» нерви і так нікудишні. Вони миттєво спалахують, почи-

наються образи. Масла у вогонь знову-таки підливають фрази типу: «А ви що, за Україну воювали?» Ось вам і передумови для виникнення ішемічної хвороби.

З медичним обслуговуванням теж складно. Правда, Івано-Франківська міська організація УСВА, розповідає її голова Віктор Омелько, домоглася, що нині на базі однієї з поліклінік безплатно проводиться комплексне обстеження здоров'я всіх учасників бойових дій. Усе, що входить у цей комплекс, — аналізи, УЗД — роблять безкоштовно. Але за самі медикаменти доводиться платити. Буває, що лікування коштує і 500 гривень на день. Колишні «афганці» — люди невеликих статків. І тут уже Спілка під-

ставляє своє плече: звертається до влади по матеріальну допомогу, шукає спонсорів.

А ви що,
за Україну
воювали?

— Прикро, що Прикарпаття — єдиний в Україні регіон, де немає шпиталю для ветеранів Другої світової війни, — каже Юрій Петрович. — Нема тут також і реабілітаційного центру для ветеранів, у тім числі й «афганців», як то є в інших областях. Була ідея збудувати такий реабілітаційний центр для ветеранів у Коршеві Коломийського району, але вона не була реалізована. Потім було вирішено спорудити такий центр для учасників бойових дій у селі Татарів, що на території курортної Яремчанської міської ради. Нам навіть виділили земельну ділянку, на якій стояли дві старі порожні будівлі. Почали їх потроху відбудовувати, але забракло коштів. Навіть на охорону того, що вже зробили, грошей не знайшлося. У результаті все там порозкрадали, навіть металопластикові вікна. Тепер ми знайшли інвестора, який погоджується збудувати реабілітаційний центр, але виникли нові проблеми. Треба, щоб на цю землю дала «добро» Татарівська сільська рада. Процес цей ще триває.

З житлом для ветеранів Афганістану, як і скрізь, сутужно. Скажімо, на черзі в Івано-Франківську стоїть понад 200 учасників бойових дій та інвалідів, дві родини загиблих. Соціальне житло в місті практично не зводиться. Тож «афганці» запропонували міськраді такий варіант: дайте нам земельну ділянку, а ми самі знайдемо інвестора, який зведе на ній дев'ятиповерховий будинок. «За це інвестор забрав би два поверхи, а решту віддав нам і того б вистачило», — розмірковують «афганці». Однак і такий варіант завис у повітрі. Бо у місті вільного шматка землі знайти уже важко. Усе продано-перепродано. Тож не один місяць «афганці» чекають відповіді від міськвиконкому, а її так і нема.

— А загалом, — підсумовує нашу розмову голова Тисменицької районної організації УСВА Дмитро Сатур, — закони є, а фінансування під них нема. «Ветерани війни, інваліди завжди фінансуються за залишковим принципом, — підтримує його і Віктор Омелько. — Тож доводиться розраховувати найперше на себе та один на одного».

Добре, що нині «афганці» мають де пом'янути своїх побратимів. Цього року в Івано-Франківську відкрито пам'ятник ветеранам Афганістану. За допомогою в його спорудженні «афганці» влячні керівництву Української спілки ветеранів Афганістану, обласної та міської влади та спонсорам. На пам'ятнику зображено бійця, який і мішечку для куль. Пам'ятник досить символічний. Здається, що «афганці» і досі почуваються мішечку. Косих поглядів, убивчих фраз, людської байдужості й нерозуміння.

Дарина НАЗАРЧУК.
Івано-Франківськ.
На знімку: пам'ятник «афганцям» в Івано-Франківську.
Фото автора
(з архіву «Голосу України»).

Філія ДГУ Агентство з питань банкрутства в Донецькій області та ліквідатор ТОВ "ІНТЕРФІШ", повідомляють про проведення конкурсу з продажу активів. На конкурс виставляються активи ТОВ "ІНТЕРФІШ", які знаходяться за адресою: м. Донецьк, вул. Професорів Богославських, 3, а саме: 1. Сукупність інвентарних об'єктів, початкова ціна продажу - 7 327 686,00грн. без ПДВ, гарантійний внесок - 366 384,30грн. 2. Сукупність інвентарних об'єктів, початкова ціна продажу - 2 269 118,00грн. без ПДВ, гарантійний внесок - 113 455,90грн. 3. Сукупність інвентарних об'єктів, початкова ціна продажу - 4 318 304,00грн. без ПДВ, гарантійний внесок - 215 915,20грн. 3 фіксованими умовами конкурсу та переліком майна можна ознайомитись у організатора конкурсу. Гарантійний внесок у розмірі 5% від початкової ціни реалізуемого майна та реєстраційний збір для реєстрації учасників конкурсу - 17,00 грн. перераховуються на р/р 260077397 в ДОД ВАТ "Райффайзен Банк Аваль" м. Донецька, МФО 335076, ЄДРПУ 26252727, Філії ДГУ Агентство з питань банкрутства в Донецькій області. Для участі у конкурсі необхідно надати письмову заяву та конкурсну пропозицію організатору конкурсу Філії ДГУ Агентство з питань банкрутства в Донецькій області, за адресою: м. Донецьк, пр-т Комсомольський, 8. Строк надання заяв 15 календарних днів з дати публікації в газеті до 13-00год. 13 січня 2010р. включно. Конкурс відбудеться після 15 календарних днів із дня публікації інформації 14 січня 2010р. об 11-00год. в Філії ДГУ Агентство з питань банкрутства в Донецькій області за адресою: м. Донецьк, пр-т Комсомольський, 8. Переможець конкурсу на підставі затвердженого протоколу конкурсу укладає договір купівлі - продажу з ліквідатором ТОВ "ІНТЕРФІШ". Довідки за телефонами: (062) 304-37-21, 304-77-83.

ЗАКРИТЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ГМК-УКРАЇНА» повідомляє про скликання загальних зборів акціонерів на 14 годин 00 хвилин, 05 лютого 2010 р. за адресою: Україна, м. Дніпропетровськ, вул. Білостоцького, буд. 36, офіс 1, з наступним порядком денним:

1. Звіт Правління Товариства за 2008 р., 2009 р.
2. Звіт Спостережної ради Товариства за 2008 р., 2009 р.
3. Затвердження звітів і висновків Ревізійної комісії Товариства за 2008 р., 2009 р.
4. Обрання директора Товариства на 2010 р.
5. Обговорювання фінансово-господарської діяльності Товариства.
6. Розгляд і затвердження бюджету Товариства на 2010 р.
7. Призначення незалежного аудиту Товариства.

Реєстрація акціонерів буде здійснюватись з 13:00 до 13:45 в день та за місцем проведення зборів. Для реєстрації акціонерам при собі необхідно мати паспорт. Представникам окрім паспорта - доручення, оформлене згідно з вимогами чинного законодавства. Ознайомитись з матеріалами та отримати довідкову інформацію з питань наведеного порядку денного акціонери можуть за адресою: м. Дніпропетровськ, вул. Білостоцького, 36, офіс 1, та за тел. 374-49-37.

Господарський суд м. Києва (01030, м. Київ, пул. Б. Хмельницького, 44-Б) визнав банкрутами та відкрив ліквідаційні процедури стосовно: Товариства з обмеженою відповідальністю «Софтпрес» (01021, м. Київ, вул. Грушевського, 28/2, код ЄДРПОУ 22909834, п/р 2600600001001 в АТ «Індексбанк», м. Київ, МФО 300614), постановова № 44/435-6 від 21.12.2009 р.; Товариства з обмеженою відповідальністю «Житомирський граніт» (02081, м. Київ, вул. Здолбунівська, 7-А, код ЄДРПОУ 34183041, п/р 26009002469001 в ВАТ КБ «Надра», м. Київ, МФО 320003), постановова № 44/303-6 від 01.12.2009 р.; Товариства з обмеженою відповідальністю «ТД Трейд-Маш ЛТД» (01015, м. Київ, вул. Цитадельна, 6/8, код ЄДРПОУ 35917632, п/р 26004180121616 в КРФ ВАТ КБ «Хрещатик», м. Київ, МФО 300830), постановова № 44/765-6 від 21.12.2009 р.; Товариства з обмеженою відповідальністю «Укр Сем Трейд» (01015, м. Київ, вул. Цитадельна, 6/8, код ЄДРПОУ 35573794, п/р 26005180120081 в КРФ ВАТ КБ «Хрещатик», м. Київ, МФО 300830), постановова № 44/763-6 від 21.12.2009 р. Ліквідатором по цих справах призначено арбітражного керуючого Капельюшного Ігоря Вікторовича (03037, м. Київ, а/с 53; ліцензія серії АБ № 216783 від 01.03.2005 р.). Претензії кредиторів по справах № 44/763-6 та № 44/765-6 приймаються протягом місяця з дня публікації оголошення за адресою ліквідатора та Господарського суду м. Києва.

Постановою Господарського суду міста Києва (01030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-б) від 25.11.2009 року по справі № 50/728 за заявою ДПП у Солом'янському районі м. Києва визнано боржника ТОВ СП «Трапеція» (03035, м. Київ, вул. Островського, 58, код ЄДРПОУ 35490116) банкрутом, (р/р № 26003014203001), в АТ «Укрінбанк» в м. Києві, МФО 300142. Ліквідатором банкрута призначено ініціюючого кредитора Державну податкову інспекцію у Солом'янському районі м. Києва (03151, м. Київ вул. Смілянська, 6, тел./факс 245-91-92). Заяви кредиторів приймаються протягом тридцяти днів від дня опублікування оголошення.

В оголошення, надрукованому в газеті «Голос України» № 242 (4742) від 19.12.2009 р. про порушення провадження по справі № 8/104 про банкрутство Фермерського господарства «Агро-Лан», датою порушення справи вважати 13 жовтня 2009 року.

Фонд гарантування вкладів фізичних осіб повідомляє:
23 грудня 2009 року внесено наступні зміни до Реєстру учасників (тимчасових учасників) Фонду:
Учасник Фонду Відкрите акціонерне товариство "Банк Професійного Фінансування" (м. Донецьк, реєстраційний номер у Фонді №044 від 02.09.1999р.) змінив назву на **ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "БАНК ПРОФЕСІЙНОГО ФІНАНСУВАННЯ"** (свідоцтво учасника Фонду №041 від 23.12.2009).
Учасник Фонду Відкрите акціонерне товариство "Український банк реконструкції та розвитку" (м. Київ, реєстраційний номер у Фонді №178 від 21.10.2004р.) змінив назву на **Публічне акціонерне товариство "Український банк реконструкції та розвитку"** (свідоцтво учасника Фонду №169 від 23.12.2009). 0-800 308108 www.fg.org.ua

ШАНОВНИЙ АКЦІОНЕРЕ!
Правління ВАТ «Фармак» повідомляє про проведення загальних зборів акціонерів 25 лютого 2010 року о 14 год. 00 хв. за адресою: м. Київ, вул. Фрунзе, 63 (конференц-зал).
ПОРЯДОК ДЕННИЙ:
1. Звіт Правління про підсумки діяльності товариства за 2009 фінансовий рік і перспективи розвитку у 2010 році.
2. Звіт ревізійної комісії Товариства за 2009 рік.
3. Звіт Наглядової ради Товариства за 2009 рік.
4. Затвердження результатів і розподіл прибутку 2009 року. Розмір виплат по дивідендах 2009 року.
5. Порядок розподілу прибутку на 2010 рік.
6. Вибори голови Правління.
7. Вибори членів Правління.
Реєстрація акціонерів з 12-00 до 13-00.
Для участі у зборах необхідно мати документ, що посвідчує особу.
Контактний телефон: 496-89-17, 496-87-38, 496-87-77.

15 лютого 2010 р. о 10:00 у приміщенні адміністративної будівлі ВАТ «Сумське АТП 15928» за адресою: м. Суми, вул. Білопільський шлях, 26, відбудуться загальні збори акціонерів товариства з питань порядку денного: внесення змін до статуту товариства, обрання Наглядової ради товариства, утворення Виконавчого органу товариства, обрання керівника Виконавчого органу товариства, розгляд та затвердження результатів діяльності товариства за 2007-2009 рр., затвердження положення про Наглядову раду товариства.

Господарський суд Дніпропетровської області постановою від 22 .12.2009 р. по справі № Б38/126-09 визнав банкрутом та відкрив ліквідаційну процедуру у відношенні Приватного підприємства «ТГВ-СНАБ», код ЄДРПОУ 36052713, адреса: 49000, м. Дніпропетровськ, вул. Рогальова, буд. 20. Ліквідатором призначений арбітражний керуючий Мороз Ігор Анатолійович, т. (056) 770-27-40, поштова адреса: 49044, м. Дніпропетровськ, а/с 2734.

Постановою Господарського суду м. Києва вул. Б. Хмельницького, 44-Б) по справі № 44/762-б від 21.12.09 р. визнано банкрутом ТОВ «УПК «Титан», код ЄДРПОУ 34354503, м. Київ, вул. Герцена, 6. Ліквідатором призначено ТОВ «Компанія «Провідна». Претензії кредиторів приймаються протягом місяця.

Постановою Господарського суду м. Києва вул. Б. Хмельницького, 44-Б) по справі № 44/759-б від 21.12.09 р. визнано банкрутом ТОВ «ВКФ «Електрон», код ЄДРПОУ 34191600, м. Київ, вул. Танкова, 4. Ліквідатором призначено ТОВ «ІТД «Сузір'я». Претензії кредиторів приймаються протягом місяця.

Господарським судом Одеської області (65119, м. Одеса, проспект Шевченка, 29) порушено провадження у справі № 1/150-09-5361 про банкрутство Селянського (фермерського) господарства «РОСИНКА» (Одеська область, Березівський район, с. Семихатки, код 30541768, п/р № 26005002056001 в Філії - ВАТ КБ «НАДРА», МФО 328975). Розпорядником майна призначений арбітражний керуючий Ільєпок Людмила Сергіївна (68000, Одеська область, м. Іллічівськ, вул. Карла Маркса, буд.15, к.509).

Постановою Господарського суду м. Києва визнано банкрутами ТОВ «Енерпрайзглобал С. А.» (04116, м. Київ, вул. В. Василевської, 18, код ЄДРПОУ 35679379), ТОВ «Едвертайзінг медіа техногруп» (01054, м. Київ, вул. Дмитрівська, 18/24, код 36177628), ТОВ «Металтехзбут» (04050, м. Київ, вул. Дегтярівська, б. 9, н/п 69, ЄДРПОУ 33500263), ТОВ «Кванта-07» (м. Київ, вул. Володимирська, 7, оф. 1-а, ЄДРПОУ 35087483), ПП «Мастер гранд класс»(м. Київ, вул. Гамника, 56, код ЄДРПОУ 33300343). Вимоги до банкрутів приймаються ліквідатором за адресою: 03087, м. Київ, п. в. 087, а/с 166.

ВАТ ВТБ Банк повідомляє про проведення позачергових загальних зборів учасників (акціонерів) ВАТ ВТБ Банк, що відбудуться 15 лютого 2010 року о 14 годині 00 хвилин за адресою: Україна, м. Київ, вулиця Гоголівська, 22-24.
Порядок денний:
1. Про внесення змін до складу спостережної ради ВАТ ВТБ Банк.
2. Про внесення змін до складу ревізійної комісії ВАТ ВТБ Банк.
Реєстрація акціонерів почнеться о 13 годині 00 хвилин та закінчиться за 15 хвилин до початку зборів. Для реєстрації та участі у зборах акціонерам при собі необхідно мати паспорт або інший документ, що посвідчує особу, представникам акціонерів - паспорт або інший документ, що посвідчує особу та довіреність на право участі та голосування на позачергових загальних зборах учасників (акціонерів), оформлену відповідно до законодавства України.
З матеріалами з питань порядку денного можна ознайомитися по місцезнаходженню ВАТ ВТБ Банк: Україна, м. Київ, бульвар Тараса Шевченка / вулиця Пушкінська, будинок 8/26, кімната 707.
Телефон для довідок +380 (44) 498-71-21.

Постановою господарського суду Черкаської області від 02 червня 2009 року по справі № 01/250 Колективне сільськогосподарське підприємство «Тальянки-Трипілля» (вул. Комсомольська, 80, с. Тальянки, Тальнівський район, Черкаська область, код ЄДРПОУ 32094537) визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Левченка В. М. (ліцензія АВ № 216860 від 24 березня 2005 р.). Адреса: 18028, м. Черкаси, пров. Транспортний, 19; тел. (0472) 56-06-95.

Господарський суд м. Києва (01030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-Б) визнав банкрутом та відкрив ліквідаційну процедуру стосовно Товариства з обмеженою відповідальністю «Агротехносервіс-К» (04119, м. Київ, вул. Дегтярівська, 29, код ЄДРПОУ: 32000185; п/р 26004002419001 в ВАТ КБ «Надра», МФО 320003), постановова № 44/764-б від 21.12.2009 р. Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Вершиніна Андрія Олександровича (02093, м. Київ-93, а/с 58; ліцензія серії АВ № 456329 від 27.01.2009 р.). Претензії кредиторів приймаються протягом місяця з дня публікації оголошення за адресою ліквідатора та Господарського суду м. Києва.

Ухвалою Господарського суду АР Крим (вул. Рози Люксембург/Річна, буд. 29/11, м. Сімферополь, 95006) № 2-6/6226-2009 від 17.12.2009 р. відносно Товариства з обмеженою відповідальністю «Біомедпрепарат» (97582, АР Крим, Сімферопольський район, с. Строганівка, вул. Польова, 39, ЄДРПОУ 33158253, р/р 26005012345002 в ФАКБ «Имексбанк» в АР Крим, м. Сімферополь, МФО 308304) введена процедура банкрутства - розпорядження майном боржника. Розпорядником майна призначено Арбітражного керуючою Лук'янова Андрія Вікторовича (Ліцензія АВ № 397237 від 18.08.2008 р.), поштова адреса: 95051, м. Сімферополь, а/с 2807; тел.. 068-490-55-50. Вимоги кредиторів приймаються у продовж тридцяти днів з дня публікації оголошення.

Постановою Господарського суду міста Києва (01030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-б) від 25.11.2009 року по справі № 50/729 за заявою ДПП у Солом'янському районі м. Києва визнано боржника ТОВ «Промторгелектро» (03141, м. Київ, вул. Волгоградська, 4, код ЄДРПОУ 32731734) банкрутом, (розрахункові рахунки в фінансових установах відсутні). Ліквідатором банкрута призначено ініціюючого кредитора Державну податкову інспекцію у Солом'янському районі м. Києва (03151, м. Київ вул. Смілянська, 6, тел./факс 245-91-92). Заяви кредиторів приймаються протягом тридцяти днів від дня опублікування оголошення.

Постановою Господарського суду м. Києва (01030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, б. 44-б) від 23 10 2009 р. по справі № 50/619 ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «БАКУКОНСЕРВ-КИЇВ» (01133, м. Київ, вул. Шорса, б. 29; п/р 26000962481261 в Філії ЗАТ «ПУМБ», МФО 322755; ЄДРПОУ 33057939) визнано банкрутом та відкрита ліквідаційна процедура. Постановою Господарського суду м. Києва (01030, м. Київ, вул. В. Хмельницького, б. 44-б) від 23.10. 2009 р. по справі № 49/435-б ПРИВАТНЕ ПІДПРИЄМСТВО «УКРТАРА» (01133, м. Київ, вул. Шорса, б. 29; п/р 26009004110401 в ВАТ «Сведбанк», МФО 300164; ЄДРПОУ 32554632) визнано банкрутом та відкрита ліквідаційна процедура. Постановою Господарського суду м. Києва (01030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, б. 44-б від 01.10.2009 р. по справі № 28/304-б ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ФІСКУС» (01042, м. Київ, вул. Перспективна, б. 9/11; п/р відсутні, ЄДРПОУ 33939785) визнано банкрутом та відкрита ліквідаційна процедура. Постановою Господарського суду м. Києва (01030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, б. 44-б від 30.09.2009 р. по справі № 49/412-б ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ТОРГОВО-БУДІВЕЛЬНА КОМПАНІЯ «АМОН» (01133, м. Київ, вул. Л. Українки, б. 15; п/р 26005301381497 в Філії «Ватутинське відділення ПІБ», МФО 322283, ЄДРПОУ 26088831) визнано банкрутом та відкрита, ліквідаційна процедура. Постановою Господарського суду м. Києва від 16.11.09 р. по справі № 44/544-.... ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ДОФІ (01103, м. Київ, вул. Німанська, 10; п/р 2600200340140 в ААН «Правекс-банк», МФО 321983; ЄДРПОУ 31306390) визнано банкрутом та відкрита ліквідаційна процедура. Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Коровину Аліну Олександрівну (ліцензія серія АВ № 456521 від 12.05.2009 р.). Адреса для прийняття претензій кредиторів: 01030, м. Київ, вул. Хмельницького, 44, а/с 2, тел. (044) 360 45 97.

Філія ДГУ Агентство з питань банкрутства в Донецькій області та ліквідатор ВАТ "Авіаційна компанія "Мегалайн" повідомляють про проведення конкурсу з продажу активів. На конкурс виставляються активи ВАТ "Авіаційна компанія "Мегалайн", які знаходяться за адресою: м. Донецьк, Аеропорт: 1. Авіаційний двигун ГТД-350, заводський номер 481611117, 20.08.1981р.в., початкова ціна продажу - 1034,00грн. без ПДВ, гарантійний внесок - 103,40грн. 2. Авіаційний двигун ГТД-350, заводський номер 481663112, 26.09.1986р.в., початкова ціна продажу - 1034,00грн. без ПДВ, гарантійний внесок - 103,40грн. 3. Авіаційний двигун ГТД-350, заводський номер 481602186, 20.08.1980р.в., початкова ціна продажу - 841,00грн. без ПДВ, гарантійний внесок - 84,10грн. 4. Авіаційний двигун ГТД-350, заводський номер 481663135, 21.10.1986р.в., початкова ціна продажу - 1034,00грн. без ПДВ, гарантійний внесок - 103,40грн. 5. Авіаційний двигун ГТД-350, заводський номер 481663142, 1981р.в., початкова ціна продажу - 1104,00грн. без ПДВ, гарантійний внесок - 110,40грн. 3 фіксованими умовами конкурсу, технічними характеристиками активів, що виставляються на конкурс, можна ознайомитись у організатора конкурсу. Гарантійний внесок у розмірі 10% від початкової ціни реалізуемого майна та реєстраційний збір для реєстрації учасників конкурсу - 17,00 грн. перераховуються на р/р 260077397 в ДОД ВАТ "Райффайзен Банк Аваль" м. Донецька, МФО 335076, ЄДРПУ 26252727, Філії ДГУ Агентство з питань банкрутства в Донецькій області. Для участі в конкурсі необхідно надати письмову заяву та конкурсну пропозицію організатору конкурсу - Філії ДГУ Агентство з питань банкрутства в Донецькій області, за адресою: м. Донецьк, пр-т Комсомольський, 8. Строк надання заяв 23 календарних днів з дати публікації в газеті до 13.00 год. 21 січня 2010р. включно. Конкурс відбудеться після 30 календарних днів з дати публікації інформації 29 січня 2010р. об 11.00 год. у Філії ДГУ Агентство з питань банкрутства в Донецькій області за адресою: 83001, м. Донецьк, пр - Комсомольський, 8 Переможець конкурсу на підставі затвердженого протоколу конкурсу укладає договір купівлі - продажу з ліквідатором ВАТ "Авіаційна компанія "Мегалайн". Довідки за телефонами: 062 - 304-77-83, 304-37-21.

Сьогодні в Україні сильний сніг та мокрий сніг, ожеледь, на дорогах ожеледиця, хуртовини, пориви вітру 15—22 м/с, у південних, східних областях та в Криму 25—30 м/с. Температура вночі від 4° морозу до 1° тепла, вдень від 2° морозу до 3° тепла, у східних областях та Приазов'ї подекуди 4–6° тепла; в Криму вночі 1–4° тепла, на узбережжі морів до 7°, вдень 8–10° тепла.

Турнірна хроніка

Хокей. Відкритий чемпіонат Білорусі. Екстраліга. «Гомель» — «Хімік-СКА» (Новополюськ). 8:2. «Сокіл» (Київ) — «Вітебськ». 2:0. «Металург» (Жлобин) — «Хімволокно» (Могилів). 2:3. «Шинник» (Бобруйськ) — «Юність» (Мінськ). 1:6. «Юність» — «Брест». 10:0. «Хімволокно» — «Німан» (Гродно). 7:3. «Керамін» (Мінськ) — «Металург» (Жлобин). 4:0.

«Юність» — 91 очко, «Шахтар», «Сокіл» — по 75, «Гомель» — 71, «Хімволокно» — 62, «Німан» — 60, «Керамін» — 57, «Металург» — 53, «Вітебськ» — 52, «Металургс» — 35, «Динамо-Юніорс» — 28, «Шинник», «Брест» — по 27, «Хімік-СКА» — 25.

Футзал. ФІФА затвердила список арбітрів на 2010 рік. До нього увійшли: Олег Іванов (Дніпропетровськ) — арбітр ФІФА з 1998 року; Сергій Дребужан (Мукачеве — з 1998 року); В'ячеслав Дараган (Київ — із 2006 року); Геннадій Гора (Київ — із 2008 року).

***

У Брашові (Румунія) триває традиційний новорічний турнір з міні-футболу. Участь у ньому беруть відомі румунські гравці, котрі починали свою кар'єру саме в цьому місті. Серед них — нинішній київський динамівець Тіберіу Гіоане і колишній — Флорін Чернат. У тому, як вправно грає Чернат в залі, ми переконалися торік на турнірі «Голосу України» серед журналістів, коли Флорін посилив команду інформаційного відділу ФК «Динамо» і забив в одному матчі п'ять (!) м'ячів.

Футбол. Президент київського «Динамо» Ігор Суркіс оцінив виступ своєї команди 2009 року на три з плюсом. «Поясню: якби ми пройшли далі в Лізі чемпіонів і вийшли з групи, це була б четвірка, а якби виграли Кубок УЄФА, рік оцінив би на п'ятірку. Але ми програли «Шахтареві».

***

Донецький «Шахтар» під час зимової паузи в чемпіонаті може провести контрольний матч проти пітерського «Зеніта». Пітерці його планують у рамках свого третього тренувального збору з 18 по 28 лютого в іспанській Марбельї.

Бокс. Маразм, як то кажуть, дедалі міцнішає. Це про Девіда Гея, котрий збирається вдосконалити свій новий «Бентлі Континенталь GT» ...головами братів Кличків і Валуєва, — пише newsoftheworld.co.uk.

Британець, чемпіон світу за версією WBA, збирається замовити художнику прикрасити портретами своїх суперників шкіряні сидіння автівки. Згідно з замовленням цього «оригінала», на одному з них повинен бути зображений нокаутований Микола Валуєв, на іншому — сам господар авто з головами Віталія та Володимира Кличків у руках.

Виховані і толерантні брати Клички на таку маячню, як правило, не реагують, а вже на рингу сильно й боляче б'ють писок різним балакунам...

Експертна комісія Національного олімпійського комітету підбила підсумки

успіхів українських атлетів у році, що минає. Головною героїнею передолімпійського 2009-го, на думку експертів НОК, стала фехтувальниця Ольга Харлан (на знімку), яка підкорила практично всі можливі вершини.

Найвищі нагороди чемпіонату Європи, здобуті в індивідуальній першості та в складі «золотого» олімпійського квартету — разом із партнерками по команді Оленою Хомровою, Галиною Пундик та Ольгою Жовнір, дозволили лідеру наших шаблесток стати найкращою спортсменкою липня. У жовтні Ольга знову була відзначена після

2009 рік приніс Україні 21 медаль чемпіонатів світу та 54 першостей Європи в олімпійських номерах програми.

Фото з архіву «Голосу України».

Десять років без Віктора Колотова

Футзал. Людина живе стільки, скільки її пам'ятають. Про заслуженого майстра спорту, легенду і капітана ФК «Динамо» Київ та збірної СРСР Віктора Колотова, на жаль, можемо лише згадувати. Бо в січні 2000 року геніального спортсмена і надзвичайно світлої душі людину провели в останню путь. І вже на минулих вихідних ювілейний, десятий Меморіал видатного динамівеця відбувся в спорткомплексі Національного транспортного університету. Організували турнір ФК «Динамо» і Асоціація ветеранів України.

На запитання кореспондента «Голосу України», чому вибрали саме цей спортзал, керівник ветеранської команди ФК «Динамо» Віктор Гризлов відповів: «Бо

він відповідає всім вимогам. Є навіть трибуна для глядачів. На ній вони мали можливість і за грою легенд київського «Динамо» спостерігати, і поспілкуватися з тими, хто цього разу не виходив на майданчик».

«Спортивна сторона — не найголовніше, — зауважив Віктор Олександрович. — Важливо пам'ятати свого друга і улюбленця мільйонів Віктора Колотова».

У нинішньому турнірі змагалися київські команди ветеранів: «Динамо», «Інтер-

кас», «Дарниця» і КПІ. Перший півфінал: «Інтеркас» — «Дарниця» — 0:0 (пенальті — 7:6). У складі переможців помітну роль

відігравав олімпійський чемпіон, екс-тренер національної збірної України Олексій Михайличенко. За «Дарницю» виступали колишні гравці ФК ДВРЗ та головний тренер юнацької збірної України (U-19) Анатолій Бузник. А душею цієї команди є... професор, ректор Українського державного університету фінансів та міжнародної торгівлі Олександр Покрешук.

Другий півфінал: «Динамо» — КПІ — 2:2 (пенальті — 5:6). У складі динамівців дублем відзначився чемпіон світу серед ветеранів та найкращий бомбардир світового турніру Віктор Насташевський. А у минулому стовп оборони динамівців Олександр Бойко змінив амплуа і став у ворота. Мабуть, упевнена гра його сина, Дениса Бойка, у складі ФК «Оболонь» підштовхнула батька до такого кроку. І в складі КПІ двома забитими м'ячами відзначився наш колега, головний редактор газети «Київський футбол», до речі, свого часу вихованець СДЮШОР «Динамо» Віталій Тарасенко.

В матчі за третє місце динамівці поступилися «Дарниці» — 1:2. А у бойовому фіналі «Інтеркас» переміг КПІ — 2:1. Найкращим гравцем у переможців турніру став їх лідер Олексій Михайличенко, а у динамівців — найкращий бомбардир команди Віктор Насташевський.

ЦЬОГО ДНЯ, 29 ГРУДНЯ

□ **1723.** У Петербурзі, в Петропавлівській фортеці, помер Павло Полуботок, наказний гетьман Лівобережної України. Виступав за відновлення гетьманства. □ **1917.** Декретами Раднаркому скасовано символіку царської Росії, стани, титули, нагороди, військові чини тощо. □ **1927.** Під Харковом розпочала роботу Комуна імені Дзержинського для перевиховання малолітніх злочинців (під керівництвом Антона Макаренка). □ **1929.** У Дніпропетровську пущено в дію першу чергу коксохімічного заводу. □ **1946.** У Полтаві відкрито музей письменника Володимира Короленка. □ **1959.** Розпочато видання Української радянської енциклопедії (за редакцією академіка М. Бажана). □ **1965.** У Києві встановлено пам'ятник композиторові Миколі Лисенку.

Кандидати — триумфатори

Футбол. Святе місце порожнім не буває. Зрозуміло, що на посаді тренера збірної України таки з'явиться гідний фахівець. Він і поведе нашу національну команду на штурм висот у домашньому Євро-2012. Але поки що керівництвом ФФУ ретельно вивчає кандидатів на високу посаду. Найпомітнішими серед них є Юрій Калитвинцев та Мірча Луческу.

Перший добре знає, як вигравати грандіозний турнір на домашній арені. Разом із підопічними Юрій Миколайович став триумфатором юніорського чемпіонату Європи-2009 (U-19). Авторитетний Луческу із «Шахтарем» виграв Кубок УЄФА.

Обидва гідні високої посади. Але керувати збіркою має лише один. Очікується, що своє доленосне рішення ФФУ має прийняти в січні.

За «Динамо» грали такі легенди, майстри кожаного м'яча, як Анатолій Дем'яненко, Олександр Дамін, Сергій Кузнецов, Володимир Безсонов. Не менше зірок було й на трибунах: Віктор Серебреніков, Андрій Біба, Олег Блохін, Віктор Матвієнко, В'ячеслав Семенов, Віктор Леоненко, Юрій Ковальов, Валерій Самохін, Сергій Коновалов, Юрій Дмитрулін та найкращі друзі Віктора Колотова — Володимир Мунтян і Володимир Трошкін. Також приїхав віддати данину пам'яті Віктора Колотова колишній гравець московського «Спартак» і збірної СРСР Юрій Гаврилов.

Віктор Гризлов, підбиваючи підсумки, сказав, що «Динамо» — ініціатора і організатора цього турніру — останнє місце, звичайно, не задовольнилося. За його словами, у турнірі дозволялося брати участь гравцям, старшим за 45 років. Але, на жаль, у «Динамо» гравців такого віку з відповідними кондиціями мало. Тому й посі-

ли четверте місце. «Турнір пам'яті Віктора Колотова проводили, проводимо і будемо проводити», — наголосив він.

Сергій МЕЛЬНИК.

На знімках: Олексій Михайличенко (вгорі) — найкращий гравець; Олександр Бойко і Василь Євсєєв (ліворуч); а цю солодку парочку знають усі — Анатолій Дем'яненко і Володимир Безсонов.

Фото Віктора БРАНИЦЬКОГО.

Редактор номера Леонід БРОВЧЕНКО.

Редколегія: Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Сергій ДЕМСЬКИЙ, Віталій ЖЕЖЕРА, Іван ІЛЛЯШ, Світлана ПИСАРЕНКО, Віталій СУДДА.

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

© Платні матеріали.

Засновник — Верховна Рада України

Свідцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання—КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка)

українською і російською мовами.

Передплатні індекси: для фізичних осіб — 40224, 08775, для підприємств і організацій — 60955.

Передплатна ціна на 2010 рік: для фізичних осіб — 10,00 грн. та 6,00 грн.,

для підприємств і організацій — 30,00 грн на місяць.

Ціна в роздрібній мережі — договірна.

Загальний тираж 150000.

Друк:
ТОВ «Мера-Поліграф»,
02660 м. Київ,
вул. Алма-Атинська, 2/1,
тел. (044) 451-86-70
Зам 15930.

Макет, верстка —
редакція газети
«Голос України».
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ:
для довідок — 503-68-72;
телефакс — 234-72-54;
відділ реклами — 449-72-53, 453-44-56, 453-44-57;
телефакс — 449-85-62.

E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»

